Mafala Yabwino ya Jezu yakunembedwa na Mateu

Makolo ya Jezu

1 M'ndandanda wa makolo ya Jezu Krixtu dzindza la Davidi, dzindza la Abrahamu ni iri.
2 Abrahamu adabereka Izaki,
Izaki adabereka Jakobo,
na Jakobo adabereka Juda na abale wace.
3 Juda adabereka Perezi na Zera,
omwe mai wawo akhali Tamara,
Perezi adabereka Heziramu,
na Heziramu adabereka Aramu.
4 Aramu adabereka Aminadabi,
Aminadabi adabereka Nasoni,
na Nasoni adabereka Salimoni.
5 Salimoni adabereka Bowazi,
omwe mai wace akhali Rahabe,
Bowazi adabereka Obedi,
omwe mai wace akhali Ruti,
na Obedi adabereka Jese.
6 Jese adabereka mambo Davidi.

Davidi adabereka Solomoni,
omwe mai wace akhali mkazi wa Uriya.
7 Solomoni adabereka Robohamu,
Robohamu adabereka Abiyasi,
na Abiyasi adabereka Asa.
8 Asa adabereka Josafati,
Josafati adabereka Joramu,

na Joramu adabereka Uziyasi.
9 Uziyasi adabereka Jotamu,
Jotamu adabereka Akazi,
na Akazi adabereka Ezekiya.
10 Ezekiya adabereka Manasi,
Manasi adabereka Amoni,
na Amoni adabereka Josiya.
11 Josiya adabereka Jekoniya*
na abale wace,
panthawe yomwe adaphatidwa aciyendesedwa
kuBabironya.

12 Atayendesedwa kuBabironya, patsogolo pace:
Jekoniya adabereka Salatiyeri,
na Salatiyeri adabereka Zorobaberi.
13 Zorobaberi adabereka Abiyudi,
Abiyudi adabereka Eriyakimu,
na Eriyakimu adabereka Azoli.
14 Azoli adabereka Sadoki,
Sadoki adabereka Akimu,
na Akimu adabereka Eriyudi.
15 Eriyudi adabereka Ereyazari,
Ereyazari adabereka Matani,
na Matani adabereka Jakobo.
16 Jakobo adabereka Zuze,
mwamuna wa Maliya,
omwe adabala Jezu,
omwe an'cemeredwa Krixtu.

* **1:11** Ni kulewa kuti Juwaki, bzibodzi-bodzi padutswa 12.

17 Tenepoyo mibadwe yentse kuyambira Abrahamu mpaka Davidi ikhali khumi na minai (14), khumi na minai (14) kuyambira Davidi mpaka nthawe yomwe aIjirayeri adatengedwa unyagirinya kuyenda kuBabironya, ndipo khumi na minai (14) kuyambira nthawe yomwe aIjirayeri adatengedwa unyagirinya kuyenda kuBabilonya mpaka Krixtu.†

Kubadwa kwa Jezu Krixtu (Luk 2:1-7)

18 Kubadwa kwa Jezu Krixtu kudacitika tenepayu: Maliya mai wace akhadabvundziridwa na Zuze, tsono akanati kukhala pabodzi adagumanika na pathupi kudzera mumphambvu ya Mzimu Wakucena.
19 Ndipo Zuze mwamuna wace akhali wakulungama alibe kufuna kumululisa, na tenepo akhafuna kumuleka mwakabise-bise.
20 Ndipo pomwe akhakumbuka bzimwebzi, anju wa Mbuya adamuwonekera mukulota acimuuza kuti: “Zuze, mwana wa Davidi, leka kubva mantha kutambira Maliya kukhala mkazi wako, nakuti pathupi pomwe anapo ni pakudzera mwa Mzimu Wakucena.
21 Iye an'dzabala mwana wa mwamuna ndipo iwepo un'dzam'pasa dzina lakuti Jezu‡, thangwe Iye an'dzapulumusa mbumba yace mubzakuphonyera Mulungu bzawo”.

---

† **1:17** Ayai kuti Mesiya. Krixtu (muciGiriki) ndipo Mesiya (muciHeberi), bzinirewa kuti wakudzozedwa. ‡ **1:21** Jezu ni dzina la ciGiriki lomwe muciHeberi lidalewa kuti Jozuwe, bzomwe bzinirewa kuti Mbuya an'pulumusa.

22 Bzentsenebzi bzidacitika kuti bzik-
wanirisidwe bzomwe Mbuya adalewa kudzera
mwa m'polofita:
23 “Dende lin'dzakhala na mimba ndipo
lin'dzabala mwana wa cimuna omwe
mun'dzamucemera Emanuweri”§, bzomwe
bzinirewa: “Mulungu ali nafe”.
24 Pomwe Zuze adamuka adacita bzomwe anju
wa Mbuya akhadamuuza ndipo adatambira
Maliya kukhala mkazi wace,
25 tsono alibe kufambizana mpaka mwana
kubadwa. Ndipo Zuze adam'pasa dzina** lakuti
Jezu.

2

Adziwi wa kumabvadzuwa adazungira Jezu

1 Jezu adabadwa mumzinda wa Belee cigawo
ca Judeya, nthawe ya mambo Herodi. Jezu
atabadwa, adziwi wa bzacirengedwe wa kumab-
vadzuwa adafika kuJerusalema,
2 ndipo adabvundza aciti: “Alikuponi mambo
wa aJuda omwe abadwa? Ife tawona nyenyezi
yace kumabvadzuwa* ndipopa tabwera
kudzamupemba”.
3 Pomwe mambo Herodi adabva bzimwebzi
adaneseka kwene-kwene, napombo wanthu
wentse wa muJerusalema.
4 Pamwepo iye adatsonkhanisa akulu wa
anyantsembe wentse na adziwi wa Mtemo

§ **1:23** Iza 7:14 ** **1:25** Luk 2:21 * **2:2** Ayai kuti nyenyezi pomwe ikhanyamuka, napombo mudutswa 9.

wa mbumba, aciwabvundza kuti kodi Krixtu
an'dzabadwira kuponi?
5 Iwo adatawira aciti: “Kumzinda wa Belee
cigawo ca Judeya. Thangwe m'polofita adanemba
tenepa:

6 “ ‘Iwe Belee
wa dziko la Juda,
ndiwe lini m'ng'ono na pang'onopo
pakati pa mizinda mikulu
ya Juda.
Nakuti mwa iwe mun'dzacoka m'tsogoleri
wakudzawusa
aIjirayeri mbumba yangu’†”.

7 Pamwepo Herodi adacemera adziwi wa
bzacirengedwe wa kumabvadzuwa wale
pambali, kuti adziwe nthawe caiyo yomwe
idawoneka nyenyeziyo.
8 Patsogolo pace adawatumiza kuBelee
aciwauza kuti: “Ndokoni mukabvesese bza
mwanayo. Mungakamuwona mundzandi-
uzembo kuti ndikam'pembembo”.
9 Ndipo iwo atamala kubva mambo,
adapitiriza na ulendo bwawo, nyenyezi ire
yomwe akhadawona kumabvadzuwa idayenda
patsogolo pawo mpaka idakaima m'dzulu
pambuto pomwe pakhana mwanayo.
10 Pomwe adawona nyenyeziyo, adakondwera
acipfatsa kwene-kwene.
11 Atapita munyumba, adawona mwana na
Maliya mai wace, adagodama acim'pemba
mwanayo. Patsogolo pace adafungula mabudu

† **2:6** Mik 5:2

yawo acim'pasa mphatso zawo za: Oro, lubani na
mafuta yakucemeredwa mira‡.
12 Ndipo Mulungu adawacenjeza mukulota kuti
aleke kubwerera kuna Herodi, na tenepo iwo ad-
abwerera kudziko kwawo na njira inango.

Kuthawira kuIjipito

13 Adziwi wale atabwerera, anju wa Mbuya
adawoneka kuna Zuze mukulota ndipo
adamuuza aciti: “Lamuka utenge mwana na mai
wace uthawire kuIjipito. Ukakhale kumweko
mpaka ine ndidzakuuze, thangwe Herodi
an'dzanyang'ana mwanayo kuti amuphe”.
14 Usiku bumwebo iye adalamuka acitenga
mwanayo na mai wace, adaguduka aciyenda kuI-
jipito,
15 acikakhala kumweko mpaka kufa kwa
Herodi. Tenepoyo bzidakwanirisidwa bzomwe
Mbuya akhadalewa kudzera mwa m'polofita
aciti: “Ndidacemera Mwana wangu kuti acoke
kuIjipito”§.
16 Pomwe Herodi adadziwa kuti
akhadanamizidwa na adziwi wa bzacirengedwe
wakumabvadzuwa, adakalipa kwene-kwene
ndipo adatuma wanthu kuti akaphe wana wentse
wacimuna wa magole mawiri mpaka matsece
kuBelee na m'mphepete mwace. Iye adacita
bzimwebzi malingana na cidziwiso comwe
adatambira kuna adziwi wa bzacirengedwe wa
kumabvadzuwa.

---

‡ **2:11** Mira ni mafuta yakununchira bwino yakuumira kwene-kwene. § **2:15** Oze 11:1

17 Na tenepo bzidakwanirisidwa bzomwe
m'polofita Jeremiya akhadalewa aciti:

18 “Kudabveka fala kuRama,
kulira na kudandaula kukulu,
akhali Rakeli omwe akhalira wana wace
ndipo alikulamba kunyamalizidwa
thangwe wana wace afa”**.

Kubwerera kuIjirayeri

19 Pomwe Herodi adafa, anju wa Mbuya ada-
wonekera kuna Zuze mukulota kuIjipito,
20 adamuuza aciti: “Lamuka tenga mwana na
mai wace uyende kudziko la Ijirayeri, nakuti wale
omwe akhafuna kupha mwanayo adafa”.
21 Iye adalamuka acitenga mwana na mai wace
acibwerera kudziko la Ijirayeri.
22 Tsono pomwe adabva kuti Arikelau akha-
tonga muJudeya pambuto ya baba wace Herodi,
adabva mantha kuyenda kumweko. Ndipo Mu-
lungu adauza Zuze mukulota kuti ayende kuci-
gawo ca Galireya,
23 acikakhala mum'zinda wakucemeredwa
Nazareta. Na tenepo bzidakwanirisidwa bzomwe
bzikhadalewedwa na apolofita kuti: “Iye
an'dzacemeredwa munthu wa kuNazareta”.

3

Kupalidza kwa Juwau M'batizi
(Mko 1:9-11; Luk 3:21-22)

1 Pantsiku zimwezire Juwau M'batizi
adawoneka mucidambo ca Judeya acimbapalidza
kuti:

** **2:18** Jer 31:15

2 “Khumbulani bzakuphonya bzanu, thangwe
Umambo bwa kudzulu bwafendera”.
3 Umweyu ni ule omwe m'polofita Izaiya
adalewa kuti:

“Fala la omwe alikukuwa mucidambo kuti:
‘Kondzani* njira ya Mbuya,
fungulani miseu yakulungama ya Iye’ ”.†

4 Bzakubvala bza Juwau bzikhadakondzedwa
na ukuse bwa ngamira, ndipo akhabvala bhande
la khanda m'ciuno. Cakudya cace cikhali
mabombo na uci bwa nthengo.
5 Ndipo wanthu wentse akhabwera kuna Juwau
kucokera kuJerusalema, kuJudeya na m'bali
zentse za m'phepete mwa mkulo wa Jolodani.
6 Akhabweka bzakuphonyera Mulungu bzawo,
acimbabatizidwa na iye mumkulo wa Jolodani.
7 Pomwe iye adawona afalizi na sadusi az-
inji akhabwera kudzabatizidwa, adawauza kuti:
“Imwe wana wa nyoka ya ululu! Mbani waku-
uzani kuti muthawe ukali bomwe bulikubwera?
8 Citani mabasa yomwe yaniratiza kukhumbula
kwanu!
9 Lekani kukumbuka kuti imwepo mungalewe
mwa imwe mwekha muciti: ‘Baba wathu ni Abra-
hamu’. Ine nin'tsimikiza kuti mwa minyalayi Mu-
lungu angaisanduse icikhala wana wa Abrahamu.
10 Mbadzo yaikhidwa kale pa muzi wa miti,
ndipo muti wentse omwe un'bala lini bzisapo bz-
abwino un'dzagwatidwa ucithusidwa pamoto.

---

* **3:3** Ayai ali kukuwa kuti: “Kondzani njira ya Mbuya mucidambo”. † **3:3** Iza 40:3

11 “Ine nin'kubatizani na‡ madzi kuti
mukhumbule. Tsono pambuyo pangu
alikubwera winango wamphambvu kwene-
kwene kuposa ine, mwakuti nin'themera lini
kutakula xango zace. Iye an'dzakubatizani na
Mzimu Wakucena ndipo na moto.
12 Iye ana cakupepetera m'manja mwace ndipo
an'dzaungula tirigu pa mungu. Tirigu an'dzaikoya
mugwangwa mwace, ndipo an'dzatentha mungu
na moto wakusaya kuthima”.

Kubatizidwa kwa Jezu
(Mko 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 Ntsiku zimwezire, Jezu adacoka kuGalireya
aciyenda kumkulo wa Jolodani kuti akabatizidwe
na Juwau.
14 Tsono Juwau adayezera kulamba aciti: “Ine
ndine ndin'funika kubatizidwa na Imwe, ndipo
Imwe mulikubwera kuna ine?”
15 Jezu adatawira kuti: “Pakali-pano leka
tenepoyo, bzin'funika kuti ticite tenepoyo, kuti
tikwanirise cifuniro ca Mulungu”. Ndipo Juwau
adabvuma.
16 Ndipo Jezu atamala kubatizidwa adacoka
m'madzi. Nthawe imweire kudzulu kudafunguka
ndipo Iye adawona Mzimu wa Mulungu ucibu-
luka ninga nkhangaiwa ucibwera kudzam'butha
Iye.
17 Pamwepo padabveka fala kudzulu liciti:
“Uyu ni mwana wangu wakufunidwa, omwe
ambandikondweresa”.

‡ **3:11** Ayai m'madzi.

4

Kuyezedwa kwa Jezu

1 Pamwepo Jezu adatengedwa na Mzimu Wakucena aciyenda kucidambo kuti akayezedwe na Dyabu.
2 Ndipo atamala kubzimana kudya ntsiku makumi manai masikati na usiku, adabva njala.
3 Pamwepo wakumuyezayo adafendera kuna Iye acimuuza kuti: “Penu ndiwe Mwana wa Mulungu, uza minyalayi isanduke pau”.
4 Tsono Jezu adatawira aciti: “Bzidanembedwa kuti: ‘Munthu an'dzakhala lini na moyo thangwe ra pau yokha, koma na mafala yentse yomwe yan'coka pa mulomo wa Mulungu’*”.
5 Pamwepo Dyabu adam'tenga, aciyenda naye kuJerusalema, mzinda wakucena, adamuimisa pa cipande citali ca padzaulu pa Nyumba ya Mulungu,
6 acimuuza kuti: “Penu ndiwe Mwana wa Mulungu, bzithuse pantsi. Nakuti bzidanembedwa:

“ ‘Iye an'dzauza anju wace bza iwe,
ndipo na manja iwo an'dzakuphata,
kuti napo ndzayo zako zireke
kudzapwetekeka pa mwala’†”.

7 Jezu adam'tawira aciti: “Bzidanembedwa pomwe kuti: ‘Leka kuyeza Mbuya, Mulungu wako’‡”.

---

* **4:4** Deu 8:3 † **4:6** Mas 91:11-12 ‡ **4:7** Deu 6:16

8 Patsogolo pace, Dyabu adam'tenga aciyenda
naye paphiri litali kwene-kwene ndipo adamu-
wonesa umambo bwentse bwa padziko la pantsi
na ulemerero wabwene.
9 Ndipo adamuuza aciti: “Bzentsenebzi
nin'kupasa, ungandigodamira ucindipemba”.
10 Pamwepo Jezu adamuuza kuti: “Coka,
Sathani! Pakuti bzidanembedwa: ‘Pemba Mbuya,
Mulungu wako, ndipo tumikira Iye yekha’§”.
11 Na tenepo Dyabu adamusiya, ndipo anju ad-
abwera acimutumikira.

Kuyamba basa kwa Jezu

12 Pomwe Jezu adabva kuti Juwau adaikhidwa
m'kawoko, adabwerera kuGalireya.
13 Ndipo adacoka kuNazareta, acikakhala kuKa-
faranawumi, yomwe ikhali pafupi na nyandza,
kumphimpha ya Zebuloni na Nafitali,
14 kuti bzikwanirise bzomwe bzidalewedwa na
m'polofita Izaiya kuti:

15 “Dziko la Zebuloni na dziko la Nafitali,
njira yakunyandza, ng'ambu ya Jolodani,
Galireya ya omwe ni aJuda lini,**
16 Mbumba yomwe ikhakhala mum'dima ida-
wona ceza cikulu,
na omwe akhakhala m'mbuto ya mdima wa
impfa ceza cidawatoya”.††

17 Kuyambira pamwepo, Jezu adayamba ku-
palidza aciti: “Khumbulani bzakuphonya bzanu,
nakuti Umambo bwa kudzulu buli pafupi”.

---

§ **4:10** Deu 6:13 ** **4:15** Uku ni kulewa kuti omwe ni aJuda lini.
†† **4:16** Iza 9:1-2

Wakupfundzira wakuyamba
(Mko 1:16-20; Luk 5:1-11; Juw 1:35-42)

18 Pomwe akhafamba m'phepete mwa nyandza
ya Galireya, Jezu adawona wathu awiri ubale
bwawo: Simau, wakucemeredwa Pedru, na
m'bale wace Andereya. Iwo akhathusa bwazi
munyandza, nakuti akhali akhombwe.
19 Ndipo Jezu adati: “Nditewereni, ndipo Ine
nin'kusandusani akhombwe wa wanthu”.
20 Panthawe imweyo letu, iwo adasiya bwazi
bwawo acitewera Jezu.

21 Atayenda patsogolo pang'ono, adawona
pomwe anango awiri paubale bwawo:
Tiyago na m'bale wace Juwau, wana wa
Zebedeu. Iwo akhali m'bote na baba wawo
Zebedeu, akhambakondza bwazi bwawo. Jezu
adawacemera,
22 ndipo pamwepo letu iwo adasiya baba wawo
na bote, acimutewera.

Jezu an'palidza na kupolesa

23 Jezu akhafamba muGalireya mwentse acim-
bapfundzisa munyumba za mapembo, acimba-
palidza Mafala Yabwino ya Umambo, acimbapoza
wakuduwala na matenda yali-yentse pakati pam-
bumba.
24 Ndipo mbiri yace idabvekera kuSiriya
kwentse, ndipo mbumba idam'bweresera wentse
omwe akhabonera na kuwawidwa na matenda
yakusiyana-siyana, ninga wa mizimu yakuipa,
wa khunyu, wakujejera bziwalo, ndipo Iye
adawapolesa.

25 M'thithi ukulu udam'tewera, kucokera
kuGalireya, Dekapoli‡‡, Jerusalema, Judeya na
wambali ya ng'ambu ya mkulo wa Jolodani.

5

Kupalidza kwa Jezu paphiri
(Luk 6:20-23)

1 Jezu pomwe adawona mithithi ya wanthu
adakwira paphiri ndipo adakhala pantsi. Wakup-
fundzira wace adafendera pafupi na Iye,
2 ndipo Iye adayamba kuwapfundzisa aciti:

3 "Mbakudalisidwa* omwe ni wakusauka
mum'zimu,
nakuti Umambo bwa kudzulu ni bwawo.
4 Mbakudalisidwa omwe alikulira,
nakuti an'dzanyamalizidwa.
5 Mbakudalisidwa omwe ni wakubzicepesa,
nakuti iwo an'dzatambira dziko la pantsi
ninga utaka.
6 Mbakudalisidwa omwe ana njala na nyota
yakucita cifuniro ca Mulungu,
nakuti an'dzakhutisidwa.
7 Mbakudalisidwa omwe an'citira cifundo
anango,
nakuti Mulungu an'dzawacitira cifundo.
8 Mbakudalisidwa omwe adacena m'tima,
nakuti an'dzawona Mulungu.
9 Mbakudalisidwa omwe an'bweresa mtendere,
nakuti an'dzacemeredwa wana wa Mulungu.

---

‡‡ **4:25** Dekapoli: Ni kulewa kuti mizinda khumi. * **5:3** Bzobzi ni kulewa kuti wakupfatsa, ndipombo m'madutswa ya 4 mpaka 11.

10 Mbakudalisidwa omwe an'fambiridwa mbuyo
thangwe ra kucita cifuniro ca Mulungu,
nakuti Umambo bwa kudzulu ni bwawo.

11 “Wakudalisidwa mun'dzakhala ndimwe
pomwe an'dzakutukanani, acidzakufambirani
mbuyo acidzakunamizirani bzakuipa
bzakusiyana-siyana thangwe ra Ine.
12 Pfatsani, kondwerani, thangwe mabai-bai
yanu ni makulu kudzulu. Nakuti tenepoyo
adafambirambo mbuyo apolofita omwe akhalipo
kale imwe mukanati kubadwa.

Munyu na Ceza ca Dziko la pantsi

13 “Imwepo ndimwe munyu wa dziko la pantsi.
Tsono munyu ungamala mphambvu, ungabwez-
eredwe tani mphambvu yace? Ulibe pomwe basa,
kwasala nkhuutaya kunja ucipondedwa na wan-
thu.
14 “Imwepo ndimwe ceza ca dziko la pantsi.
Mzinda wakumangidwa paphiri ungabisike lini.
15 Napombo palibe angagase ciphani-phani aci-
cigwanankhira na citundu. Koma ambaciikha
padeca ndipo cin'bvunikira wentse omwe ali
m'nyumbamo.
16 Na tenepo ceza canu cingwerewere patsogolo
pa wanthu, kuti awone mabasa yanu yabwino
ndipo alemekeze Baba wanu, omwe ali kudzulu.

Bza Mtemo wa Mozeji

17 “Lekani kukumbuka kuti ndabwera kudza-
malisa Mtemo wa Mozeji ayai bzakupfundzisa
bza Apolofita. Ndiribe kubwera kudzabzimalisa,
tsono kudzakwanirisa.

18 Nin'kuuzani cadidi kuti: Kudzulu na
dziko la pantsi bzikakhala bziripo, palibe
comwe cin'dzacosedwa muMtemo, munembo
ung'ono ayai mthembo uliwentse mpaka bzentse
bzikwanirisidwe.
19 Wentse ule omwe an'dzanyoza ubodzi
mwa mitemo imwei ngakhale ming'ono,
acipfundzisa wanthu kucita bzibodzi-bodzibzo,
an'dzacemeredwa ng'ono muUmambo bwa
kudzulu. Tsono wentse ule omwe an'dzateweza,
acipfundzisa mitemo imwei an'dzacemeredwa
mkulu muUmambo bwa kudzulu.
20 Nakuti Ine nin'kuuzani kuti cirungamo canu
cingasaya kupitirira ca Afalizi na ca adziwi wa
Mtemo, mun'dzapita lini cipo muUmambo bwa
kudzulu.

Jezu an'pfundzisa ciyanjano pakati pa wanthu

21 “Imwepo mudabva bzomwe bzidauzidwa
makolo yanu kuti: ‘Leka kupha’†, ndipo ‘omwe
anipha an'dzatongedwa’.
22 Tsono Ine nin'kuuzani kuti ule omwe
an'kalipira m'bale wace‡ an'themera
kudzatongedwa. Napombo ali-yentse omwe
an'dzatukana m'bale wace kuti ‘ulibe basa’,
an'dzayendesedwa kumphala. Ndipo ali-
yentse omwe an'dzam'cemera kuti: ‘Psiru’,
an'dzathemera kuthusidwa kumoto wakusaya
kumala.
23 “Na tenepo, penu iwe un'bweresa cakupereka
cako pa guwa la ntsembe ndipo ungakumbuka
kuti una mulandu na m'bale wako,

---

† **5:21** Eks 20:13; Deu 5:17 ‡ **5:22** Bzakunemba na manja bzakale bzinango bzidanemba kuti: “Mwakusaya thangwe”.

24 siya cakupereka cakoco pa guwa la ntsem-
bepo ndipo cakutoma uyende ukayanjane na
m'bale wako, patsogolo pace ubwerere upereke
cakupereka cako.
25 “Fulumiza kubverana na omwe waphony-
erana naye, cita bzimwebzi pomwe uli naye
munjira, kuti waphonyerana nayeyo aleke kuku-
pereka kwa m'tongi ndipo m'tongi kwa mulindiri,
kuti iwepo ungadzaikhidwe m'kawoko.
26 Ine nin'kutsimikiza kuti un'coka lini
kumweko ukanati kulipira kobiri yentse ya
mulandu wako.

Bza upombo

27 “Imwe mudabva bzomwe bzidalewedwa
kuti: ‘Leka kucita upombo’.§
28 Tsono Ine nin'kuuzani kuti: Ali-yentse omwe
an'nyang'ana mkazi mwakum'funa, acita kale up-
ombo naye mum'tima mwace.
29 Penu diso lako la madidi lin'kuphonyesa,
licose ulithuse kunja. Ni bzabwino kuluza
cipande ca thupi lako, kusiyana kuti thupi lentse
likathusidwe kumoto wakusaya kumala.
30 Ndipo penu boko lako lamadidi
lin'kuphonyesa, ligwate ulithuse kunja. Ni
bzabwino kuluza cipande ca thupi lako, kusiyana
na kuti thupi lentse likathusidwe kumoto
wakusaya kumala.

Bza kulambana

31 “Bzidalewedwa pomwe kuti: ‘Ule omwe ani-
ramba mkazi wace bzin'funika kum'pasa tsamba
la citsimikizo ca kumulamba**’.

§ **5:27** Eks 20:14; Deu 5:18 ** **5:31** Deu 24:1

32 Tsono Ine nin'kuuzani kuti wentse ule omwe
aniramba mkazi wace, kupambula omwe ana
thangwe ra upombo, an'citisa kuti mkaziyo acite
uputa, ndipo omwe anirowola mkazi wakulam-
bidwayo alikucitambo upombo.

Bza kulumbira

33 "Imwepo mudabvambo bzomwe
bzidauzidwa makolo yanu kuti: 'Leka kulumbira
bzakunama[††], tsono teweza kulumbira komwe
udacita patsogolo pa Mbuya'.
34 Tsono Ine nin'kuuzani kuti: Lekani ku-
lumbira na pang'onopo, nee kulumbirira kudzulu
thangwe ni mpando wa Umambo wa Mulungu,
35 nee padziko la pantsi thangwe ni
pakupondera minyendo yace, nee kulumbirira
Jerusalema, thangwe ni mzinda wa Mambo
m'kulu.
36 Ndipo leka kulumbirira msolo wako, nakuti
iwepo un'kwanisa lini kucitisa kuti tsisi lako
likhale licena ayai likhale lisvipa.
37 Penu kutawira kwanu ni 'inde', kukhale 'inde'
penu ni 'nee', kukhale 'nee'. Bzikapita popa ni
bzakucokera kuna Wakuipa.

Kubwezera cakuipa

38 "Imwepo mudabva bzomwe bzidalewedwa
kuti: 'Diso kubwezerambo na diso, dzino kubwez-
erambo na dzino.'[‡‡]
39 Tsono Ine nin'kuuzani kuti: Lekani kulim-
bana naye wakuipa. Penu munthu an'kumenya
phutu la madidi, perekera pomwe linango.

---

†† **5:33** Lev 19:12; Mul 30:2

‡‡ **5:38** Eks 21:24; Lev 24:20; Deu 19:21

40 Ndipo penu unango an'funa kukumanga
mulandu acikutengera cakubvala cako, musiye
atenge pomwe bhachi.
41 Penu winango an'kungingimiza kufamba
naye kirometru ibodzi, ndoko naye kirometru zi-
wiri.
42 Pasa omwe an'kukumbira, ndipo leka
kulindza ngoto kuna omwe an'funa kuti
umukumbize cinthu.

Lufoyi kuna anyamadulanthaka

43 “Imwepo mudabva bzomwe bzidalewedwa
kuti: ‘Funa mwandzako§§, ndipo wenga nya-
madulanthaka wako’.
44 Tsono Ine nin'kuuzani kuti: Funani anya-
madulanthaka wanu ndipo pembererani omwe
ambakufambirani mbuyo,
45 kuti imwepo mudzakhale wana wa Baba
wanu omwe ali kudzulu. Thangwe Iye ambagasa
dzuwa kuna wakuipa na kuna wabwino ndipo
ambabvumbisa mbvula kuna wakulungama na
kuna wakusaya kulungama.
46 Penu imwepo mun'funa wale omwe am-
bakufunani okha, ni mabai-bai yanyi yomwe
imwepo mun'dzatambira? Nakuti anyakulipirisa
m'tsonkho ambacitambo bzimwebzi.
47 Ndipo mungamusana na abale wanu okha
basi, n'ciyani comwe mumbacita cakuposa
anango? Nakuti wakusaya kupemba Mulungu
ambacitambo bzimwebzi.
48 Na tenepo, citani bzabwino ninga Baba wanu
wakudzulu ambacita bzabwino nthawe zentse.

---

§§ **5:43** Lev 19:18

6

Kuthandiza wakusauka

1 “Khalani wancheru lakuleka kucita ‘mabasa
yanu ya cirungamo’ patsogolo pa wanthu kuti
muwonedwe na iwo, mungacita bzimwebzi,
mun'dzakhala lini na mabai-bai kwa baba wanu
wa kudzulu.
2 “Na tenepo, iwe ukapereka bzinthu kuna
wakusauka leka kubzikuwirira na cimbututu
ninga bzomwe ambacita wacipha-maso
munyumba za mapembo na munjira, kuti
alemekezedwe na wanthu. Cadidi nin'kuuzani
kuti iwo atambira kale mabai-bai yawo.
3 Tsono iwe ungapereka bzinthu kuna
wakusauka, boko lako lamadzere lireke kudziwa
bzomwe bzirikucita boko lamadidi,
4 kuti cakupereka cako cicitike mwakubisala.
Ndipo Baba wako, omwe ambawona bzomwe
bzin'citika mwakubisala, an'dzakubaira.

Bza kupemba

5 “Ndipo imwe mukambapemba, lekani
kucita ninga wacipha-maso. Iwo ambafuna
kupemba adaima munyumba za mapembo na
m'phambano za njira kuti awonedwe na wanthu.
Cadidi nin'kuuzani kuti iwo atambira kale mabai-
bai yawo.
6 Tsono iwepo pomwe un'pemba, ndoko
mucipinda cako ufunge m'suwo ndipo upembe
kuna Baba wako omwe ali mwakubisala.
Pamwepo Baba wako omwe ambawona
bzakubisala an'dzakupasa mabai-bai.
7 Pomwe mun'pemba, lekani kumbabwerezera
bzibodzi-na-bzibodzi, ninga bzomwe ambacita

wakusaya kupemba Mulungu. Thangwe iwo ambakumbuka kuti akacita mpembo wakupitiriza an'dzabveredwa.
8 Na tenepo lekani kundendemera na iwo, thangwe Baba wanu an'dziwa bzomwe imwe mulibe, mukanati kumukumbira.
9 Ndipo imwepo pembani tenepayu:

“Baba wathu muli kudzulu!
Dzina lanu liremekezedwe.
10 Umambo bwanu bubwere,
kufuna kwanu kucitike
pa dziko la pantsi pano ninga momwe bzimbacitikira kudzulu.
11 Tipaseni lero
cakudya cathu ca ntsiku na ntsiku.
12 Tirekerereni bzakuphonya bzathu,
ninga momwe ife timbalekererambo
omwe ambatiphonyera.
13 Ndipo lekani kutirekerera ticigwa
mukuyezedwa,
tsono mutipulumuse kwa bzakuipa*,
thangwe bwanu ni Umambo, mphambvu na mbiri kwakuyenda na kuyenda.
Ameni†.

14 Thangwe imwepo mukalekerera wanthu bzakuphonya bzawo, Baba wanu wa kudzulu an'dzakulekereranimbo.
15 Tsono mukasaya kulekerera wanthu bzakuphonya bzawo, Baba wanu an'dzakulekererani lini bzakuphonya bzanu.

---

* **6:13** Ayai kwa Wakuipa. † **6:13** Bzakunemba na manja bzinango bziribe kunembedwa mafala yamweya.

Kubziretsa kudya

16 “Pomwe mun'bziretsa kudya, lekani kubzi-
wonesa nkhope yakudodoma ninga waciph-
maso, nakuti iwo ambacinja nkhope kuti wan-
thu awawone kuti iwo alikubziretsa kudya. Ine
nin'kuuzani mwacadidi kuti iwo atambira kale
mabai-bai yawo.
17 Pomwe iwe un'bziretsa kudya, samba m'maso
ndipo pukusira mafuta tsisi lako,
18 kuti wanthu aleke kudziwa kuti iwe uli
kubziretsa kudya, tsono Baba wako yekha omwe
ali mwakubisala. Ndipo Baba wako, omwe amba-
wona mwakubisala, an'dzakubaira.

Cuma ca kudzulu

19 “Lekani kukoya cuma canu padziko la pantsi,
pomwe pana manthedza na ngula bzomwe bzim-
badzonga ndipo pana mbava zomwe zimbachola
ziciba.
20 Tsono koyani cuma canu kudzulu, komwe
manthedza na ngula bzin'dzonga lini, ndipo
komwe mbava zin'chola lini ziciba.
21 Pakuti komwe kuna cuma cako,
komwekombo ndiko kun'dzakhala m'tima wako.

Ciphani-phani ca thupi

22 “Maso ndiyo ciphani-phani ca thupi. Penu
maso yako ni yabwino, thupi rako lentse lin'khala
na ceza.
23 Tsono penu maso yako ni yakuipa, thupi lako
lentse lin'khala na m'dima. Na tenepo penu ceza
comwe ciri m'kati mwa iwe casanduka m'dima,
m'dima umweyu ngwakugosva kwene-kwene!
24 “Palibe omwe angaphatire basa azimbuya
awiri, nakuti an'dzawenga m'bodzi acifuna

winango, ayai an'dzaphatira basa m'bodzi
acinyoza winango. Imwepo mun'kwanisa lini
kutumikira Mulungu na kobiri‡.

Kuneseka na moyo

25 “Na tenepo Ine nin'kuuzani kuti: Lekani
kuneseka na moyo wanu, kuti mun'dzadya ciyani
ayai mun'dzamwa ciyani. Ngakhale na thupi
lanu, kuti mun'dzabvala ciyani. Kodi moyo ndiwo
lini wakufunika kuposa cakudya? Ndipo thupi
ndakufunika lini kuposa bzakubvala?
26 Nyang'anani mbalame za kudzulu,
zimbabzala lini, zimbabvuna lini napo kukoya
m'magwangwa. Tsono Baba wanu wa kudzulu
ambazidyesa. Kodi imwepo ndimwe lini
wakufunika kwene-kwene kuposa mbalame?
27 Kodi mbani wa imwe angathumizire ntsiku
za moyo wace thangwe ra kuneseka?

28 “Thangwe ranyi imwepo mun'neseka na bza-
kubvala? Nyang'anani maluwa ya m'thengo
momwe yamba kulira. Iyo yambaphata lini basa
ngakhale kubzirukira bzakubvala.
29 Na tenepo Ine nin'kuuzani kuti ngakhale
Solomoni muulemerero bwace bwentse alibe
kubvala ninga libodzi la maluwaya.
30 Penu Mulungu an'bvazika usva bwa
m'thengo, bomwe lero bulipo ndipo
mangwana bun'thusidwa kumoto, angadzataze
kubvazika imwepo, wanthu wa cikhulupiriro
cakucepamwe?

‡ **6:24** MuciGiriki adati Mamoni.

31 Na tenepo lekani kuneseka muciti
‘tin'dzadyanyi?’ ‘Tin'dzamwanyi?’ Ayai
‘tin'dzabvalanyi?’
32 Nakuti wakusaya kupemba Mulungu ndiwo
ambanyang'ana bzinthu bzimwebzi. Tsono
Baba wanu wa kudzulu an'dziwa kuti imwepo
bzentsenebzi mun'bzifuna.
33 Tsono cakutoma, nyang'anani Umambo bwa
Mulungu na cirungamo cace ndipo bzinango
bzentsenebzi mun'dzabzipasidwa.
34 Na tenepo, lekani kuneseka na ntsiku ya
mangwana, nakuti ntsiku ya mangwana in'bwera
na bzakuneseka bzayene. Ntsiku ibodzi na ibodzi
ina bzakuipa bzace bzakukwana.

7

Bza kutonga anango

1 “Lekani kutonga anango, kuti imwe muleke
kudzatongedwa.
2 Nakuti katongedwe kabodzi-bodzi komwe
mun'cita, Mulungu an'dzakutonganimbo
nako, ndipo mphimo yomwe mun'pereka,
in'dzaperekedwambo kuna imwe.
3 “Thangwe ranyi iwe unyang'ana katsetswa
komwe kali m'diso la m'bale wako, ndipo uni-
wona lini muti omwe uli m'diso mwako?
4 Iwepo ungauze tani m'bale wako kuti: ‘Leka
ndikucose katsetswa m'diso lakomu’, uko iwe una
muti m'diso mwako?
5 Wacipha-masowe, yamba kucosa muti omwe
uli m'diso mwako, ndipo iwe un'dzawona bwino-
bwino pakucosa katsetswa m'diso la m'bale wako.

6 “Lekani kupasa mbwaya bzakucenesedwa,
ngakhale kuthusira nkhumba mkufu wakufu-
nidwa. Kuti izo zireke kuponda m'kufuyo, ndipo
zin'dzakuzungunukirani zicikukhadzulani.

Kulimbikira pa kupemba

7 “Kumbirani ndipo mun'dzapasidwa.
Nyang'anani ndipo mun'dzacigumana.
Gogodzani ndipo mun'dzafunguliridwa.
8 Pakuti wentse omwe an'kumbira an'pasidwa.
Omwe an'nyang'ana an'cigumana. Ndipo ule
omwe an'gogodza an'funguliridwa.
9 “Mbani munthu pakati panu, akakumbiridwa
pau na mwana wace, kodi angam'pase mwala?
10 Ayai akakumbiridwa ntsomba angam'pase
nyoka?
11 Tsono penu imwe nakuipa kwanuku, mum-
badziwa kupasa wana wanu bzinthu bzabwino,
ni tani tsono Baba wanu womwe ali kudzulu,
an'dzapasa bzinthu bzabwino kwa omwe ani-
mukumbira!
12 Na tenepo, citani kuna winango centse
comwe imwepo mun'funa kuti iwo akucitireni.
Nakuti umweyu ni Mtemo wa Mozeji na
cipfundziso ca apolofita.

Njira ziwiri

13 “Pitani na pa m'suwo wa kupapatiza, nakuti
m'suwo ukulu na njira yakufuthuka bzimbayen-
desa kwakutaika, ndipo ni azinji omwe ambapita
na njira imweyi.
14 Tsono m'suwo omwe umbayendesa kumoyo
ni wakupapatiza, ndipo njira yace ni yakupsin-
diza! Ni ang'ono-ng'ono omwe ambaiwona.

Apolofita wakunama

15 “Khalani na cheru na apolofita wakunama.
Iwo ambabwera kwa imwe na mawonekedwa
ninga ya bira, tsono m'kati ni mphumphi zaku-
lusa.
16 Imwe mun'dzawazindikira na bzisapo
bzomwe an'dzabala. Kodi bzingacitike kuti
munthu abvune uva m'miti ya minga, ayai
nkhuyu pauswa bwa dawe?
17 Ni bzibodzi-bodzi muti wabwino umbabala
bzisapo bzabwino, tsono muti wakuipa umbabala
bzisapo bzakuipa.
18 Muti wabwino ungabale lini bzisapo bza-
kuipa, napo muti wakuipa ungabale lini bzisapo
bzabwino.
19 Muti uliwentse omwe un'bala lini bzisapo
bzabwino umbagwatidwa ucithusidwa kumoto.
20 Na tenepo apolofitawo mun'dzawazindikira
na bzisapo bzawo!
21 “Ni wentse lini omwe ambandicemera kuti:
‘Mbuya, Mbuya’, an'dzapita muUmambo bwa
kudzulu, tsono wale okha omwe an'cita cifuniro
ca Baba wangu omwe ali kudzulu.
22 Azinji ntsiku imweire* an'dzandiuza kuti:
‘Mbuya, Mbuya, tiribe kucita cipolofita mudzina
lanu? Ndipo mudzina lanu tiribe kucosa bzi-
wanda ndipo mudzina lanu tiribe kucita bzidab-
wiso bzizinji?’
23 Pamwepo Ine nin'dzawauza padeca kuti:
Cipo ndiribe kukudziwani. Fundukirani kuna
Ine, imwe wakucita bzakuipa!

---

* **7:22** Ntsiku yomwe Jezu an'dzabwera kudzatonga wanthu wentse.

Wakucenjera na wakupusa

24 “Na tenepo, omwe anibva mafala yanguya
acicita bzomwe yalikulewa, ali ninga munthu
wakucenjera omwe adacera madindi yakuzika
kwene-kwene mpaka kuphata mwala acimanga
nyumba yace.
25 Mbvula idagwa, mikulo idadzala, ndipo
mphepo idamenya nyumba ire na mphambvu.
Ndipo iyo iribe kugwa nakuti ikhadamangidwa
bwino.
26 Tsono ule omwe anibva mafala yanguya
acireka kucita bzomwe yalikulewa, ali ninga
wakupusa omwe adamanga nyumba yace acisaya
kuzikisa madindi.
27 Mbvula idagwa, mikulo idadzala, ndipo
mphepo idamenya nyumba ire na mphambvu,
iyo idagwa. Ndipo idadzongeka kwene-kwene”.
28 Pomwe Jezu adamala kulewa bzimwebzi,
mithithi ya wanthu idadabwisidwa na
cipfundziso cace,
29 thangwe Iye akhawapfundzisa ninga omwe
ana utongi, sikuti ninga adziwi wa Mtemo.

8

Kupolesedwa kwa nyamapere

1 Pomwe Jezu adabuluka m'phiri, m'thithi ukulu
udamutewera.
2 Pamwepo munthu winango wamapere*
adafendera pafupi acim'godamira ndipo aciti:
“Mbuya, mukafuna, mungandipolese!†”

---

* **8:2** MuciGiriki bzimbalewa lini mapere yokha, koma matenda yakusiyana-siyana ya khanda. † **8:2** Ni kulewa kuti kucenesa.

3 Jezu adapfuthula boko, acim'khuya ndipo
adati: “Nin'funa, Pola!‡” Pamwepo-letu iye
adapolesedwa§ mapere.
4 Patsogolo pace Jezu adati: “Wona, leka kuuza
ali-yentse. Tsono ndoko ukabziratize kuna baba
wantsembe ndipo ukapereke ntsembe yomwe
Mozeji adalewa**, kuti ikhale mboni”.

Bza kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma

5 Pomwe Jezu adapita mumzinda wa
Kafaranawumi, adayenda kawonana naye
kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma
acikam'kumbira thandizo.
6 Ndipo adati: “Mbuya, kapolo wangu ali
m'nyumba alikukwanisa lini kufamba, alikubon-
era kwene-kwene”.
7 Jezu adamuuza kuti: “Ine nin'dzayenda
kukam'cirisa”.
8 Tsono kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma
adatawira aciti: “Mbuya, nin'themera lini kuku-
tambirani panyumba yangu. Tsono lewani fala
libodzi lokha, ndipo kapolo wangu an'dzacira.
9 Pakuti inembo ndiri pantsi pa utongi, ndipo
ndina acikunda omwe ine nimbatonga. Ndikauza
m'bodzi kuti: ‘Ndoko,’ iye ambayenda. Ndikauza
winango kuti: ‘Bwera,’ iye ambabwera. Ndikauza
nyagirinya wangu kuti: Cita ibzi, iye ambacita”.
10 Pomwe Jezu adabva bzimwebzi adadabwa
aciuza omwe akhamutewera kuti: “Nin'kuuzani
bzacadidi kuti: MuIjirayeri ndiribe kuwona
omwe ana cikhulupiriro tenepayu.

---

‡ **8:3** Ni kulewa cenesedwa patsogolo pa Mulungu. § **8:3** Ni kulewa kuti adacenesedwa patsogolo pa Mulungu. ** **8:4** Lev 14:1-32

11 Ndipo Ine nin'kuuzani kuti azinji
an'dzabwera kucokera kumabva-dzuwa na
kumadokero, ndipo an'dzakhala pameza na
Abrahamu, Izaki na Jakobo muUmambo bwa
kudzulu.
12 Tsono omwe akhathemera kukhala
muUmambo an'dzathusidwa kunja kum'dima,
kumweko an'dzalira na kukukuta mano”.
13 Pamwepo Jezu adauza kapitau wa gulu la
acikunda wa ciRoma kuti: “Ndoko! Bzin'citika
ninga momwe iwe wakhulupirira!” Nthawe
imweyo letu kapolo wace adacira.

Jezu adaciza wanthu azinji

14 Patsogolo pace Jezu atafika pa nyumba pa Pe-
dru, adawona mibzala wace adagona na maferu.
15 Pamwepo Jezu adam'khuya mibzalayo pa
dzanja, maferu yadamala, ndipo mibzala ule
adalamuka aciyamba kumutanairira.
16 Pomwe dzuwa lidamira adam'bweresera
wanthu azinji wakuphatidwa na mizimu
yakuipa, ndipo na fala libodzi basi Iye adathotha
mizimuyo, aciciza atenda wentse.
17 Na tenepo bzidakwanirisidwa bzomwe
bzidalewedwa na m'polofita Izaiya kuti: “Iye
adatenga kuduwala kwathu ndipo adanyamula
matenda yathu”††.

Bza omwe akhafuna kutewera Jezu

18 Pomwe Jezu adawona m'thithi wa wanthu
m'mbali mwace, adawauza wakupfundzira wace
kuti ayambuke m'ng'ambu ya nyandza.

---

†† **8:17** Iza 53:4

19 Pamwepo m'nembi wa Mtemo adafendera ac-
iti: “M'pfundzisi, ine nin'kutewerani kuli kwentse
komwe muniyenda”.
20 Jezu adatawira kuti: “Nkhandwe zina
madindi yazene ndipo mbalame za m'dzulu zina
bzitsa bzazene, tsono Mwana wa munthu alibe
pakugonesa msolo”.
21 Ndipo wakupfundzira wace winango‡‡
adamuuza kuti: “Mbuya, ndibvumizeni kuti
nditome kapendesa baba wangu”.
22 Tsono Jezu adam'tawira kuti: “Nditewere,
siya wakufa akapendese wakufa wawo”.

Jezu aniimisa condzi na mabimbi

23 Pamwepo Jezu adapakira m'bote, ndipo
wakupfundzira wace adayenda naye pabodzi.
24 Mwacisututu, condzi camphambvu
cidayamba m'nyandza, mwakuti mabimbi
yakhapita m'bote. Tsono Jezu akhadagona.
25 Ndipo wakupfundzira wace adayenda kamu-
lamusa, acikuwa kuti: “Mbuya, tipulumuseni!
Tinifa!”
26 Ndipo Iye adawabvundza aciti: “Thangwe
ranyi imwepo muna mantha kwene-kwene,
amuna wacikhulupiriro cakucepa?” Pamwepo
Iye adamuka acitsimula condzi na mabimbi ndipo
kudakhala bwino letu.
27 Pamwepo wanthu wale adadabwisidwa,
acimbabvundzana aciti: “Mbani umweyu
ngakhale condzi na mabimbi bzimbam'bvera?”

Jezu an'ciza wanthu awiri wa bziwanda

‡‡ **8:21** Wakupfundzira winangoyo akhali lini wa pakati pa khumi na awiri wale.

28 Pomwe Iye adafika ng'ambu inango,
cigawo cakucemeredwa Gadara, wanthu awiri
wakuphatidwa na bziwanda adabwera kuna
Iye omwe akhacokera m'thenje. Iwo akhali
wakugosva kwene-kwene mwakuti palibe omwe
angadapita na njira imweire.
29 Pamwepo bziwandabzo bzidakuwa bziciti:
“N'ciyani mun'funa kuna ife, Mwana wa Mu-
lungu? Mabwera kuno kudzatiboneresa nthawe
ikanati kukwana?”
30 Pafupi na iwo pakhana m'thithi ukulu
wankhumba zikhadya.
31 Pamwepo bziwanda bzire bzikhakumbira
Jezu bziciti: “Penu mun'tithotha, titumize tikapite
m'thithi wa nkhumba zire”.
32 Iye adauza bziwandabzo kuti: “Ndokoni!”
Ibzo bzidacoka bzicikapita munkhumba, ndipo
m'thithi wentse udathamangira kunkhomole
mbali ya nyandza, mpaka kufa m'nyandzamo.
33 Wakudyesa nkhumbazo adathawa, adayenda
mum'zinda acikafotokoza bzinthu bzentse,
kuphatikidza bzomwe bzidacitika kuna omwe
akhana bziwandawo.
34 Na tenepo wanthu wentse wa mum'zindamo
adayenda kukagumana na Jezu, ndipo pomwe
adamuwona, adamukumbira mwa kumuumiriza
kuti acoke mucigawo cawomo.

9

Jezu anirimbisa munthu wakulemala
(Mko 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Jezu atapakira m'bote, adayambuka nyandza
aciyenda kumzinda wace.

2 Wanthu winango adam'bweresera munthu
wakudjedjera bziwalo, akhadam'gonesa pa
machira pace. Pakuwona cikhulupiriro comwe
iwo akhanaco, Jezu adauza wakulemalayo kuti:
“Limbika mwana, bzakuphonyera Mulungu
bzako bzalekereredwa”.
3 Patsogolo pa bzimwebzo, adziwi wa
Mtemo anango akhauzana okha-okha acimbati:
“Munthu umweyu alikunyoza Mulungu!”
4 Jezu pakudziwa ndzeru zawo adawauza kuti:
“Thangwe ranyi imwepo mulikukumbuka bza-
kuipa m'mitima mwanu?
5 Kodi bzidapusa ni bziponi kulewa
kuti: ‘Bzakuphonyera Mulungu bzako
bzalekereredwa’, ayai: ‘Lamuka ufambe’?
6 Tsono kuti imwepo mudziwe kuti Ine, Mwana
wa Munthu ana utongi pantsi pano bwakuleker-
era bzakuphonyera Mulungu”, pamwepo adauza
wakulemalayo aciti: “Lamuka, tenga machira
yako yenda kumui”.
7 Wakudjedjera bziwaloyo adamuka aciyenda
kumui kwace.
8 Ndipo pomwe m'thithi udawona bzimwebzi
udakhala na mantha, ndipo udatumbiza
Mulungu, omwe adapasa wanthu mphambvu
imweyo.

Kucemeredwa kwa Mateu
(Mko 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Pomwe Jezu akhacoka kumweko, adawona
munthu winango wakucemeredwa Mateu
akhadakhala pa kukhomera m'tsonkho, ndipo
adamuuza kuti: “Nditewere”. Mateu adalamuka
acimutewera.

10 Ndipo Jezu pomwe akhadya m'nyumba,
wakukhomesa m'tsonkho na “wakuphonyera
Mulungu” azinji adabwera acidya naye pabodzi
na wakupfundzira wace.
11 Afalizi pakuwona bzimwebzi adabvundza
wakupfundzira wace kuti: “Thangwe ranyi
m'pfundzisi wanu alikudya na wakukhomesa
m'tsonkho na ‘wakuphonyera Mulungu’?”
12 Jezu pomwe adabva bzimwebzi adati:
“Wakulimba an'nyang'ana lini mulapi, koma
mtenda ndiye an'nyang'ana mulapi.
13 Ndokoni mukapfundzire kuti bzimwebzi
bzinirewanyi: ‘Nimbafuna lini ntsembe koma
ntsisi’*. Pakuti Ine ndiribe kubwera kudzacemera
wakulungama, koma wakuphonyera Mulungu”.

Bza kubzimana cakudya
(Mko 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Pamwepo wakupfundzira wa Juwau M'batizi
adabwera kudzabvundza Jezu kuti: “Thangwe
ranyi ife na afalizi timbabzimana cakudya, tsono
wakupfundzira wanu ambabzimana lini?”
15 Jezu adawatawira kuti: “Kodi wakuce-
meredwa wa mwamuna pamsinda wa
malowozi angatsukwale uko mwamunayo
alipo? Zin'dzakwana ntsiku zakuti mwamunayo
an'dzacosedwa, pamwepo iwo an'dzabzimana
cakudya.
16 “Palibe omwe angatenge nguwo ipsa aciicita
cigamba pa cakubvala cakale, nakuti cigambaco
cin'pfuwa cicing'amba ndipo kung'ambikako
kun'posa kale.

---

* **9:13** Oze 6:6

17 Ndipo ambathululira lini vinyu ipsa mubudu
la khanda lakale, ungacita tenepoyo budulo
lining'ambika ndipo vinyu in'taika budu,
lin'dzongeka. Koma ambathululira vinyu ipsa
mubudu la khanda lipsa, ndipo bziwiribzo
bzimbakonkhobzeka bwino".

Mphambvu ya Jezu kumatenda na impfa
(Mko 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Pomwe Iye akhalewa-lewa m'kulu wa
nyumba ya mapembo adafika, adagodama
patsogolo pace aciti: "Mwanangu wacikazi afa
tsapanopa. Tiyendeni mukamusandzike boko
lanu ndipo iye an'khakhala na moyo".
19 Pamwepo, Jezu adalamuka aciyenda naye,
pabodzi na wakupfundzira wace.
20 Mkazi winango omwe akhana matenda yaku-
coka mulopa mwa magole khumi na mawiri, ad-
abwera na kumbuyo kwa Jezu acikhuya mkawo
wa cakubvala ca Jezu.
21 Pakuti akhambalewa mwa iye yekha
kuti: "Ine ndicitondo kukhuya cakubvala cace
nin'cira".
22 Jezu pomwe adazungunuka adamuwona
aciti: "Mwana wacikaziwe limba m'tima,
cikhulupiriro cako cakuciza!" Ndipo kuyambira
nthawe imweyo mkaziyo adacira.
23 Pomwe Jezu adafika panyumba pa m'kulu wa
nyumba ya mapembo adawona wakuimba bzi-
toliro† na m'thithi womwe ukhali piringu-piringu,
24 adati: "Bulani! Mtsikanayu alibe kufa, tsono
adagona". Wentse adayamba kumuseka.

---

† **9:23** Bzitolirobzo akhaimba pankhawa nakuti likhali khalidwe lawo.

25 Pomwe m'thithi udafundukira, Jezu adapita
acim'phata boko ndipo m'tsikanayo adalamuka.
26 Ndipo mbiri ya bzidacitikabzo idabveka kum-
bali zentse za dzikolo.

Kucizidwa kwa azimola awiri

27 Jezu pomwe adacoka kumweko, azimola
awiri adamutewera, acimbakuwa kuti: “Mwana
wa Davidi, tibverenimbo ntsisi ife!”
28 Pomwe Iye adapita m'nyumba azimola
adafendera, ndipo Jezu adawabvundza kuti:
“Imwepo mun'khulupirira kuti nin'kwanisa
kukucizani?”
Iwo adatawira aciti: “Inde, Mbuya!”
29 Ndipo Jezu adakhuya maso yawo adati: “Bzic-
itike malingana cikhulupiriro canu!”
30 Ndipo maso yawo yadayamba kuwona.
Pamwepo Jezu adawacenjeza mwakulimba
aciti: “Bzimwebzi mbabzireke kudziwidwa na
winango”.
31 Tsono iwo adacoka acikamwaza nkhani ya
Jezu kumbali ire yentse.

Kulimbisidwa kwa bewewe

32 Pomwe iwo akhacoka, adabweresedwa kuna
Jezu munthu wakuphatidwa na ciwanda omwe
akhakwanisa lini kulewa-lewa.
33 Pomwe ciwanda cidathothedwa, bewewe
adayamba kulewa-lewa. M'thithi udadabwisika
uciti: “Cipo bzikanati kuwoneka bzinthu ninga
bzimwebzi muIjirayeri!”
34 Tsono afalizi akhambalewa kuti: “Iye
alikuthotha bziwanda na mphambvu ya m'kulu
wa bziwanda”.

Jezu ana ntsisi na mbumba

35 Jezu akhambapita m'mizinda yentse na
m'midzi acimbapfundzisa munyumba za
mapembo, acimbapalidza Mafala Yabwino ya
Umambo ndipo acimbapolesa matenda yentse na
kuwofoka kwa thupi.
36 Pomwe Iye adawona mithithi, adabva ntsisi,
thangwe ikhaneseka ndipo ikhali balala-balala,
ninga mabira yakusaya makabusa.
37 Pamwepo adauza wakupfundzira wace kuti:
“Basa lakubvuna ni likulu, tsono akapolo ni
ang'ono-ng'ono.
38 Na tenepo, Kumbirani kuna Mbuya
mwenekaciro wa bzakubvunabzo, kuti atumize
akapolo adzabvune”.

10

Jezu an'tuma atumiki khumi na awiri
(Mko 5:7-13; Luk 9:1-6)

1 Jezu adacemera wakupfundzira wace khumi
na awiri aciwapasa mphambvu yakuthotha miz-
imu yakuipa na kupolesa matenda yentse na bza-
kuwofoka bza m'thupi.
2 Madzina ya atumiki khumi na awiriwo ngaya:
Wakuyamba ni Simau wakucemeredwa Pedru na
Andereya m'bale wace, Tiyago, mwana wa Zebe-
deu na Juwau m'bale wace,
3 Filipi na Bartolomeu, Tomasi na Mateu
wakulipirisa m'tsonkho, Tiyago, mwana wa
Alifeu, na Tadeu,
4 Simau wa phathi la azeloti na Judasi Isikaliy-
oti, omwe adapindukira Jezu.

Kutumidwa kwa atumiki khumi na awiri

5 Amuna khumi na awiriwa Jezu adawatuma
aciwauza kuti: “Lekani kuyenda kwa omwe ni
Ajuda lini, napo kupita mum'zinda uliwentse wa
aSamaliya.
6 Tsono ndokoni kuna aIjirayeri omwe ali ninga
mabira yakutaika.
7 Ndipo kwentse komwe muniyenda
mbapalidzani mafala yakuti: ‘Umambo bwa
kudzulu buli pafupi’.
8 Polesani wakuduwala, lamusani wakufa,
cizani wamapere, thothani bziwanda. Imwepo
mwatambira mwaulere, perekanimbo
mwaulere.
9 Lekani kutakula oro, ayai parata, ngakhale
kobre m'mabhande.
10 Lekani kutakula budu la ulendo, ngakhale
cakubvala ca pambali, napo xango, ayai mp-
simbo. Pakuti wabasa ngwakuthemera kutam-
bira cakudya cace.
11 “Pomwe mun'pita mumzinda ayai m'mudzi,
nyang'anani munthu womwe an'funa kukutam-
birani ndipo mukhale panyumba pace mpaka ku-
coka kwanu.
12 Pakupita m'nyumbamo, amuseni.
13 Penu pa nyumbapo an'kutambirani
bwino, mtendere wanu ukhale na iwo. Penu
an'kutambirani lini bwino, mtendere wanu
ubwerere kuna imwe.
14 Penu winango an'kutambirani lini ngakhale
kubva mafala yanu, kunkhumulani pfumbi* la
kundzayo zanu pakucoka pa nyumbapo ayai
mum'zindamo.

---

* **10:14** Mab 13:51

15 Ine nin'kuuzani bzacadidi kuti: Pantsiku ya
kudzatonga Mulungu an'dzabvera ntsisi† Sodoma
na Gomora‡ kuposa mzinda umweyo§.

M'cenjezo kwa atumiki

16 “Ine ndirikukutumani ninga mabira pakati
pa mphumphi. Na tenepo khalani wakucen-
jera ninga nyoka ndipo wakusaya cakuipa ninga
nkhangaiwa.
17 “Khalani na cheru, pakuti wanthu
an'dzakuperekani kumphala zawo ndipo
an'dzakuchangani m'nyumba zawo za mapembo.
18 Imwepo mun'dzayendesedwa patsogolo pa
atongi wa bzigawo na azimambo thangwe ra Ine,
kuti mukakhale mboni kwa iwo na kwa omwe ni
Ajuda lini.
19 Tsono akadzakumangani lekani kudzane-
seka kutimun'dzalewa ciyani ayai mun'dzalewa
tani. Nakuti nthawe imweyo mun'dzauzidwa bza-
kuti mulewe,
20 pakuti ndimwepo lini omwe mun'dzalewa,
tsono Mzimu wa Baba wanu ndiwo un'dzalewa
mwa imwe.
21 “M'bale an'dzapereka m'bale wace kuimpfa,
ndipo baba an'dzapereka mwana wace. Wana
an'dzamukira azibaba wawo ndipo an'dzawapha.
22 Wentse an'dzakuwengani thangwe ra dzina
langu, tsono ule omwe an'dzalimbikira mpaka
pakumalizira an'dzapulumuka.
23 Ndipo pomwe an'dzakufambirani mbuyo
mumzinda uyu, thawirani kuunango. Ine
nin'kutsimikizirani kuti mun'mala lini mizinda

---

† **10:15** Mat 11:23-24 ‡ **10:15** Jen 19:24-28 § **10:15** Luk 10:1-12

yentse ya muIjirayeri, Mwana wa munthu
akanati kubwera.

24 “Wakupfundzira** an'posa lini m'pfundzisi
wace, napo nyagirinya†† an'posa lini mbuya wace.
25 Na tenepo wakupfundzira bzim'kwanire
kukhala ninga m'pfundzisi wace ndipo
nyagirinya ninga mbuya wace. Penu
mwenekaciro wa nyumba adacemeredwa
Belezebu‡‡, ndiye tani wanthu wa m'banja
mwace!

26 “Na tenepo lekani kubva mantha na
iwo. Nakuti palibe cakumpsinkhika comwe
cin'dzasaya kuwoneka§§ ayai cakubisika comwe
cin'dzasaya kudziwika.
27 Bzomwe Ine nin'kuuzani mum'dima,
bzireweni pa ceza. Bzomwe mudabzibvera
m'khutu bzireweni pa ntsodzi.
28 Lekani kugopa omwe anipha thupi, ndipo
m'zimu an'kwanisa lini kuupha. Tsono gopani ule
omwe anipha m'zimu na thupi kumoto wakusaya
kumala.
29 Atimba awiri ambagulisiwa lini na kasentavu
kabodzi? Na tenepo palibe na ibodziyo inigwa
pantsi Baba wanu acisaya kudziwa.
30 Napo kuna imwepo tsisi lentse la mumsolo
mwanu lidalewengedwa.
31 Na tenepo lekani kugopa. Imwepo ndimwe
wakufunika kwene-kwene kuposa atimba azinji!

** **10:24** Luk 6:40 †† **10:24** Juw 13:16, 15:20 ‡‡ **10:25** Ndiko kulewa kuti mkulu wa mizimu yakuipa, wonani pomwe kuna Mat 9:34; 12:24, Mko 3:22; Luk 11:15. §§ **10:26** Mko 4:22; Luk 8:17

32 “Wentse ule omwe an'dzandicitira umboni
pakati pa wanthu, Ine nin'dzamucitirambo um-
boni patsogolo pa Baba wangu omwe ali kudzulu.
33 Tsono ule omwe andiramba*** pakati pa
wanthu, Ine nin'dzamulambambo patsogolo pa
Baba wangu omwe ali kudzulu.
34 “Lekani kukumbuka kuti Ine ndabweresa
mtendere pa dziko la pantsi. Ndiribe kubweresa
mtendere, koma nkhondo.
35 Nakuti Ine ndidabwera kudzamwazanisa
mwana wacimuna na baba wace, mwana
wacikazi na mai wace, mulowola na mibzala
wace.
36 Anyamadulanthaka wa munthu an'dzakhala
wa m'banja mwace caiwo†††.
37 “Omwe an'funa baba wace ayai mai wace ku-
posa Ine, an'themera lini kwa Ine. Omwe an'funa
mwana wace wacimuna ayai wacikazi kuposa ine
an'themera lini kwa Ine.
38 Ndipo omwe an'saya kutakula m'tanda wace
acinditewera, an'themera lini kwa Ine.
39 Ule omwe an'bzikoyera moyo wace
an'dzauluza‡‡‡, ndipo omwe aniruza moyo wace
thangwe ra ine un'dzauwona§§§.

Bza mabaibai

40 “Ule omwe an'tambira imwepo, atambira Ine.
Ndipo omwe an'tambira Ine, atambira ule omwe
adandituma.

*** **10:33** 2Ti 2:12 ††† **10:36** Mik 7:6 ‡‡‡ **10:39** Luk 17:33; Juw 12:25 §§§ **10:39** Mat 16:24-25; Mko 8:34-35; Luk 9:23-24; 17:33; Juw 12:25

41 Ule omwe an'tambira m'polofita, thangwe
ra kuti iye ni m'polofita, an'dzatambira mabai-
bai ya m'polofita, ndipo omwe an'tambira waku-
lungama thangwe ra kuti iye ni wakulungama
an'dzatambira mabai-bai ya wakulungama.
42 Ndipo penu wina an'dzapasa ngakhale
mkombo ubodzi wa madzi yakudjedjera kwa
m'bodzi mwa wakupfundzira wangu ang'onowa,
thangwe ra kuti iye ni wakupfundzira wangu, Ine
nin'kutsimikizirani kuti an'dzaluza lini mabai-bai
yace”.

11

Jezu na wakutumidwa wa Juwau M'batizi (Luk 7:18-35)

1 Pomwe Jezu adamala kulangiza wakup-
fundzira wace khumi na awiri, adacoka aciyenda
kukapfundzisa na kupalidza mumizinda ya
Galireya*.
2 Juwau, pomwe adabva m'kawoko bzomwe
Krixtu akhacita, adatumiza wakupfundzira wace
kukam'bvundza kuti:
3 “Kodi ndimwe ule omwe akhadikhiridwa† ayai
tidikhirire winango?”
4 Jezu adatawira aciti: “Bwererani mukauze
Juwau bzomwe imwepo mulikubva na kuwona:
5 Azimola ali kuwona, wakupunduka
alikufamba, wamapere‡ ali kupolesedwa,
nkhuthu zirikubva, wakufa ali kulamusidwa,

* **11:1** Ikhali mizinda yawo. † **11:3** Umweyu ni Mesiya wakupi-
ciridwa na Mulungu. ‡ **11:5** MuciGiriki bzinirewa lini mapere
yokha, koma matenda yakusiyana-siyana ya khanda.

ndipo wakusauka alikupalidziridwa Mafala
Yabwino.§
6 Ndipo ni wakusimbidwa omwe an'siya lini
cikhulupiriro cawo thangwe ra Ine”.

7 Pomwe wakupfundzira wa Juwau akhacoka,
Jezu adayamba kuuza m'thithi bza Juwau kuti:
“Ni ciyani comwe imwepo mwayenda kukawona
kucidambo? Mtete ukhatekenyesedwa na
mphepo?
8 Tsono, ni ciyani comwe mwayenda kuka-
wona? Munthu akhadabvala bzakubvala bzab-
wino? Tsono, wanthu wakubvala bzakubvala
bzabwino ali muzinyumba za azimambo.
9 Tsono, ni ciyani comwe mwayenda kuka-
wona? M'polofita? Inde, Ine nin'kuuzani,
mwakuposa m'polofita.
10 Umweyu ni Juwau M'batizi omwe
adalewedwa mubzakunemba kuti:

“ ‘Nin'dzatumiza m'tumiki wangu patsogolo pako.
Iye an'dzakondza njira yako patsogolo pa
iwe’**.

11 Nin'kuuzani cadidi kuti: Pakati pa wakubadwa
na mkazi pakanati kuwoneka omwe ni m'kulu
kuposa Juwau M'batizi. Tsono, mung'ono
muUmambo bwakudzulu nim'kulu kuposa iye.
12 Kuyambira ntsiku za Juwau M'batizi
mpaka lero, Umambo bwa kudzulu
bumbapsokonyoledwa mwa mphambvu, ndipo
wakuupsokonyolawo ambaupamba.

---

§ **11:5** Iza 61:1 ** **11:10** Mlk 3:1

13 Nakuti aPolofita wentse na Mtemo adapolofita
mpaka Juwau.
14 Ndipo penu imwe mun'funa kumutawira,
umweyu ni Eriya omwe akhafunika kuti abwere.
15 Omwe ana makutu abve!††
16 “Ningandendemeze na yani m'badwe
umweyu? Udalingana na wana omwe ambakhala
m'misika ndipo acimbakuwira andzawo kuti:

17 “ ‘Ife takuimbirani citoliro,
tsono imwe mulibe kubzina.
Takuimbirani nyimbo yakudandaula,
tsono imwepo mulibe kutsukwala’.

18 Pakuti Juwau adabwera, omwe akhabziretsa
kudya na kumwa vinyu, ndipo mudati: ‘Ana ci-
wanda’.
19 Mwana wa munthu adabwera acidya
na kumwa, ndipo mudati: ‘Muwoneni,
wakulungwa wakumwa kwene-kwene, xamwali
wa anyamitsonkho na “wakuphonyera Mulungu”
’. Tsono undziwi umbawonedwa na mabasa
yace”.

Bza midzi yakusaya kukhumbula (Luk 10:13-15)

20 Pamwepo Jezu adayamba kutsimula mizinda
yomwe Iye adacita bzidabwiso bzizinji, thangwe
iribe kukhumbula.
21 “Tsoka kwa iwe, Korazini! Tsoka kwa iwe
Betisaida! Thangwe penu bzidabwiso bzomwe
bzidacitika pakati pa imwe bzingadacitikira ku-
mizinda ya Tiro na Sidoni, iyo ingadakhumbula

†† **11:15** Makutu: Ayai makutu yakubva.

kale-kale, mwakubvala masakha na kubziikha dotha.
22 Tsono Ine nin'kuuzani kuti ntsiku ya kudza-
tonga Mulungu an'dzabvera ntsisi Tiro na Sidoni,
kuposa iwe Kafaranawumi.
23 Ndipo iwe Kafaranawumi, un'dzatengedwa
mpaka kudzulu? Ni tenepo lini, iwepo
un'dzapolika mpaka kudziko la wakufa! Penu
bzidabwiso bzomwe bzidacitika kwa imwe
bzingadacitikira kuSodoma, iwo angadakhala
mpaka lero.
24 Tsono Ine nin'kuuzani kuti ntsiku ya ku-
tongedwa Sodoma in'dzabveredwa ntsisi kuposa
iwe Kafaranawumi”.

Bza kupumisidwa

25 Nthawe imwe ire Jezu adati: “Ine
nin'kutumbizani, Baba, Mbuya wa kudzulu
na pantsi, thangwe mwabisa bzinthu
bzimwebzi kuna adziwi na wakupfundza,
ndipo mwabzizimbula kuna wanthu wakusaya
kupfundza.
26 Inde, Baba, nakuti tenepoyo mudacita mwa
kukukomerani.
27 “Bzinthu bzentse ndidapasiwa na Baba
wangu. Palibe an'dziwa Mwana kunja kwa Baba,
ndipo palibe angadziwe Baba kunja kwa Mwana
na omwe Mwana angafune kulatiza.
28 “Bwerani kwa Ine mwentse wakuneta na
kulemedwa, ndipo Ine nin'dzakupumisani.
29 Tengani joki langu ndipo pfundzirani kuna
Ine, nakuti ndine wakuderekha na wakubz-
icepesa mum'tima, ndipo mun'dzagumana
pakupumisa mizimu yanu.

30 Pakuti joki langu ni lakulula ndipo m'tolo
wangu ni wakupepuka”.

12

Jezu ni Mbuya wa ntsiku ya malinkhuma
(Mko 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Pantsiku inango ya malinkhuma, Jezu adapita
na muminda ya tirigu. Wakupfundzira wace
akhana njala, ndipo adayamba kucosa ngala za
tirigu acimbadya.
2 Afalizi pakuwona bzimwebzo adauza Jezu
kuti: “Wona, wakupfundzira wako alikucita
bzomwe bzin'bvumizidwa lini kucita pa ntsiku
ya malinkhuma”.
3 Iye adawatawira kuti: “Imwepo mulibe
kulewenga bzomwe Davidi* adacita pomwe iye
na andzace akhana njala?
4 Davidi adapita m'nyumba ya Mulungu, pa-
bodzi na andzace acikadya pau zakuperekedwa
kwa Mulungu, bzomwe bzikhabvumizidwa
lini kuti abzicite, tsono bzikhambacitidwa na
anyantsembe okha.
5 Ayai imwepo mukanati kulewenga muMtemo
kuti, ntsiku ya malinkhuma anyantsembe
m'nyumba ya Mulungu ambachola Mtemo†
ntsiku ya malinkhuma, ndipo ambakhala alibe
mulandu?
6 Ine nin'kuuzani kuti pano pana omwe ni
m'kulu kuposa nyumba ya Mulungu.‡

---

* **12:3** 1Sa 21:1-6 † **12:5** Mtemo wa Mozeji, Mtemo wa aJuda.
‡ **12:6** Pinango ni Umambo bwa kudzulu bomwe ni ukulu kuposa nyumba ya Mulungu.

7 Imwepo mungadadziwa kuti yalikulewa
ciyani mafala yakuti: ‘Nimbafuna lini ntsembe,
koma wanthu’§, mungadamanga lini mulandu
wanthu wakusaya thangwe.
8 Nakuti Mwana wa munthu ni Mbuya wa Ma-
linkhuma”.
9 Pomwe Jezu adacoka kumbuto ire adayenda
munyumba yawo ya mapembo,
10 ndipo m'mwemo mukhana munthu omwe
akhadapunduka boko. Ndipo pakunyang'ana
thangwe la kupasa Jezu, adamum'bvundza kuti:
“Ni bzakubvumizidwa na Mtemo kulimbisa
munthu pa ntsiku ya malinkhuma?”
11 Iye adawatawira kuti: “Kodi mbani wa imwe
acikhala na bira wace ndipo birayo acigwera
m'dindi pa ntsiku ya malinkhuma, an'kam'cosa
lini m'mwemo?
12 Munthu ni wakufunika kwene-kwene kuposa
bira! Na tenepo, ni bzakubvumizidwa kucita bz-
abwino pa ntsiku ya malinkhuma”.
13 Pamwepo Iye adauza mwamunayo kuti:
“Futhula boko”. Iye adafuthula, ndipo iro
lidalimba, licikhala ninga lindzace.
14 Ndipo afalizi wale adacoka aciyamba kun-
yang'ana njira yakuti aphe Jezu.

M'tumiki wakusankhulidwa wa Mulungu

15 Jezu atadziwa bzimwebzi adacoka mbuto
imweire. Wanthu azinji adam'tewera, ndipo Iye
adacirisa atenda wentse omwe akhali pamwepo,
16 ndipo adawacenjeza kuti aleke kuuza
winango kuti Iye akhali yani.

---

§ **12:7** Oze 6:6

17 Bzimwebzi bzidacitika kuti bzikwanirisidwe
bzomwe bzidalewedwa na Mulungu kudzera
mwa m'polofita Izaiya kuti:

18 “Onani m'tumiki wangu, omwe ndasankhula,
omwe nimbafuna, omwe m'tima wangu umbakondwera naye.
Nin'dzaikha mwa iye Mzimu, wangu,
ndipo iye an'dzapalidza cirungamo kuna mbumba zentse.
19 An'dzacita lini makani ngakhale kukuwa.
Palibe omwe an'dzabva fala lace m'miseu.
20 An'dzagwata lini mtete wakuchoka,
napo kuthima lambi lakugaka pang'ono,
mpaka cirungamo cikunde.
21 Mudzina lace mbumba zin'dzaikha cidikhiro cawo”.**

Jezu an'pasidwa mulandu
(Mko 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Pambuyo pa bzimwebzi, adam'bweresera
munthu wakuphatidwa na ciwanda omwe akhawona lini ndipo akhalewa-lewa lini, tsono Jezu
adamulimbisa, mwakuti iye adayamba kuwona
na kulewa-lewa.
23 Mbumba yentse idatsitsimwa nabzo iciti:
“Ngumweyu lini Mwana wa Davidi?††”
24 Tsono pomwe afalizi adabva bzimwebzo
adati: “Umweyu alikucosa bziwanda na mphambvu ya Belezebu‡‡, m'kulu wa bziwandabzo”.

** **12:21** Iza 42:1-4 †† **12:23** Mwana wa Davidi ni dzina lakupasidwa Krixtu, omwe akhali wa dzindza la Davidi. ‡‡ **12:24** Belezebu: Ni kulewa m'kulu wa bziwanda ayai kulewa kuti Dyabu. Mat 10:25

25 Jezu pakudziwa bzakukumbuka bzawo
adawauza kuti: “Umambo uli wentse ukabzigawa
un'pfudzika, ndipo mzinda uli wentse ayai
nyumba ikabzigawa in'pitiriza lini.
26 Ndipo penu Sathani an'thotha Sathani,
alikubzigawa yekha. Na tenepo umambo bwace
bungadzapitirize tani?
27 Ndipo penu Ine nin'thotha bziwanda na
mphambvu ya Belezebu, kodi wana wanu ambat-
hotha na mphambvu ya yani§§? Na tenepo iwo
caiwo an'dzakhala atongi wanu.
28 Tsono penu ni mwa Mzimu wa Mulungu
omwe nin'thotha nawo bziwanda, pamwepo
Umambo bwa Mulungu bwafika kuna imwe.
29 “Ayai, munthu angapite tani m'nyumba ya
munthu wa mphambvu, acimubera bzinthu
bzace akanati kum'manga pakuyamba?
Na tenepo ndipo angakwanise kuba bza
m'nyumbamo.
30 “Ule omwe ali rini na Ine, ngwakundiwenga.
Ndipo ule omwe an'gwezeka lini na Ine an'mwaza.
31 Thangwe ra bzimwebzi Ine nin'kuuzani kuti:
Wanthu wakuphonyera Mulungu na kunyoza kuli
kwentse an'dzalekeredwa, tsono kunyoza Mzimu
wa Mulungu an'dzalekereredwa lini.
32 Wentse ule omwe anirewa kuipa Mwana
wa munthu an'dzalekereredwa, tsono
omwe anirewa kuipa Mzimu wa Wakucena
an'dzalekereredwa lini, ngakhale tsapano lino
ayai kutsogoloko.

Muti na cisapo cace

§§ **12:27** Ayai kulewa kuti ateweri.

33 “Muti wabwino un'bala cisapo cabwino,
ndipo muti wakuipa un'bala cisapo cakuipa,
nakuti muti umbadziwika na cisapo cace.
34 Mtundu wa nyoka za ululu, mungalewe
tani bzinthu bzabwino uko imwepo ndimwe
wakuipa? Nakuti mulomo umbalewa bzomwe
bzidadzala mum'tima.
35 Munthu wabwino ambacosa bzinthu bz-
abwino m'thenthe mwabwino, tsono munthu
wakuipa ambacosa bzinthu bzakuipa m'thenthe
mwakuipa.
36 Tsono Ine nin'kuuzani kuti, ntsiku ya ku-
tongedwa wanthu an'dzatawira mulandu wa fala
liri lentse lakusaya basa lomwe adalewa.
37 Pakuti na mafala yanu mun'dzalekereredwa
ndipo na mafala yanu mun'dzamangidwa mu-
landu”.

Afalizi adakumbira cidabwiso

38 Pamwepo afalizi na adziwi wa Mtemo
winango adamuuza kuti: “M'pfundzisi, tin'funa
kuwona cizindikiro cakudabwisa cakucitidwa na
Imwe”.
39 Tsono Jezu adatawira kuti: “M'badwe
wakuipa ndipo wakusaya kukhulupirika,***
ulikukumbira cizindikiro cakudabwisa! Tsono
palibe cizindikiro comwe mun'citiridwa,
kupambula cizindikiro ca m'polofita Jona.
40 Na tenepo ninga Jona adakhala m'mimba
mwa ntsomba ikulu ntsiku zitatu na usiku butatu,
na tenepoyo Mwana wa munthu an'dzakhalambo
ntsiku zitatu na usiku butatu pantsi pa dziko.

*** **12:39** MuciGiriki alikulewa kuti: “Mbadwe wa upombo”.

41 Ntsiku ya kudzatongedwa wanthu wa mzinda
wa Ninive an'dzalamuka na m'badwe umweyu
ndipo an'dzaumanga mulandu. Nakuti iwo
adakhumbula kudzera mukupalidza kwa Jona†††,
ndipo ali pano tsapanoyu ni m'kulu kuposa Jona.
42 Ntsiku ya kudzatongedwa mambo wacikazi
wakunyantsi‡‡‡ an'dzamuka na m'badwe
umweyu, ndipo an'dzaumanga mulandu, nakuti
iye adabwera kucokera kwakumalizira dziko kuti
adzabve udziwi bwa Solomoni, ndipo ali pano
tsapanoyu ni m'kulu kuposa Solomoni.
43 “Pomwe m'zimu wakuipa un'coka mwa
munthu, umbayenda kumbuto zakuuma
ucikanyang'ana mbuto ya kupumira, tsono
umbaiwona lini.
44 Ndipo umbati: ‘Nin'bwerera kunyumba
komwe ndidacoka’. Ukafika, un'gumana
m'nyumbamo mulibe winango, mwakupsairidwa
ndipo mwakulongedwa bwino.
45 Pamwepo uniyenda ucikatenga mizimu
inango minomwe yamphambvu kuposa iwo,
ndipo ikapita imbakhala m'mwemo. Na
tenepo khalidwe la kumalizira la munthu ule
limbadzaipa kuposa pakuyamba. Bzimwebzi
ndibzo bzin'dzacitika kwa m'badwe uno
wakuipa”.

Mai wa Jezu na Abale wace
(Mko 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 Pomwe Jezu akhalewa na m'thithi, mai wace
na abale wace adabwera aciima panja, akhafuna
kulewa-lewa naye.

---

††† **12:41** Jon 3:5 ‡‡‡ **12:42** 1Mb 10:1-10; 2Mb 9:1-12

47 Ndipo munthu winango adamuuza kuti:
“Mai na abale wanu ali panjapa ndipo alikufuna
kulewa-lewa na imwepo”§§§.
48 Jezu adam'tawira kuti: “Mai wangu mbani,
ndipo abale wangu mbani?”
49 Ndipo adalata wakupfundzira wace aciti: “Ali
pano mai wangu na abale wangu!
50 Nakuti ule omwe an'cita cifuniro ca Baba
wangu omwe ali kudzulu, umweyo ndiye m'bale
wangu, mpfumakazi yangu na mai wangu”.

13

M'fananizo wa mulimi
(Mko 4:1-20; Luk 8:1-15)

1 Ntsiku ibodzi-bodziyo Jezu adacoka
m'nyumba acikakhala m'phepete mwa nyandza
ya Galireya.
2 Ndipo mthithi ukulu wa wanthu udamuzun-
gulira, na tenepo Iye adapakira m'bote acikhala
m'mwemo. Ndipo mbumba yentse ikhadaima
pagombe.
3 Jezu adawauza bzinthu bzizinji m'mifananizo
acimbati: “Mulimi adayenda kabzala.
4 Pomwe akhawaza mbeu inango idagwera
m'phepete mwa njira, ndipo mbalame zidabwera
ziciidya.
5 Inango idagwera pa mbuto ina minyala,
pomwe pakhalibe mataka mazinji. Ndipo
idamera mwakam'fulumize nakuti pakhalibe
mataka mazinji.

---

§§§ **12:47** Bzakunemba na manja bzinango bziribe dutswa limw-
eri la 47.

6 Tsono pomwe dzuwa lidacoka, m'mera udapsa
uciuma, thangwe mizi ikhalibe kuzika.
7 Mbeu inango idagwera pakati pa minga, ndipo
mingayo idakula icipsindiza mbeuyo.
8 Tsono inango idagwera pamataka yabwino,
imwei idabereka dzana (100), inango makumi
matanthatu (60), inango makumi matatu (30) bza-
kufunya kuposa pakuyamba.
9 Omwe ana makutu, abve!”

Cakulinga ca mifananizo

10 Wakupfundzira wace adafendera pafupi
naiye acimubvundza kuti: “Thangwe ranyi
mumbalewa na mbumba mumifananizo?”
11 Iye adawatawira kuti: “Imwepo
mudapasidwa kudziwa bzintsintsi bza Umambo
bwa kudzulu, tsono iwo alibe kupasidwa.
12 Pakuti omwe anabzo an'dzapasidwa,
ndipo an'dzakhala na bzizinji kwene-kwene.
Tsono kuna omwe alibe, napo comwe anaco
an'dzatengeredwa.
13 Tsono amwewa nimbalewa nawo mumi-
fananizo thangwe ra kuti:

“ ‘Alikunyang'anisa, alikuwona lini,
ndipo alikutetekera, alikubva lini
napo kubvesesa’.

14 Bzirikwanirisika mwa iwo bzomwe m'polofita
Izaiya adalewa kuti:

“ ‘Kubva mun'dzabva,
tsono mun'dzabvesesa lini cipo.
Kuwona mun'dzawona,

tsono mun'dzadziwa lini cipo.
15 Pakuti m'tima wa mbumba imweyi
wakhala wakuumisidwa.
Mwakusaya kufuna adabva na makutu yawo
ndipo adafunga maso yawo,
kuti aleke kuwona pomwe na maso,
ngakhale kubva na makutu,
kuti aleke kubvesesa na m'tima, acitendeuka,
ndipo Ine ningadawaciza'.*

16 Tsono maso yanu ni yakudala, thangwe yalikuwona. Ndipo makutu yanu, thangwe yalikubva.
17 Cadidi nin'kuuzani kuti: Apolofita azinji na wakulungama akhafuna kuwona bzomwe imwepo muli kuwona, tsono alibe kubziwona, ndipo kubva bzomwe imwepo mulikubva, tsono alibe kubzibva.

Kuthumbudzula kwa m'fananizo wa mulimi

18 "Na tenepo, bvani m'fananizo wa mulimi kuti ulikulewa ciyani:
19 Munthu ali-yentse akabva mafala ya Umambo acisaya kuyabvesesa, Wakuipa† ambabwera acim'tengera bzomwe bzidabzalidwa mum'tima mwace. Umweyo adakhala ninga yomwe idabzalidwa m'phepete mwa njira.
20 Kuna zomwe zidabzalidwa paminyala, umweyu ni ule omwe ambabva mafala ndipo aciyatambira nthawe imweyo letu mwakupfatsa.

---

* **13:15** Iza 6:9, 10 † **13:19** Wakuipayo ni Sathana.

21 Tsono, pakuti alibe mizi ambakhala nthawe
pang'ono. Pangawoneka mabvuto ayai kufam-
biridwa mbuyo thangwe ra mafalayo, ambacok-
eratu.
22 Kuna zomwe zidabzalidwa paminga, ni ule
omwe ambabva mafala, tsono kutanganidwa na
khalidwe la moyo uno na kupumpsika na cuma
ambapsindiza mafalayo, yacikhala yakusaya
kubala.
23 Ndipo mbeu yomwe idabzalidwa pamataka
yabwino, ni ule omwe ambabva mafala
aciyabvesesa, ndipo ambabereka bzisapo dzana,
winango makumi matanthatu ndipo winango
makumi matatu".

M'fananizo wa Nyakasongole

24 Jezu adawauza m'fananizo winango aciti:
"Umambo bwa kudzulu budalingana na munthu
omwe adabzala mbeu yabwino m'munda mwace.
25 Tsono pomwe wentse akhadagona,
nyamadulanthaka wace adabwera acibzala
nyakasongole‡ pakati pa tirigu aciyenda.
26 Pomwe m'mera udakula ucitumbuka, nyaka-
songole adawonekambo".
27 "Akapolo wa mwenekaciro wa munda,
adabwera kuna iye acimuuza kuti: 'Mbuya,
kodi mulibe kubzala mbeu yabwino m'munda
mwanu? Tsono, nyakasongole adacokera
kuponi?' "
28 Iye adatawira kuti: " 'Ni nyamadulanthaka
acita bzimwebzi'.

‡ **13:25** Nyakasongole ni usva buna mphesi yakulingana na ya tirigu, ndipo nyakasongoleyo ambadzonga tirigu.

“Akapolo adam'bvundza pomwe kuti: ‘Mbuya
mun'funa kuti tikam'zule?’
29 “Iye adatawira kuti: ‘Nee, thangwe imwepo
pakukazula nyakasongole, mungakazulire pa-
bodzi na tirigu.
30 Lekani bzikulire pabodzi mpaka nthawe
yakubvuna. Pamwepo nin'dzauza wakubvuna
kuti: Cakuyamba gwatani nyakasongole,
mumange mitolo kuti atenthedwe. Pambuyo
pace konkhobzani tirigu mukoye m'gwangwa
mwangu’ ”.

M'fananizo wa njere ya m'towe
(Mko 4:30-34; Luk 13:18-21)

31 Ndipo adawauza m'fananizo unango ac-
iti: “Umambo bwa kudzulu buli ninga njere
ya m'towe§, yomwe munthu adabzala m'munda
mwace.
32 Iyo ni ing'ono pa njere zentse, tsono in-
gakula imbakhala muti ukulu, mwakuti mbal-
ame za kudzulu zimbabwera kudzakondza bzitsa
mumithawi yace”.
33 Ndipo adawauza pomwe m'fananizo unango
aciti: “Umambo bwa kudzulu buli ninga cakufu-
fumisa comwe mkazi adatenga acicisanganiza na
ufa buzinji** ndipo bzakumunyidwabzo bzentse
bzidafufuma”.
34 Jezu adalewa bzinthu bzentsenebzi kuna
m'thithi m'mifananizo. Palibe comwe adalewa
mwakusaya kuphatisa basa m'fananizo.

---

§ **13:31** Mulivu la Almeida adalewa kuti: “Mostarda”. ** **13:33** MuciGiriki adati: “Sato zitatu”. Sato ikhali mphimo ya sakha, kukumbukira mphimo imweyi ikhapita litru zinomwe (7) ayai khumi na matatu (13).

35 Na tenepo kuti bzikwanirisidwe bzomwe bzi-
dalewedwa na m'polofita kuti:

“Nin'dzafungula mulomo wangu m'mifananizo,
nin'dzazimbula bzinthu bzakubisika
kuyambira cirengedwe ca dziko”[††].

Kuthumbudzula kwa m'fananizo wa nyakasongole

36 Pamwepo Jezu adasiya m'thithiyo aciyenda
kumui. Wakupfundzira wace adafendera pafupi
naye ndipo adamukumbira kuti: “Tifokotozereni
bza m'fananizo wa nyakasongole m'munda”.
37 Iye adatawira kuti: “Ule omwe adabzala
mbeu yabwino ni Mwana wa munthu.
38 Munda ni dziko la pantsi, ndipo mbeu ya
bwino ni wana wa Umambo. Nyakasongole ni
wana wa Wakuipa[‡‡],
39 ndipo nyamadulanthaka omwe adam'bzala
ni Dyabu. Kubvuna ni cimaliziro ca nthawe ino,
ndipo wakubvuna ni anju.
40 “Tenepoyo ninga nyakasongole
an'dzakhongobzedwa acitenthedwa pa moto,
tenepoyombo bzin'dzacitika pakumalizira kwa
nthawe ino.
41 Mwana wa munthu an'dzatumiza anju wace
ndipo iwo an'dzacosa muUmambo bwace bzentse
bzomwe bzimbagwegwedusa na wentse omwe
ambacita bzakuipa.
42 Iwo an'dzawathusa pa cipala ca moto, pomwe
pan'dzakhala kulira na kukukuta mano.

---

†† **13:35** Mas 78:2 ‡‡ **13:38** Wakuipa ni Dyabu, wonani Mat 5:37.

43 Pamwepo wakulungama an'dzayetima ninga
dzuwa muUmambo bwa Baba wawo. Omwe ana
makutu, abve.

M'fananizo wa cuma cakubisidwa

44 “Umambo bwa kudzulu buli ninga
cuma cakubisidwa m'munda. Munthu
winango adacigumana acicibisa pomwe, ndipo
mwakukomedwa adayenda kagulisa bzentse
bzomwe akhanabzo acikagula munda ule.

Minyala yakufunidwa

45 “Umambo bwa kudzulu budakhalambo ninga
nyamalonda omwe ambanyang'ana minyala
yakufunidwa.
46 Atagumana mwala wakufunidwa kwene-
kweneyo, adayenda acikagulisa bzentse bzomwe
akhanabzo aciugula.

M'fananizo wa bwazi

47 “Umambo bwa kudzulu budakhala pomwe
ninga bwazi bomwe bumbathusidwa m'nyandza
ndipo bumbaphata mtundu wentse wa ntsomba.
48 Bungadzala akhombwe ambabupfuwira pa
gombe. Pamwepo ambakhala acikonkhobza
ntsomba zabwino m'bzitundu, tsono ambataya
kunja zakuipa.
49 Tenepoyo bzin'dzacitika pakumalizira kwa
nthawe ino. Anju an'dzabwera, acidzapambula
wakuipa pa wakulungama
50 ndipo wakuipawo an'dzawathusa kudindi la
moto, komwe kun'dzakhala kulira na kukukuta
mano”.
51 Pamwepo Jezu adawabvundza kuti: “Imwepo
mwabvesesa bzinthu bzentsenebzi?”

Iwo adatawira kuti: “Inde”.
52 Ndipo Jezu adabvundza wakupfundzira
wace kuti: “Na tenepo m'nembi wa Mtemo
aliwentse omwe adapfundzisidwa bza Umambo
bwa kudzulu, adakhala ninga mwenekaciro wa
nyumba omwe ambacosa pacuma cace bzinthu
bzipsa na bza ntsundi”.

Jezu an'palidza kuNazareta (Mko 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Ndipo Jezu atamala kufokotoza mifananizo
imweyi, adacoka kumweko.
54 Pomwe adafika kumzinda wace, adayamba
kupfundzisa mbumba munyumba za mapembo.
Wentse adadabwisidwa ndipo adabvundzana ac-
iti: “Kodi udziwi bumwebu na mphambvu za
kucita bzidabwisobzi abziwona kuponi?
55 Kodi ngumweyu lini mwana wa misiri wa
matabwa? Mai wace an'cemeredwa lini Maliya,
ndipo abale wace Tiyago, Zuze, Simau na Juda?
56 Mpfumakazi zace timbakhala lini nazo pa-
bodzi? Tsono bzinthu bzentsenebzi bzidacokera
kuponi?”
57 Ndipo iwo adaipidwa naye.

Tsono Jezu adawauza kuti: “M'polofita ambale-
mekezedwa kumbuto zentse, kupambula kudziko
lace na kumui kwace§§”.
58 Ndipo alibe kucita bzidabwiso bzizinji
kumweko thangwe ra kusaya kukhulupirira
kwawo.

§§ **13:57** Juw 4:44

14

Impfa ya Juwau M'batizi
(Mko 6:14-29)

1 Panthawe imweyo Herodi, mambo wa
cigawo* ca Galireya, adabva mbiri ya Jezu
2 ndipo adauza omwe akham'tumikira kuti:
“Umweyu ni Juwau M'batizi. Iye adamuka
kwa wakufa! Ndipo ali kucita bzidabwiso
bzentsenebzi”.
3 Pakuti Herodi akhadaphata Juwau,
acim'manga ndipo adamuikha m'kawoko
thangwe ra Herodiyasi, mkazi wa Filipi m'bale
wace,
4 Nakuti Juwau akhamuuza kuti: “Ni
bzakuletsedwa na Mtemo kuti ukhale naye
mkaziyu”†.
5 Herodi akhafuna kumupha tsono akhana
mantha na mbumba, thangwe iyo ikhalewa kuti
Juwau ni m'polofita.
6 Tsono pantsiku ya kukondwerera kubadwa
kwa Herodi, mwana wacikazi wa Herodiyasi ad-
abzina patsogolo pa wentse, ndipo adakondw-
eresa Herodi
7 mwakuti iye adapicira mwa kulumbira kuti
an'dzam'pasa comwe iye angakumbire.
8 Mwanayo mwakuthandizidwa na mai wace,
iye adati: “Ndipaseni tsapanopa msolo wa Juwau
M'batizi mundiro”.

---

* **14:1** Mulivu la NVI mudanemba kuti: “Tetrarca”. Ni kulewa kuti m'tongi wa cipande cacinai ca cigawo. † **14:4** Lev 18:16, 20:21, Luk 3:19-20

9 Mambo adasukwala, tsono thangwe ra ku-
lumbira komwe akhadacita patsogolo pa wakuce-
meredwa, adalewa kuti apasidwe comwe mt-
sikanayo akhadakumbira
10 ndipo adatuma kuti akagwate msolo wa
Juwau m'kawoko.
11 Msolo wace udabweresedwa mundiro
acim'pasa mtsikanayo, omwe adauyendesa kuna
mai wace.
12 Pamwepo wakupfundzira wa Juwau adabw-
era, acitenga thupi lace ndipo adakam'pendesa.
Patsogolo pace adayenda kauza Jezu.

Jezu adadyesa wanthu bzulu bzixanu
(Mko 6:30-44; Luk 9:10-17; Juw 6:1-15)

13 Jezu atabva bzomwe bzidacitikabzo, adacoka
na bote aciyenda kucidambo yekha. Mithithi
pomwe idabva bzimwebzo, idacoka m'mizinda
icimutewera na kunja.
14 Pomwe Jezu adacoka m'bote adawona
m'thithi ukulu kwene-kwene, adawabvera ntsisi
ndipo adaciza atenda wawo.
15 Ndipo nthawe ya kumaulo, wakupfundzira
wace adafendera pafupi naye acimuuza kuti:
“Kuno ni kuthengo, ndipo kuli kudoka. Auzeni
wanthuwa ayende m'mii kuti akagule cakudya”.
16 Jezu adawatawira kuti: “Iwo bzin'funika lini
kuti ayende. Apaseni imwepo cakudya”.
17 Iwo adam'tawira kuti: “Bzomwe tinabzo
pano ni pau zixanu (5) na ntsomba ziwiri (2) basi”.
18 Ndipo Iye adati: “Ndibwereseren kuno”.
19 Na tenepo adauza m'thithiyo kuti ukhale
pa kapinga. Ndipo adatenga pau zixanu (5) na

ntsomba ziwirizo (2), adanyang'ana kudzulu ac-
itenda Mulungu ndipo adagwata pauzo. Patsogolo
pace adaipereka kuna wakupfundzira, kuti apase
mthithi.
20 Wentse adadya acikhuta, ndipo
wakupfundzira adakonkhobza bzitundu khumi
na bziwiri (12) bzakusala.
21 Omwe adadya akhakwanira bzulu bzixanu
(5,000) bza amuna okha, pakusaya kulewenga
akazi na wana.

Jezu an'famba pa dzulu pa madzi (Mko 6:45-46; Juw 6:16-24)

22 Bzatamala bzimwebzo Jezu adangingimiza
wakupfundzira wace kuti apakire m'bote
ndipo abakatsogole ng'ambo inango, uko Iye
akhagonekana na mthithi.
23 Atamala kugonekana na mthithi, adakwira
m'phiri kuti akapembe yekha. Pomwe kukhadoka
Iye akhali yekha kumweko,
24 tsono bote likhali pakati pa nyandza‡,
likhamenyedwa na mabimbi thangwe condzi
cikhacokera kutsogolo kwalene§.
25 Madandakweca, Jezu adayenda kuna iwo, ali
kufamba padzulu pa madzi.
26 Pomwe adamuwona ali kufamba padzulu pa
madzi, adakhala na mantha ndipo adati: “Ni ci-
phoko!” Ndipo adakuwa na mantha.
27 Tsono pamwepoletu Jezu adawauza kuti:
“Khazikani m'tima! Ndine. Lekani mantha!”

‡ **14:24** MuciGiriki adati: “Bote likhali kutali kwa mataka na estadiyo zizinji”. Estadiyo ni mphimo ya mtantho. § **14:24** Bote limweri ni yomwe yakhafambisidwa na nguwo yomwe pacizungu ambati: “Vela”.

28 Pedru adati: “Mbuya, penu ndimwe, ndiuzeni
ndibwere kuna Imwe padzulu pa madzi”.
29 Iye adatawira kuti: “Bwera”.
Pamwepo Pedru adacoka m'bote, acifamba
padzulu pa madzi ndipo adayenda cipande
cikhana Jezu.
30 Tsono pomwe adawona mphambvu ya
condzi adabva mantha ndipo adayamba kumira
acikuwa aciti: “Ndipulumuseni, Mbuya!”
31 Pamwepoletu Jezu adapfuthula boko
acim'phata. Ndipo adati: “Mwamuna wa
cikhulupiriro cing'ono-ng'ono, thangwe ranyi
iwepo wapenula?”
32 Pomwe adapakira m'bote condzi cidamala.
33 Pamwepo omwe akhali m'botemo
adam'pemba aciti: “Cadidi-retu Imwe ndimwe
Mwana wa Mulungu”.
34 Ndipo pomwe adayambuka nyandza, adafika
kuGenezarete.
35 Pomwe wanthu wa kumweko adazindikira
Jezu, adamwaza nkhani kumbali zentse za mbuto
ire ndipo adam'bweresera atenda wawo.
36 Akham'kumbira mwa kudandaula kuti an-
dokhuya ntsonga ya cakubvala cace. Ndipo
wentse omwe adakhuya adalimbisidwa.

15

Jezu na mwambo wa ciJuda
(Mko 7:1-23)

1 Pamwepo adabwera kuna Jezu afalizi anango
na adziwi wa Mtemo, kucokera kuJerusalema,
acimubvundza kuti:

2 “Thangwe ranyi wakupfundzira wanu alikuchola mwambo wa makolo? Pakuti ambasamba*
lini m'manja pakudya!”
3 Jezu adatawira kuti: “Ni thangwe ranyi imwepo mumbachola bzakutonga bza Mulungu muciteweza mwambo wanu?
4 Na tenepo Mulungu adati: ‘Lemekeza baba wako na mai wako’ † ndipo ‘Wakunyoza baba wace ayai mai wace bzin'funika kuti aphedwe’‡.
5 Tsono imwepo mumbatsimikiza kuti penu winango anirewa baba wace ayai mai wace kuti: ‘Thandizo lirirentse lomwe imwepo mukhafuna kutambira kuna ine ni cakupereka kwa Mulungu’,
6 iye an'kakamizidwa lini pomwe ‘kulemekeza baba wace’.§ Na tenepoyo mwanyozera fala la Mulungu, thangwe ra mwambo wanu.
7 Imwe wacipha-maso! M'polofita Izaiya adalewa bwino mafala ya Mulungu thangwe ra imwe, pomwe adati:

8 “ ‘Mbumba imweyi imbandiremekeza na miromo,
tsono mitima yawo iri kutali na Ine.
9 Ambandipemba mwakusaya basa,
pakuti ambapfundzisa mitemo yakucokera kwa wanthu ninga ni yangu’**”.

10 Ndipo Jezu adacemera m'thithi acirewa kuti: “Bvani ndipo bvesesani.

---

* **15:2** Kuti mudziwisise fala lakuti kusamba, wonani mulivu la Mko 7:3 † **15:4** Eks 20:12; Deu 5:16 ‡ **15:4** Eks 21:17; Lev 20:9 § **15:6** Bzakunemba na manja bza kale bzinango bzimbathimizira kuti: “Ayai mai wace”. ** **15:9** Iza 29:13

11 Comwe cin'pita na pamulomo ndico lini ‘cim-
basvipisa’ munthu, tsono comwe cimbacoka pa-
mulomo pace cimweco ndico ‘cimbam'svipisa’ ”.
12 Pamwepo wakupfundzira adafendera kuna
Iye acimuuza kuti: “Mun'dziwa kuti afalizi
adakalipa pomwe adabva bzimwebzire?”
13 Iye adatawira kuti: “Muti uli wentse
omwe Baba wangu wakudzulu alibe kuubzala
un'dzazulidwa.
14 Asiyeni iwo, ni atsogoleri azimola[††]. Penu
zimola an'tsogolera zimola mwandzace, awiriwo
an'gwera m'dindi”.
15 Pamwepo Pedru adam'kumbira kuti: “Tifo-
tokozereni m'fananizo ule”.
16 Jezu adawabvundza kuti: “Kodi imwepo
mukanati kubvesesa?
17 Mulikubvesesa lini kuti comwe cin'pita pa-
mulomo ciniyenda m'mimba ndipo patsogolo
pace cimbakataidwa kuthengo?
18 Tsono bzinthu bzomwe bzimbacoka pamu-
lomo bzimbacokera mum'tima, ndipo ni bzimwe-
bzi bzomwe ‘bzimbasvipisa’ munthu.
19 Pakuti mum'tima mumbacoka ndzeru za-
kuipa, kuphana, upombo, malume ya pamphasa,
kuba, umboni bwakunama na kunyoza.
20 Bzinthu bzimwebzi ndibzo ‘bzimbasvipisa’
munthu. Tsono kudya alibe kusamba m'manja
‘kunimusvipisa’ lini”.

Mkazi wa kuKanani
(Mko 7:24-30)

---

†† **15:14** Bzakunemba na manja bzakale bzinango bza kale bzim-
balewa kuti ni azimola wakutsogolera azimola.

21 Ndipo Jezu atacoka kumweko, adayenda
kumbali ya Tiro na Sidoni.
22 Mkazi m'bodzi waciKanani, mbadwe
yakumweko, adabwera kuna iye acimbakuwa
kuti: “Mbuya, Mwana wa Davidi, ndibvereni
ntsisi! Mwana wangu ana ciwanda ndipo ali
kubonera kwene-kwene”.
23 Tsono Jezu alibe kumutawira fala.
Pamwepo wakupfundzira wace adamufenderera
acimukumbira kuti: “Muuzeni ayende, nakuti
alikubwera mbuyo mwathu acimbakuwa”.
24 Iye adatawira kuti: “Ine ndatumidwa kuna aI-
jirayeri okha omwe ali ninga mabira yakutaika”.
25 Mkaziyo adabwera, adam'godamira
acim'pemba adati: “Mbuya, ndithandizeni!”
26 Iye adatawira kuti: “Ni bwino lini kucosa pau
za wana, ucithusira tunkhanda”.
27 Tsono mkaziyo adati: “Inde, Mbuya, tsono
mpaka tunkhanda tumbadya mbvululu zomwe
zimbagwa pakudyera mbuya watwene”.
28 Jezu adatawira kuti: “Mkaziwe cikhulupiriro
cako ni cikulu! Bzicitike ninga momwe
un'funira”. Ndipo nthawe imweireletu mwana
wace adalimbisidwa.

Kutupisa pau kaciwiri
(Mko 8:1-10)

29 Jezu adacoka kumweko aciyenda
m'mphepete mwa nyandza ya Galireya. Patsogolo
pace adakwira paphiri acikhala.
30 Mthithi ukulu udayenda kuna Iye,
adatakula wakupunduka, wakulemala, azimola,
mabewewe na anango atenda azinji, aciwaikha
m'minyendo mwace. Ndipo Iye adawacirisa.

31 Mbumba idadabwisidwa pomwe adawona
mabewewe acirewa-lewa, wakulemala kulim-
bisidwa, wakupunduka acifamba ndipo azimola
aciwona. Ndipo adatumbiza Mulungu wa Ijiray-
eri.
32 Jezu adacemera wakupfundzira wace aci-
wauza kuti: “Ndina ntsisi na mthithiyu. Pa-
likupita ntsiku zitatu iwo ana Ine ndipo alibe
cakudya. Nin'funa lini kuwayendesa na njala,
thangwe angadzakomoke panjira”.
33 Wakupfundzira wace adatawira kuti:
“Tiniziwona kuponi pau m'thengo muno, zomwe
zin'kwana wanthu wentsenewa?”
34 Jezu adawabvundza kuti: “Muna pau zin-
gasi?”
Iwo adatawira kuti: “Zinomwe na ntsomba zi-
nango”.
35 Iye adauza mthithi kuti ukhale pantsi.
36 Patsogolo pace adatenga pau zinomwezire
na ntsomba acitenda Mulungu, adaigwata aci-
ipereka kuna wakupfundzira wace ndipo iwo
adapasa mbumba.
37 Wentse adadya acikhuta. Ndipo
adakhongobza bzakusala bzitundu bzinomwe
bzakudzala.
38 Omwe adadya akhali amuna bzulu bzinai
(4,000), pakusaya kulewenga akazi na wana.
39 Ndipo atamala kugonekana na mthithi, Jezu
adapakira m'bote aciyenda kumbali ya Magadani.

16

Afalizi na aSaduki an'kumbira cizindikiro
(Mko 8:11-13)

1 Ndipo afalizi na aSaduki adafendera kuna Jezu
acikamuyeza, na kumukumbira kuti awawonese
cizindikiro cakucokera kudzulu.
2 Iye adatawira kuti: “Maulo yangafika, imwepo
mumbati: ‘Mangwana kun'dzakhala bwino,
thangwe kudzulu kudafuira’,
3 ndipo macibese mumbati: ‘Lero kun'cita
condzi, thangwe kudzulu kudafuira ndipo
kuna mitambo’. Imwepo mumbakwanisa
kuthandauzira makhalidwe ya kudzulu, tsono
mumbakwanisa lini kuthandauzira bzizindikiro
bza nthawe!*
4 M'badwe wakuipa ndipo wakusaya
kukhulupirika un'kumbira cizindikiro
cakudabwisa, tsono palibe cizindikiro na
cibodzico mun'dzapasidwa, kupambula
cizindikiro ca Jona”. Pamwepo Jezu adawasiya
acicoka.

Cakutupisa ca afalizi na aSaduki (Mko 8:14-21)

5 Pomwe wakupfundzira adayenda kumbali ina
ya nyandza, adayebwa kutenga pau.
6 Jezu adawauza kuti: “Khalani na cheru ndipo
mpholeni na cakutupisa ca afalizi na aSaduki”.
7 Ndipo wakupfundzira akhambabvundzana
kuti: “Ndiko kulewa kuti tiribe kubweresa pau”.
8 Jezu pomwe adazindikira kubvundzanako
adati: “Amuna wacikhulupiriro pang'ono,
thangwe ranyi imwepo muli kubvundzana
bzakuti mulibe pau?

---

* **16:3** Bzakunemba na manja bza kale bzinango bzimbabweresa bziribe madutswa 2 na 3.

9 Mukanati kubvesesa? Mun'kumbuka lini bza
pau zixanu (5) zidakwanira wanthu bzulu bz-
ixanu (5,000) ndipo bzitundu bzingasi bzomwe
imwepo mudakhongobza?
10 Napo bza pau zinomwe zomwe zidakwana
wanthu bzulu bzinai ndipo bzitundu bzingasi
bzomwe mudakhongobza?
11 Muli kusaya tani kubvesesa kuti ndiri kulewa
lini bza pau? Na tenepo cenjerani na cakutupisa
ca afalizi na aSaduki".
12 Pamwepo adabvesesa kuti akhalewa lini kuti
acenjere na cakutupisa pau, tsono na cipfundziso
ca afalizi na aSaduki.

Kazindikira kwa Pedro (Mko 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Jezu pomwe adafika kumbali ya Sezareya
wa Filipi, adabvundza wakupfundzira wace kuti:
"Kodi wanthu ambalewa kuti Ine Mwana wa
munthu ndine yani?"
14 Iwo adatawira kuti: "Anango ambalewa kuti
ndimwe Juwau M'batizi. Anango Eriya, ndipo
anango Jeremiya ayai m'polofita winango".
15 Iye adabvundza kuti: "Tsono imwepo mum-
balewa kuti Ine ndine yani?"
16 Simau Pedru† adatawira kuti: "Imwe ndimwe
Krixtu‡ Mwana wa Mulungu wa moyo".
17 Jezu adatawira kuti: "Wakusimbidwa ndiwe,
Simau, mwana wa Jona! Thangwe bzimwe-
bzi bziribe kuzimbulidwa na thupi ayai mulopa,
tsono na Baba wangu omwe ali kudzulu.

---

† **16:16** Juw 6:68-69 ‡ **16:16** Krixtu ni kulewa wakudzozedwa (Mesiya) ayai wakusankhulidwa wa Mulungu.

18 Ndipo Ine nin'kuuza kuti iwe ndiwe
Pedru,§ ndipo padzulu pa mwala umweyu
nin'dzamanga gereja yangu, ndipo ngakhale
impfa** in'dzaikunda lini††.
19 Ine nin'dzakupasa bzifungulo bza Umambo
bwa kudzulu. Bzomwe iwepo un'dzamanga‡‡
padziko la pantsi, bzindzakhala bzakumangidwa
kudzulu, ndipo bzomwe iwepo un'dzatsudzula
padziko lapantsi bzin'dzatsudzulidwambo
kudzulu".
20 Pamwepo adauza wakupfundzira wace kuti
aleke kauza winango kuti Iye ni Krixtu.

Jezu anirewa bza kufa na kumuka kwace (Mko 8:31-33; 9:1; Luk 9:22-27)

21 Kuyambira nthawe imweire Jezu adayamba
kufokotozera wakupfundzira wace kuti ni
bzakufunika kuti Iye ayende kuJerusalema ndipo
akaboneresedwe na bzinthu bzizinji m'manja
mwa atsogoleri wa aJuda, akulu-akulu wa
anyantsembe, na adziwi wa Mtemo, akaphedwe
acidzalamusidwa ntsiku ya citatu.
22 Pamwepo Pedru adam'cemera kumphim-
pha, aciyamba kum'gaza aciti: "Bzingacitike lini,
Mbuya! Bzimwebzo cipo bzin'dzakucitikirani
lini!"
23 Jezu adazungunuka aciuza Pedru kuti:
"Coka kumbuyo kwangu, Sathani! Imwepo

§ **16:18** Pedru ni dzina la ciGiriki. "Pedru", ninga dzina la ciAramaiko "Kefasi", bzinirewa kuti gwindza la mwala ayai mwala.
** **16:18** Impfa: MuciGiriki, fala limweri lingalewedwe kuti kumoto, kuthenje, kuimpfa ayai pakuzika. †† **16:18** Ayai ni kuti: "In'dzakhala iribe mphambvu kuna iyo". ‡‡ **16:19** Mat 18:18; Juw 20:23

ndiwe mwala wakugwegwedusa kuna Ine, ndipo
un'kumbuka lini bzinthu bza Mulungu, tsono bza
wanthu”.
24 Pamwepo Jezu adauza wakupfundzira wace
kuti: “Penu munthu an'funa kunditewera, abzi-
rambe iye yekha, atenge m'tanda wace aditewere.
25 Pakuti omwe an'funa kupulumusa moyo
wace,§§ an'dzauluza, tsono omwe aniruza moyo
wace thangwe ra Ine an'dzauwona.
26 Kodi munthu an'dzaphindula ciyani
angatambira dziko lentse aciruza moyo wace?
Ayai ni ciyani comwe munthu angacinjanise na
moyo wace?
27 Pakuti Mwana wa munthu an'dzabwera
muulemerero wa Baba wace, na anju zace
ndipo an'dzabwezera kuna m'bodzi na m'bodzi
malingana na bzomwe adacita.
28 Nin'kuuzani cadidi kuti: Anango omwe aliku-
woneka pampanowa an'dzaiwona lini impfa aka-
nati kuwona Mwana wa munthu alikubwera
muUmambo bwace”.

17

Kusandulika kwa mawonekedwe ya Jezu
(Mko 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 Zatapita ntsiku zitanthatu (6) Jezu adatenga
Pedru, Tiyago na Juwau m'bale wa Tiyago acik-
wira nawo kuphiri litali kwa wokha.
2 Kumweko Iye adasandulika patsogolo pawo.
Nkhope yace idayetima ninga dzuwa, ndipo bza-
kubvala bzace bzidacena ninga ceza.

§§ **16:25** Ayai kuti m'tima wace.

3 Panthawe imweyo-letu adawonekera kuna
iwo Mozeji na Eriya, acimbaceza na Jezu.

4 Pamwepo Pedru adauza Jezu kuti: “Mbuya, ni
bzabwino kuti ife tikhale pano. Penu mun'funa
nin'kondza bzikumbi bzitatu, cibodzi ca imwe,
cibodzi ca Mozeji ndipo cinango ca Eriya”.

5 Pomwe iye akhapitiriza kulewa-lewa,
mtambo wakutoya udawampsinkha ndipo
m'mwemo mudabveka fala lomwe likhalewa
kuti: “Uyu ni Mwana wangu wakufunidwa omwe
nimbakomedwa naye. Mum'bvere!”

6 Wakupfundzira atabva bzimwebzi,
adagodama mpaka msolo kukhuya pantsi ndipo
adakhala na mantha.
7 Tsono Jezu adafendera pafupi adawakhuya
aciti: “Lamukani! Lekani mantha!”
8 Ndipo iwo pakunyang'ana kudzulu alibe ku-
wona wina, adandowona Jezu yekha.

9 Pomwe akhabuluka paphiri, Jezu adawauza
kuti: “Lekani kuuza munthu bzomwe mwawon-
abzi, mpaka Mwana wa munthu adzalamusidwe
kwa wakufa”.
10 Wakupfundzira adam'bvundza kuti: “Kodi
thangwe ranyi adziwi wa Mtemo ambalewa kuti
ni bzakufunika Eriya an'dzakhale wakutoma kub-
wera?”
11 Jezu adatawira kuti: “Cadidi, Eriya an'bwera
kuti adzakondze papsa bzinthu bzentse.
12 Tsono Ine nin'kuuzani kuti: Eriya adabwera
kale, ndipo iwo alibe kumuzindikira, tsono
adamucita bzentse bzomwe iwo adafuna.
Ni bzibodzi-bodzimbo Mwana wa munthu
an'dzaboneresedwa na iwo”.

13 Pamwepo wakupfundzira adabvesesa kuti
akhali Juwau M'batizi omwe Iye akhalewa.

Kulimbisidwa kwa mulumbwana wa bziwanda (Mko 9:14-32; Luk 9:37-45)

14 Pomwe iwo adafika pakhana m'thithi, mwa-
muna m'bodzi adafendera kuna Jezu adagodama
patsogolo pace acimuuza kuti:
15 “Mbuya mucitireni ntsisi mwana wangu.
Thangwe iye ana mpfai* ndipo alikubonera
kwene-kwene. Nakuti kawiri-kawiri ambagwera
pamoto ayai m'madzi.
16 Ndipo ndidabwera naye kwa wakupfundzira
wanu, tsono alibe kumulimbisa”.
17 Jezu adatawira kuti: “Hu! Mbadwe wakusaya
cikhulupiriro na wakuipa, nin'dzakhala namwe
mpaka lini? Nin'dzapirira mpaka lini? Ndibwere-
sereni mulumbwanayo”.
18 Jezu adathotha m'zimu wakuipa. Iwo uda-
coka mwa mulumbwanayo, kuyambira nthawe
imweire adalimba.
19 Pamwepo wakupfundzira adafendera kuna
Jezu pambali acim'bvundza kuti: “Thangwe ranyi
tatazira kuuthotha?”
20 Iye adatawira kuti: “Thangwe cikhulupiriro
canu cakucepa. Pakuti Ine nin'kuuzani ca-
didi kuti imwepo mukakhala na cikhulupiriro†
cakulingana na njere ya m'towe, mungadzauze
phiriri kuti: ‘Coka apa ndoko uko’, ndipo iro
lin'dzayenda. Palibe comwe cingadzasaye kuk-
wanisika.

---

* **17:15** MuciPutikizi adati: “Ele é lunático”. † **17:20** Mat 21:21; Mko 11:23; 1aK 13:2

21 Tsono m'zimu wa m'tundu umweyu un'coka
lini pakusaya mpembo na kubzimana cakudya”.‡
22 Ndipo wakupfundzira adatsonkhana
kuGalireya, Jezu adawauza kuti: “Mwana
wa munthu an'dzaperekedwa m'manja mwa
wanthu.
23 Iwo an'dzamupha, ndipo ntsiku yacitatu Iye
an'dzalamusidwa kwa wakufa”. Ndipo wakup-
fundzira adadzalidwa na msunamo.

Jezu an'khoma mtsonkho

24 Pomwe Jezu na wakupfundzira wace adafika
kuKafaranawumi, anyakukhomesa mtsonkho§
adabwera kuna Pedru acim'bvundza kuti:
“Misiri wanu ambakhoma lini mtsonkho wa
m'munyumba ya Mulungu?”
25 Pedru adatawira kuti: “Inde, ambakhoma”.
Pomwe Pedru adapita m'nyumba, Jezu ndiye
adayamba kulewa-lewa, acimubvundza kuti:
“Simau, iwepo un'kumbuka tani? Kodi azimambo
wa padziko pano ambatambira mtsonkho
kuna yani: Kuna wana wawo caiwo ayai kwa
winango?”
26 Pedru adatawira kuti: “Kwa winango”.
Jezu adamuuza kuti: “Tsono wana anikhoma
lini.
27 Tsono, kuti tireke kuwakalipisa, ndoko
kunyandza ukamedze. Ntsomba yomwe
un'kayamba kumedza, ukaifungule mulomo,

‡ **17:21** Bzakunembedwa na manja bzakale bzakusiyana-siyana bziribe dutswa limweri. § **17:24** Mulivu la NVI mudalewa kuti: “M'tsonkho wa madrakama mawiri”. Drakama ikhali kobiri ya ndzayaya icikhala ya parata yomwe ikhakwanirana na ntsiku ya basa, napombo mudutswa 27.

ndipo un'kawona kobiri**. Ukaitenge kobiriyo udzakhome mtsonkho wangu na wako”.

18

Mkulu muUmambo bwa kudzulu
(Mko 9:33-37,42-46; Luk 9:46-48)

1 Panthawe imweire wakupfundzira adafika kuna Jezu ndipo adam'bvundza kuti: “Mbani mkulu muUmambo bwa kudzulu?”
2 Ndipo Jezu adacemera mwana, acikaikha pakati pawo,
3 ndipo adati: “Ine nin'kuuzani cadidi kuti, mungasaya kucinja* mucikhala ninga wana, cipo mun'dzapita lini muUmambo bwa kudzulu.
4 Na tenepo, omwe an'bzicepesa ninga kamwanaka, umweyo ni mkulu muUmambo bwa kudzulu.
5 “Omwe an'tambira m'bodzi mwa tuwanatu mudzina langu, ali kutambira Ine.
6 Tsono penu winango an'gwegwedusa m'ng'ono m'bodzi mwa an'khulupirira Inewa, bzingadakhala bwino kum'mangirira cimwala ca mpheyo m'khosi ndipo acimizidwa m'nyandza mwa kuzika.
7 “Tsoka kwa dziko thangwe ra bzinthu bzomwe limbacita bzakukalipisa! Bzinthu bzakukalipisabzo bzingaleke lini kucitika, tsono tsoka kuna ule omwe an'bweresa bzakukalipisabzo!
8 Penu boko lako ayai mwendo wako un'kuphonyesa, bzigwate ndipo ubzithuse kunja. Ni bzabwino kupita mumoyo wakugwatika

** **17:27** MuBibliya la Almeida alikulewa kuti: “Um estáter”.
* **18:3** Mko 10:15; Luk 18:17

boko ayai mwendo, kusiyana kuti ukhale na
manja mawiri na minyendo miwiri ucithusidwa
mumoto wakusaya kumala.
9 Ndipo penu diso lako lin'kuphonyesa, licose
ulithuse kunja. Ni bzabwino kupita mumoyo na
diso libodzi, kusiyana kuti ukhale na maso mawiri
ukathusidwe mumoto wakusaya kumala.

M'fananizo wa bira wakutaika (Luk 15:3-7)

10 "Cenjerani lekani kunyoza na m'bodziyo
mwa ang'onowa! Pakuti Ine nin'kuuzani kuti
anju wawo kudzulu ambakhala ali kuwona
nthawe zentse patsogolo pa Baba wangu wa
kudzulu.
11 Thangwe Mwana wa munthu adabwera
kudzapulumusa comwe cikhadataika.†
12 "Muli kukumbuka tani? Penu munthu wina
ana mabira dzana (100), ndipo m'bodzi (1) wa iyo
acitaika, an'dzasiya lini makumi mapfemba na
mapfemba m'mapiri, acitewera wakutaikayo?
13 Ndipo akakwanisa kumuwona, cadidi
nin'kuuzani kuti an'dzasekera kwene-kwene
na bira wakutaikayo kuposa makumi mapfemba
na mapfemba yomwe yakhalibe kutaika.
14 Ni bzibodzi-bodzi, Baba wa imwepo omwe ali
kudzulu, an'funa lini kuti m'bodzi wa ang'onowa
ataike.

Bzakufunika kucitira m'bale akaphonya

---

† **18:11** Bzakunemba bzakale bzinango bziribe kuikha dutswa limweri 11 pam'ndandanda.

15 “Penu m'bale wako an'kuphonyera‡, ndoko
ukamutsimule payekha. Penu iye an'kakubvera,
wabweza m'bale wako.
16 Tsono penu iye an'kubvera lini, utenge
m'bodzi ayai awiri kuti ‘umboni bwa wanthu
awiri ayai atatu§ butsimikizidwe’.
17 Penu iye aniwabvera lini, uza gereja.
Ndipo penu iye aniramba pomwe kubvera
gereja, muyese ninga wakusaya kupemba ayai
wakulipirisa mtsonkho.
18 “Cadidi nin'kuuzani kuti: Bzentse
bzomwe imwepo munimanga padziko la
pantsi bzin'dzamanga kudzulu, ndipo bzentse
bzomwe mun'tsudzula padziko la pantsi
bzin'dzatsudzulidwa kudzulu.
19 “Nin'kuuzani pomwe kuti penu awiri wa
imwe an'bverana cinthu ciricentse padziko mu-
cikumbira, mudzacitambira kuna Baba wangu
omwe ali kudzulu.
20 Pakuti pomwe awiri ayai atatu atsonkhana
mudzina langu, Ine nin'khala pakati panu”.

M'fananizo wa kapolo wakuipa (Luk 17:3-4)

21 Pamwepo Pedru adafendera kuna Jezu
acimubvundza kuti: “Mbuya, kodi ningalekerere
kangasi m'bale wangu akandiphonyera? Kupfitsa
kanomwe?”
22 Jezu adam'tawira kuti: “Nin'kuuza lini kuti
kanomwe, tsono upfitse makumi manomwe ku-
funya kanomwe**.

---

‡ **18:15** An'kuphonyera: Bzakunemba na manja bzakale bzinango bzidanemba kuti: “Aniphonyera” basi. § **18:16** Deu 17:6, 19:15 ** **18:22** Ayai kuti 77.

23 “Na tenepo Umambo bwa kudzulu buli
ninga mambo omwe adakasunda mangawa kuna
akapolo wace.
24 Pomwe adayamba kuwasunda, adabw-
eresedwa patsogolo pace munthu omwe akhana
mangawa ya parata zizinji kwene-kwene††.
25 Pakuwona kuti akhalibe cakuti am'bwezere,
mbuya adalewa kuti iye, mkazi wace, wana wace
na bzentse bzomwe akhali nabzo bzigulisidwe
kuti abwezere mangawayo.
26 “Kapoloyo adagodama patsogolo pace ndipo
adam'kumbira kuti: ‘Bakapirirani, ndipo ine
nin'dzakubwezerani bzentse’.
27 Mbuya wa kapoloyo adamucitira cifundo,
adamulekerera mangawayo ndipo adamuleka
aciyenda.
28 “Tsono pomwe kapolo ule adacoka,
adagumana na wina omwe akhali kapolo
mwandzace, omwe akhana mangawa ya kobiri
pang'ono‡‡. Ndipo adam'phata acimuxipa,
acirewa kuti: ‘Ndibwezere mangawa yangu!’
29 “Pamwepo kapolo mwandzaceyo adagodama
acimukumbira kuti: ‘Pirirani nande, ndipo ine
nin'dzakubwezerani’.
30 “Tsono iye adalamba. Patsogolo pace
adamuikha m'kawoko, mpaka abwezere
mangawayo.

---

†† **18:24** MuciGiriki ambati talento bzulu khumi (10,000). Talento ikhalingana na 35 kiro, ndipo talento ibodzi ikhaphatiridwa basa magole makumi mawiri na maxanu (25) kuti aiwone. ‡‡ **18:28** M'mabukhu ya ciPutikizi yadanemba: “Denariyo”. Denariyoyo ikhali kobiri ya ndzayaya ya parata ikhakwanirana na ntsiku ibodzi ya basa la manja.

31 Pomwe akapolo andzace adawona bzomwe
bzidacitikabzo, adasukwala kwene-kwene ndipo
adayenda kafokotozera mbuya wawo bzentse
bzomwe bzidacitika.
32 “Pamwepo mbuya adacemera kapoloyo
acimuuza kuti: ‘Kapolo wakuipa, ndakulekerera
mangawa yako yentse thangwe wandidan-
daulira.
33 Iwepo ungadaleka kucitira ntsisi kapolo
mwandzako ninga ine ndakucitira?’
34 Ndipo atakalipa mbuya waceyo, adam'pereka
kuna wakuboneresa, mpaka abwezere mangawa
yentse.
35 “Baba wangu wakudzulu an'dzakucitanimbo
tenepo, penu m'bodzi na m'bodzi anirekerera lini
m'bale wace na m'tima wentse”.

19

Nkhani ya kulambana
(Mko 10:1-12)

1 Ndipo pomwe adamala kulewa bzinthu
bzimwebzi, Jezu adacoka kuGalireya aciyenda
mbali za Judeya, ng'ambu ina ya Jolodani.
2 Mithithi mikulu ikhamutewera, ndipo Iye
adawalimbisa kumweko.
3 Afalizi anango adafendera kuti amuyeze.
Ndipo adam'bvundza kuti: “Ni bzakubvumizidwa
kwa mwamuna kulamba mkazi wace na thangwe
liri-lentse?”
4 Iye adatawira kuti: “Imwepo mulibe
kulewenga, kuti paciyambi Mulengi ‘adalenga
mwamuna na mkazi’*

* **19:4** Jen 1:27

5 ndipo adati: ‘Na thangwe ra bzimwebzo, mwa-
muna an'dzasiya baba na mai acikaphatanidzana
na mkazi wace, ndipo awiriwo an'dzakhala thupi
libodzi’.†
6 Na tenepo iwo ni awiri lini pomwe, tsono
ni thupi libodzi. Tenepoyo, comwe Mulungu
aphatanidza, munthu aleke kulekanisa”.
7 Afalizi adabvundza kuti: “Tsono thangwe
ranyi Mozeji adapereka tsamba lakulambanisa
mkazi ndipo acimuyendesa kwawo?”
8 Jezu adatawira kuti: “Mozeji adabvumiza kuti
imwepo mulambe akazi wanu thangwe ra kuuma
m'tima kwanu. Tsono bzikhali lini tenepo kuyam-
bira paciyambi.
9 Ine nin'kuuzani kuti ali-yentse omwe ani-
ramba mkazi wace, kupambula upombo ndipo
acirowola mkazi winango, an'dzakhala alikucita
upombo”.
10 Wakupfundzira adamuuza kuti: “Penu imwei
ni nkhani ya mwamuna na mkazi wace, ni bzab-
wino kuleka kulowola”.
11 Jezu adatawira kuti: “Ni wentse lini
an'kwanisa kubvuma mafala yamweya. Tsono
pokha-pokha wale omwe an'pasidwa.
12 Winango ni ngomwa thangwe adabadwa
tenepo. Winango adacitidwa tenepoyo na wan-
thu. Winango adabzicita okha‡ thangwe ra
Umambo bwa kudzulu. Omwe angakwanise kub-
vuma pfundzisoli, abvume”.

Jezu na wana
(Mko 10:13-16; Luk 18:15-17)

† **19:5** Jen 2:24 ‡ **19:12** Ayai kuti: “Adalamba kulowola”.

13 Patsogolo pace adabweresa wana kuna Jezu,
kuti awasandzike manja ndipo awapemberere.
Tsono wakupfundzira akhawaletsa.
14 Pamwepo Jezu adati: “Lekani wana abwere
kuna ine ndipo lekani kuwaletsa. Pakuti Umambo
bwa kudzulu ni bwa omwe adalingana na wana
amwewa”.
15 Ndipo atamala kuwasandzika manja, ada-
coka kumweko.

Mulumbwana nyakudala
(Mko 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Onani, munthu winango adafendera kuna
Jezu acimubvundza kuti: “Misiri, ni ciponi cab-
wino comwe ndingacite kuti ndikhale na moyo
wakusaya kumala?”
17 Jezu adam'tawira kuti: “Thangwe ranyi
iwepo uli kundibvundza kuti ni ciponi cabwino?
Wabwino ni m'bodzi yekha. Penu iwepo un'funa
kukhala na moyo, koya malamulo”.
18 Iye adabvundza kuti: “Yaponi?” Jezu
adatawira kuti: “ ‘Leka kupha§, leka kucita
upombo**, leka kuba††, leka kucita umboni
bwakunama‡‡,
19 lemekeza baba wako na mai wako’,§§ ndipo
‘Ufune mwandzako ninga un'bzifunira iwe
wekha’ ”.***
20 Mulumbwanayo adamuuza kuti:
“Bzentsenebzi nimbateweza. Candisalira ni
ciyani tsapano?”

---

§ **19:18** Eks 20:13; Deu 5:17
** **19:18** Eks 20:14; Deu 5:18
†† **19:18** Eks 20:15; Deu 5:19
‡‡ **19:18** Eks 20:16; Deu 5:20
§§ **19:19** Eks 20:12-16; Deu 5:16
*** **19:19** Lev 19:18

21 Jezu adatawira kuti: “Penu iwepo un'funa
kukhala wakukwana, ndoko, ukagulise bzentse
bzomwe uli nabzo ndipo kobirizo ukapase
wakusauka, ndipo iwepo un'dzakhala na cuma
kudzulu. Patsogolo pace bwera udzanditewere”.
22 Tsono atabva bzimwebzi mulumbwanayo
adacoka wakusunama, thangwe akhali nyaku-
dala kwene-kwene.
23 Na tenepo Jezu adauza wakupfundzira wace
kuti: “Cadidi nin'kuuzani kuti: Mpsakunesa kuti
munthu nyakudala adzapite muUmambo bwa
kudzulu.
24 Ndipo nin'kuuzani pomwe kuti: Mpsakupusa
kuti Ngamira††† ipite pamubo wa tsingano ku-
posana na munthu nyakudala kupita muUmambo
bwa Mulungu”.
25 Pomwe wakupfundzira adabva bzimwebzi,
adadabwa ndipo acibvundza kuti: “Penu ni
tenepoyo angapulumuke mbani?”
26 Jezu adawanyang'anisisa aciti: “Kwa munthu
bzin'kwanisika lini tsono kwa Mulungu bzinthu
bzentse mpsakukwanisika”.
27 Pamwepo Pedru adam'tawira kuti: “Ife
tidasiya bzentse kuti tikutewereni! Tsono
tin'dzatambira ciyani?”
28 Jezu adawauza kuti: “Nin'kuuzani cadidi
kuti: Imwe omwe mudanditewera mucibadwa
papsa, pomwe Mwana wa munthu an'dzakhala‡‡‡
pa m'pando wa umambo wa ulemerero yace,
imwepombo mun'dzakhala m'mipando ya

††† **19:24** Ni cifuwo cikulu cakunyamula mitolo cakudziwika na dzina lakuti ngamira. ‡‡‡ **19:28** Mat 25:31

umambo khumi na miwiri§§§ pakudzatonga madzindza khumi na mawiri ya Ijirayeri.

29 Ndipo wentse omwe adasiya nyumba, abale wacimuna na wacikazi, baba, mai,* wana ayai minda thangwe ra Ine an'dzatambira bzakufunya kadzana (100) kuposa kale ndipo an'dzakhala mu-moyo wakusaya kumala.

30 Tsono wakuyamba azinji an'dzakhala wakumalizira, ndipo wakumalizira† an'dzakhala wakuyamba”.

20

M'fananizo wa akapolo wa m'munda wa uva

1 “Pakuti Umambo bwa kudzulu buli ninga mwenekaciro wa munda omwe adacoka macibese-bese kuti akapangane na akapolo wa kumunda kwace.

2 Iye adapangana nawo kuwalipira kobiri* ya parata ya ntsiku ibodzi, ndipo adawayendesa ku-munda kwace.

3 “Pafupi-fupi nthawe zipfemba (9) za kumacibese, iye adacoka ndipo adawona winango wakusaya basa adaima pa m'sika,

4 ndipo adawauza kuti: ‘Ndokonimbo mukaphate basa m'munda, ndipo ine nin'dzakulipirani mwakufunikira’.

5 Ndipo iwo adayenda.

---

§§§ **19:28** Luk 22:30 * **19:29** Bzakunemba na manja bzakale bzinango bzimbathimizira kuti: “Mkazi”. † **19:30** Mat 20:16; Luk 13:30 * **20:2** Kobiri: MuciGiriki ni denariyo.

“Munthu ule adayenda pomwe pafupi-fupi panthawe khumi na ziwiri (12) na pafupi-fupi panthawe zitatu (3) za kumaulo†, adacita bzibodzibodzibzo.
6 Pafupi-fupi nthawe zixanu za kumaulo‡ adayenda pomwe adagumana winango omwe akhalibe basa ndipo adawabvundza kuti: ‘Thangwe ranyi mudakhala pano ntsiku yentse mulibe cakucita?’
7 Iwo adatawira kuti: ‘Thangwe palibe munthu wa kutipitisa basa’.
“Adawauza kuti: ‘Ndokonimbo imwepo mukaphate basa m'munda mwangu’.
8 “Nthawe ya kumaulo, mwenekaciro munda adauza muimiriri kuti: ‘Cemera wabasa ndipo uwalipire malipiro yawo, kuyambira wakumalizira kupangana nawo mpaka kumalizira wakuyamba’.
9 “Adabwera akapolo omwe adapitisidwa nthawe zixanu za kumaulo ndipo adatambira kobiri ya parata ibodzi munthu ali-yentse.
10 Pomwe adabwera omwe akhadapitisidwa pakuyamba, akhadikira kutambira zizinji. Tsono m'bodzi na m'bodzi wa iwo adatambirambo kobiri ibodzi ya parata.
11 Pomwe adaitambira, adayamba kung'ung'udzika kuna mwenekaciro wa mundayo,
12 aciti: ‘Amuna wakumalizirawa aphata basa nthawe ibodzi yokha, ndipo mbuyamwe mwawa-

† **20:5** MuciGiriki adati: “Nthawe yacitanthatu na nthawe yacipfemba”. ‡ **20:6** MuciGiriki adati: “Nthawe yacikhumi na kuyamba”, napombo mudutswa la 9.

pasa mwakundendemera na ife omwe tapirira na
basa la kuuma na kutentha kwentse kwa dzuwa’.
13 “Tsono iye adatawira m'bodzi wa iwo aciti:
‘Xamwali, ndiri lini wakusaya kulungama kuna
iwepo. Iwepo ulibe kubvuma kuphatira basa
kobiri ibodzi ya parata?
14 Tambira comwe ni cako uyende. Ine nin'funa
kupasa kuna omwe adapitisidwa pakumalizira
bzibodzi-bodzi na bzomwe ndakupasa.
15 Kodi ningaleke kucita bzomwe nin'funa na
kobiri yangu? Ayai ulikuipidwa nakuti ndina
m'tima wabwino?’
16 “Na tenepo wakumalizira an'dzakhala
wakuyamba, ndipo wakuyamba an'dzakhala
wakumalizira§”.

Jezu anirewa pomwe bza kufa na kumuka kwace (Mko 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Pomwe Jezu akhakwira kuyenda ku-
Jerusalema, adacemera pambali wakupfundzira
wace khumi na awiri (12) ndipo adawauza kuti:
18 “Tirikukwira kuJerusalema, ndipo Mwana
wa munthu an'dzaperekedwa kuna akulu-akulu
wa anyantsembe na adziwi wa Mtemo. Iwo
an'kamupasa mulandu wakumupha
19 ndipo an'kamupereka kuna omwe ni
aJuda lini kuti akamunyaze, akamuchange
acikamukhomerera pam'tanda. Pantsiku
yacitatu iye an'dzalamuka kwa wakufa!”

---

§ **20:16** Bzakunemba na manja bzakale bzinango bzimbathimizira kuti: “Thangwe wakucemeredwa ni azinji, tsono wakusankhulidwa ni ang'ono-ng'ono”.

Cikumbiro ca mai
(Mko 10:35-45)

20 Pamwepo mkazi wa Zebedeu adafendera
kuna Jezu na wana wace, ndipo adagodama
acim'kumbira nkhombo.
21 Jezu adam'bvundza kuti: “Iwepo un'funa
ciyani?” Iye adatawira kuti: “Lewani kuti
muUmambo bwanu wana wangu awiriwa
an'dzakhale, m'bodzi kuboko lanu la madidi
ndipo winango kuboko lanu la madzere”.
22 Tsono Jezu adawauza kuti: “Imwepo mu-
likudziwa lini comwe mulikukumbira. Kodi
imwepo mun'dzakwanisa kudzamwera m'kombo
omwe Ine nin'dzamwera?**” Iwo adatawira kuti:
“Tin'dzakwanisa inde”.
23 Jezu adawauza kuti: “Cadidi imwepo
mun'dzakwanisa kumwera m'kombo wangu.
Tsono bzakukhala kuboko langu la madidi ayai
kuboko langu la madzere ni bzangu lini. Mbuto
zimwezi ni za wale omwe adawakondzeredwa na
Baba”.
24 Pomwe wakupfundzira khumi (10) adabva
bzimwebzi, adakalipira abale awiriwo.
25 Pamwepo Jezu adawacemera aciwauza kuti:
“Imwepo mun'dziwa kuti atongi wa madziko
ambaponderera ndipo wakufunika ambacita
umambo kwa iwo.
26 Ni tenepoyo lini pakati pa imwe. Ali-yentse
omwe an'funa kukhala m'kulu pakati pa imwe
akhale wakukutumikirani,
27 ndipo omwe an'funa kukhala wakuyamba
pakati pa imwe adzakhale nyagirinya wanu.

** **20:22** Mkombo ni mfananizo wa kubonera kwace.

28 Ninga momwe Mwana wa munthu, alibe kub-
wera kudzatumikiridwa, tsono kudzatumikira
ndipo kudzapereka moyo wace kuti alombole
wanthu azinji”.

Kulimbisidwa kwa azimola awiri
(Mko 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Pomwe Jezu na akupfundzira wace akhacoka
kuJeriko, m'thithi ukulu ukham'tewera.
30 Ndipo pakhana azimola awiri, akhadakhala
m'phepete mwa mseu, pomwe adabva kuti Jezu
akhapita adakuwa kuti: “Mbuya, Mwana wa Da-
vidi, tibvereni ntsisi!”
31 Tsono m'thithi ukhambawatsimula kuti anya-
male. Tsono iwo akhambapitiririza kukuwa
acimbati: “Mbuya, mwana wa Davidi tibvereni
ntsisi!”
32 Jezu ataima, adawacemera aciwabvundza
kuti: “Imwepo mun'funa kuti ndikucitireni
ciyani?”
33 Iwo adatawira kuti: “Mbuya, tin'funa kuti
maso yathu yawone”.
34 Jezu adawabvera ntsisi acikhuya maso yawo,
pamwepo letu maso yawo yadalimba ndipo
adam'tewera.

21

Kupita kwa kulemekezeka kwa Jezu muJerusalema
(Mko 11:11; Luk 19:28-40; Juw 12:12-19)

1 Pomwe iwo akhafendera kuJerusalema
adafika kuBetefaje, paphiri ra Olivera, Jezu
adatuma wakupfundzira awiri,

2 aciwauza kuti: “Ndokoni pamui uli kutsogolo
kwanuyo, mukatondo kupita mun'kagumana
bulu adamangirira pabodzi na kamwana kace.
Kayatsudzuleni mubwere nayo kuno.
3 Penu winango an'kuuzani cinthu ciricentse,
muuzeni kuti Mbuya alikuyafuna, pamwepo letu
an'kakupasani”.
4 Bzimwebzi bzidacitika kuti bzikwanirisidwe
bzomwe bzidalewedwa na m'polofita kuti:

5 “Uzani m'zindayi* wa Siyau kuti:
‘Wona mambo wako alikubwera kuna iwe,
mwakubzicepesa adapakira pa bulu,
na pa kabulu, mwana wa bulu’†”.

6 Wakupfundzira adayenda acikacita bzomwe
Jezu akhadawauza.
7 Adabweresa bulu na kabulu, adaikha pam-
sana payene bzakubvala bzawo, ndipo Jezu ada-
pakira pamwepo.
8 M'thithi ukulu udatandika bzakubvala bza-
wene munjira, anango akhachola mithawi ya miti
ndipo akhaithusa munjira.
9 M'thithi omwe ukhayenda kutsogolo kwace na
omwe ukhamutewera, ukhambakuwa uciti:

“Ozana ‡ kuna Mwana wa Davidi!”
“Wakusimbidwa ni omwe alikubwera
mudzina la Mbuya!”§

---

* **21:5** MuciGiriki adati: “Mwana wacikazi”, ni mafala yomwe yangalewe bza mzinda ayai mbumba. † **21:5** Zak 9:9 ‡ **21:9** Ozana: Mucirewedwe ca ciHeberi ni fala lomwe linirewa kuti: “M'pulumusi”, ndipo lidadzasanduka kalewedwe kakutumbiza, napombo mudutswa la 15. § **21:9** Mas 118:26

“Ozana kudzulu!”

10 Pomwe Jezu adapita muJerusalema, mzinda
wentse udakhala na cipiringu ndipo akhambab-
vundza kuti: “Kodi mbani umweyu?”
11 M'thithi ukhambatawira kuti: “Umweyu ni
Jezu, m'polofita wa kuNazareta ya Galireya”.

Jezu an'cenesa Nyumba ya Mulungu
(Mko 11:15-19; Luk 19:45-48)

12 Jezu adafika panyumba ya Mulungu ndipo
adathamangisa wentse omwe akhali m'mwemo
anyakugulisa na anyakugula. Adagwesa makat-
santsali ya wakucinja kobiri na mipando ya omwe
akhagulisa nkhangaiwa,
13 ndipo adawauza kuti: “Bzidanembedwa kuti:
‘Nyumba yangu in'dzacemeredwa nyumba ya
mpembo’**. Tsono imwepo mulikuyisandusa
‘nkhunde ya mbava’††”.
14 Azimola na wakupunduka adafendera kuna
Iye panyumba ya Mulungu, ndipo Iye adawalim-
bisa.
15 Tsono pomwe akulu-akulu wa anyantsembe
na adziwi wa Mtemo adawona bzakudabwisa
bzomwe Jezu akhacita ndipo wana akham-
bakuwa munyumba ya Mulungu kuti: “Ozana
kwa Mwana wa Davidi”, adakalipa
16 ndipo adamubvundza kuti: “Ulikubva lini
bzomwe wanawa alikulewa?”
Jezu adatawira kuti: “Inde, imwepo mukanati
kulewenga kuti:

** **21:13** Iza 56:7 †† **21:13** Jer 7:11

“ ‘Mbuya Mulungu adapfundzisa wana na omwe abadwa tsapanopa kum'tumbiza bwino?’‡‡”

17 Ndipo atawasiya adacoka mum'zinda aciyenda kuBetanya adakagona kumweko.

Figeira m'bodzi wakusaya bzisapo (Mko 11:20-25)

18 Mangwana yandzace macibese-bese, pomwe akhabwerera kumzinda, Jezu adabva njala.
19 Pomwe adawona muti wakucemeredwa figeira§§ m'mphepete mwa njira adaufenderera pafupi, tsono alibe kuwona cinthu, adandowona masamba yokha, pamwepo adauuza kuti: “Un'dzabala lini pomwe bzisapo!” Nthawe ibodzi-bodziyo mutiyo udauma.
20 Pomwe wakupfundzira adawona bzimwebzi adadabwa ndipo adabvundza kuti: “Kodi mkuyuyu wauma tani mwakamkulumize tenepayu?”
21 Jezu adatawira kuti: “Nin'kuuzani cadidi kuti penu imwepo mun'khala na cikhulupiriro mucireka kupenuka, mun'dzacita bzakuposa bzomwe bzacitidwa pa mkuyuyu, tsono mungadzauzembo phiriri kuti: ‘Coka pamwepa bzithuse munyandza’ bzimwebzo bzin'dzacitika.
22 Ndipo bzentse bzomwe mun'dzakumbira mwakupemba, mungadzakhulupirira mun'dzatambira”.

Jezu adabvundzidwa bza utongi bwace (Mko 11:27-33; Luk 20:1-8)

---

‡‡ **21:16** Mas 8:2 §§ **21:19** Figeira: Ni muti omwe udatengana na mkuyu.

23 Jezu adapita munyumba ya Mulungu,
ndipo pomwe akhapfundzisa, akulu-akulu
wa anyantsembe na atsogoleri wa mbumba
adafendera kuna Iye adabvundza kuti: “Kodi
bzinthu bzimwebzi mulikubzicita na utongi
buponi? Ndipo mbani omwe akupasani utongi
bumwebu?”
24 Ndipo Jezu adawatawira kuti: “Ine
nin'kupasanimbo m'bvundzo ubodzi. Penu
imwepo mun'ditawira, Ine nin'kuuzani utongi
omwe ndirikucita nawo bzinthu bzimwebzi.
25 Kodi ubatizo bwa Juwau bukhacokera
kuponi? Bukhali bwa kudzulu ayai bwa wanthu?”

Iwo akhambagazana acimbati: “Tikalewa kuti:
Ngwakudzulu, Iye an'dzabvundza kuti: ‘Tsono
thangwe ranyi imwepo mulibe kum'khulupirira?’
26 Tsono tikalewa kuti: Budacokera kwa wan-
thu, tinamantha na mbumba, nakuti wentse am-
bawona Juwau ninga m'polofita”.

27 Iwo adatawira Jezu kuti: “Tin'dziwa lini”.

Ndipo Iye adawauza kuti: “Nin'kuuzani lini na-
pang'onopo ni utongi buponi bomwe ndirikucita
nabo bzinthu bzimwebzi.

M'fananizo wa wana awiri

28 “Mulikubziwona tani? Pakhana munthu
m'bodzi omwe akhana wana wace awiri.
Pomwe adafika kuna mwana wakuyamba adati:
‘Mwanangu, lero ndoko ukaphate basa kumunda
wa vinya’.

29 “Ndipo iye adatawira kuti: ‘Ndanyonyo!’
Tsono adadzacinja ndzeru aciyenda.

30 “Ndipo baba adayenda kuna mwana winan-
goyo adalewa bzibodzi-bodzibzo. Iye adatawira
kuti: ‘Inde, mbuya!’ Tsono alibe kuyenda.
31 “Mbani wa awiriwo adacita cifuniro ca baba
wace?”
Iwo adatawira kuti: “Wakuyamba”.
Jezu adawauza kuti: “Nin'kuuzani cadidi kuti:
Anyakukhomesa m'tsonkho na aputa walikupita
muUmambo bwa Mulungu imwe mukanati.
32 Thangwe Juwau M'batizi adabwera kudza-
kulatizani njira ya cirungamo, ndipo imwepo
mulibe kumukhulupirira, tsono anyakukhomesa
m'tsonkho na aputa adakhulupirira. Ndipo napo
mudawona bzimwebzi, imwepo mulibe kukun-
gula ngakhale kum'khulupirira.

M'fananizo wa alimi wakuipa
(Mko 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 “Bvani m'fananizo unango wakuti: Kukhana
mwenekaciro wa munda wa uva. Adasosera
m'mphepete mwawene, adacera cidindi kuti
apsinyire uva ndipo adakondza cigota. Patsogolo
pace adaukumbiza kuna alimi anango kuti
ambamulipire, ndipo iye adacita ulendo.
34 Pomwe nthawe yakubvuna idakwana, ada-
tuma akapolo wace kuna alimi wale, kuti akatam-
bire bzisapo bzomwe ni bzace.
35 “Alimi wale adaphata akapolo wace, acip-
weteka m'bodzi winango adamupha ndipo waci-
tatu adam'boma na minyala.
36 Pamwepo adatumiza akapolo anango azinji,
ndipo alimi wale adacita bzibodzi-bodzi.
37 Pakumalizira adatumiza mwana wace aciti:
‘Mwana wangu an'kamulemekeza’.

38 “Tsono pomwe alimi adawona mwanayo,
adauzana kuti: ‘Umweyu ni nyautaka. Bwerani
timuphe ndipo titenge utaka bwace’.
39 Na tenepo iwo adam'phata aciyenda naye
kunja kwa munda ndipo adamupha.
40 “Na tenepo akabwera mwenekaciro wa
munda an'dzacita ciyani na alimi wale?”
41 Iwo adatawira kuti: “An'dzawapha alimi
wale wakuipa ndipo an'dzakumbiza mundayo
anango, omwe an'dzamupasa mbali yace Pan-
thawe yakubvuna”.
42 Jezu adawauza kuti: “Imwepo mukanati
kulewenga muBzakunemba mafalaya:

“ ‘Mwala omwe anyakumanga nyumba adalamba,
udadzakhala mwala wa pagonyo,
bzimwebzi bzidacokera kwa Mbuya,
ndipo ni cinthu cakudabwisa kwa ife’***.

43 “Na tenepo Ine nin'kuuzani kuti Umambo
bwa Mulungu un'dzacosedwa kwa imwepo ndipo
un'dzapasidwa kwa mbumba yomwe in'dzabala
bzisapo bza Umambo.
44 Ule omwe an'dzagwera mwalayu
an'dzagwatidwa-gwatidwa ndipo kwa ule omwe
an'dzagwedwa na iwo an'dzasanduka pfumbi”.
45 Pomwe akulu-akulu wa anyantsembe na afal-
izi adabva mifananizo ya Jezu, adazindikira kuti
Iye akhalewa bza cipande ca iwo.

*** **21:42** Mas 118:22-23

46 Ndipo akhanyang'ana njira yakuti am'mange,
tsono akhana mantha na mithithi, nakuti ukham-
bamuyesa m'polofita.

22

M'fananizo wa m'sinda wa malowozi
(Luk 4:15-24)

1 Jezu adawauza pomwe mwa mifananizo aciti:
2 “Umambo bwa kudzulu budakhala ninga
mambo omwe adakondza uzokoto bwa m'sinda
wa malowozi ya mwana wace.
3 Adatuma akapolo wace kuna omwe akhadace-
meredwa kuuzokoto, adawauza kuti abwere.
Tsono iwo adalamba kubwera.
4 “Adatuma pomwe akapolo anango adati:
‘Uzani omwe acemeredwa kuti ndakondza
uzokoto bwangu: Ng'ombe zangu tumikono
twakunenepa, ndipo bzentse bzakondzedwa
kale. Bwerani kuuzokoto bwa malowozi!’
5 “Tsono iwo alibe kum'tetekera ndipo adacoka,
m'bodzi kumunda kwace, winango kumalonda
yace.
6 Anangowo, adaphata akapolo,
adawaboneresa aciwapha.
7 Mambo adakalipa ndipo adatumiza acikunda
wace, acikapha akambowa wale na kutentha
mzinda wawo.
8 “Pamwepo adauza akapolo wace aciti:
‘Uzokoto bwa m'sinda wa malowozi bwakwana,
tsono omwe ndikhadacemera akhalibe
kuthemera.
9 Tsapano ndokoni m'magonyo ndipo cemerani
kuuzokoto wentse omwe muniwona’.

10 Pamwepo akapolo adacoka aciyenda muz-
injira ndipo adagumaniza wanthu wentse omwe
adagumana nawo, wabwino na wakuipa, ndipo
cipinda ca uzokoto bwa m'sinda wa malowozi,
cidadzala na wakucemeredwawo.
11 “Tsono pomwe mambo adapita kuti
awone wakucemeredwawo, adawona mwemo
mwamuna m'bodzi omwe akhalibe cakubvala ca
pamsinda wa malowozi.
12 Ndipo adam'bvundza kuti: ‘Xamwali, kodi
iwepo wapita tani muno ulibe cakubvala ca pam-
sinda wa malowozi?’ Iye adakhala zii.
13 “Pamwepo mambo adauza omwe
akhatumikira kuti: ‘M'mangeni manja na
minyendo, m'muthuse kunja, kum'dima.
Kumweko an'dzalira acikukuta mano’.
14 “Nakuti wakucemeredwa ni azinji tsono
wakusankhuliwa ni ang'ono-ng'ono”.

Nkhani ya mtsonkho
(Mko 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Pamwepo afalizi adacoka acikacita citalo
cakuti atape m'kanwa Jezu.
16 Ndipo iwo adam'tumizira wakupfundzira
wawo pabodzi na waphathi ra Herodi
kukam'bvundza kuti: “Misiri, tin'dziwa kuti
ndimwe wakulungama ndipo mumbapfundzisa
njira ya Mulungu mwacadidi, ndipo Imwe
mulibe thupo na munthu ali yentse thangwe
mumbanyang'ana lini khalidwe la wanthu.
17 Na tenepo tiuze: Kodi uli kuwona tani?
Ni bzakubvumizidwa kulipira mtsonkho kwa
m'tongi m'kulu Sezari ayai nee?”

18 Tsono Jezu, pakudziwa ndzeru zawo za-
kuipa adawabvundza kuti: “Wacipha-masomwe!
Thangwe ranyi mulikundiyeza?
19 Ndiwoneseni kobiri yomwe mumbaphatisa
basa pakupereka mtsonkho”. Iwo adamuwonesa
denariyo*,
20 ndipo Iye adawabvundza kuti: “Nkhopeyi na
manembaya ni bzayani?”
21 Iwo adatawira kuti: “Ni bza Sezari”.
Ndipo Iye adawauza kuti: “Na tenepo, pasani†
Sezari bzomwe ni bza Sezari ndipo bza Mulungu
bzomwe ni bza Mulungu”.
22 Pomwe iwo adabva bzimwebzi, adakhala
wakudabwisidwa. Ndipo adam'siya, wacicoka.

Bza kulamuka kwa wakufa
(Mko 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Ntsiku imweire, sadusi, omwe ambati kulibe
kulamuka kwa wakufa, adafendera pafupi na Iye
acimubvundza kuti:
24 “Misiri, Mozeji adalewa kuti penu munthu
m'bodzi an'fa acisaya kusiya wana, bzin'funika
kuti m'bale wace alowole masiwayo kuti
am'balire nyamuyayo‡.
25 Tsono pakati pathu abale anomwe.
Wakuyamba adalowola mkazi, ndipo adafa alibe
kusiya wana, mkaziyo adasiira m'bale wace.
26 Bzibodzi-bodzi bzidacitika kwa waciwiri,
wacitatu mpaka wacinomwe.

---

* **22:19** Denariyo ikhali kobiri ibodzi ya ndzayaya icikhala ya parata, yomwe ikhalingana na ntsiku ibodzi ya basa. † **22:21** Ayai kuti: “Bwezerani”. ‡ **22:24** Deu 25:5

27 Ndipo pakumalizira kwa wentse,
adadzafambo mkaziyo.
28 Kodi tsapano, pakulamuka kwa wakufa
an'dzakhala mkazi wa yani pa anomwewo?
Pakuti wentsenewo akhadamulowola!”
29 Jezu adatawira aciti: “Imwepo
mulikubzipumpsa thangwe ra kusaya kudziwa
Manemba ngakhale phambvu ya Mulungu!
30 Pakudzalamuka kwa wakufa, wanthu
an'dzalowolana lini ngakhale kudzacita
malowozi. Tsono an'dzakhala ninga anju
kudzulu.
31 Ndipo bza yakulamuka kwa wakufa, imwepo
mulibe kulewenga bzomwe Mulungu adakuuzani
kuti:
32 ‘Ine ndine Mulungu wa Abrahamu, Mulungu
wa Izaki, Mulungu wa Jakobo?’§ Iye ni Mulungu
lini wa wakufa, tsono wa amoyo!”
33 Pomwe mithithi idabva bzimwebzi, idadab-
wisidwa na cipfundziso cace.

Lamulo likulu
(Mko 12:28-34)

34 Pomwe adabva kuti Jezu adasiya aSaduki al-
ibe fala lakuti am'tawire, afalizi adagumana.
35 Ndipo m'bodzi wa iwo, misiri wa Mtemo
adamuyeza pa kum'mbvundza aciti:
36 “M'pfundzisi, lamulo likulu la Mtemo
ndiponi?”
37 Jezu adam'tawira kuti: “ ‘Funa Mbuya, Mu-
lungu wako na m'tima wako wentse, na moyo
wako wentse ndipo na ndzeru zako zentse’**.

§ **22:32** Eks 3:6 ** **22:37** Deu 6:5

38 Limweri ndiro lakuyamba ndipo lamulo likulu.
39 Ndipo laciwiri lakulingana na limweri, ni iri: ‘Funa mwandzako ninga momwe umbabzifunira iwe wekha’[††].
40 Pa malamulo mawiriya yambateweza Mitemo yentse na cipfundziso ca Apolofita”.

Krixtu mwana wa Davidi
(Mko 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Afalizi akali pamtsonkhano, Jezu adawabvundza kuti:
42 “Imwepo mun'kumbuka ciyani bza Krixtu[‡‡]? Kodi iye ni mwana wayani?”
Iwo adatawira kuti: “Ni mwana wa Davidi”.
43 Iye adawauza kuti: “Tsono, ni thangwe ranyi Davidi mwa Mzimu Wakucena, ambacemera ‘Mbuya’? Na tenepo Iye ambatsimikiza kuti:

44 “ ‘Mbuya[§§] adalewa kuna Mbuya wangu:
Khala kuboko langu lamadidi,
mpaka Ine ndidzaikhe anyamadulanthaka wako
pantsi pa ndzayo zako’[***].

45 Tsono, penu Davidi ambamucemera ‘Mbuya’, Iye angakhale tani mwana wace?”
46 Palibe omwe akhakwanisa kum'tawira. Ndipo kuyambira ntsiku imweire palibe na m'bodziyo omwe adakhwimika kuti am'bvundze pomwe.

---

†† **22:39** Lev 19:18 ‡‡ **22:42** Krixtu: Padutswa limweri bzikhalewa kuti Mesiya. §§ **22:44** Ayai Mulungu. *** **22:44** Mas 110:1

23

Jezu an'tsimula afalizi na adziwi wa Mtemo

1 Pamwepo, Jezu adauza m'thithi na wakup-
fundzira wace kuti:
2 “Adziwi wa Mtemo na afalizi ambakhala pam-
pando* wa Mozeji.
3 Abvereni ndipo mucite bzentse bzomwe
iwo an'kuuzani. Tsono lekani kucita bzomwe
iwo an'cita, nakuti iwo ambacita lini bzomwe
an'palidza.
4 Iwo ambamanga mitolo yakulemera aciikha
m'mapewa mwa wanthu, tsono iwo caiwo ali
rini wakukondzeka kuti aimise cala cibodzi kuti
aidzuse.
5 “Bzentse bzomwe an'cita† ni bzakuti
awonedwe na wanthu. Iwo ambatalimphisa
firateriyo‡§ zawo ndipo bzakubvala bzawo ni
bzitali-bzitali**.
6 Ambafuna mbuto zakutumbizidwa mwa
m'misinda na mipando mikulu-mikulu
munyumba za mapembo,
7 kuti ambamusidwe mumisika acimbace-
meredwa ‘apfundzisi’.
8 “Tsono, imwepo lekani kucemeredwa ‘ap-
fundzisi’. M'bodzi yekha ndiye M'pfundzisi wanu,
ndipo mwentsenemwe ndimwe abale.

---

* **23:2** Kukhala pampando ni kulewa kuti ana mbvumo wa kuthandauzira Mtemo ya Mozeji. † **23:5** Mat 6:1 ‡ **23:5** Firateriyo: Bzimwebzi ni “tefirini”, tumakaxa tung'ono-tung'ono momwe mukhana bzakunemba bza fala la Mulungu, akhambat-unyatika pamkuma na m'manja. § **23:5** Deu 6:8 ** **23:5** Mul 15:38

9 Palibe omwe mungacemere ‘baba’ pantsi
pano, thangwe imwepo muna Baba m'bodzi, ule
omwe alikudzulu.
10 Lekani kucemeredwa ‘m'tsogoleri’ na
pang'onopo, thangwe imwepo muna M'tsogoleri
m'bodzi yekha, Krixtu.
11 M'kulu†† pakati panu an'dzakhala wakutu-
mikira.
12 Nakuti ule omwe an'bzikuza mwa iye yekha‡‡
an'dzacepesedwa ndipo ali-yentse ule omwe
an'dzabzicepesa mwa iye yekha an'dzakuzidwa.

13 “Tsoka kwa imwe adziwi wa Mtemo na afal-
izi, wanthu wacipha-maso! Imwepo mulikufun-
gira Umambo bwa kudzulu patsogolo pa wanthu!
Imwepo-letu munibupita lini, ngakhale munirek-
erera lini kupita wale omwe an'funa kupita.

14 “Tsoka kwa imwe adziwi wa Mtemo na afal-
izi, wanthu wacipha-maso! Imwepo mumbady-
era m'manja akazi amasiwa, ndipo kuti bzireke
kudziwika mumbanamizira na kucita mipembo
yakupitiriza. Ndipopo mun'dzapasidwa nyathwa
ikulu kuposa.§§

15 “Tsoka kwa imwe adziwi wa Mtemo na
afalizi, wanthu wacipha-maso, thangwe mum-
bazungulira nyandza na pantsi kuti mutendeuse
munthu, ndipo mukakwanisa mumbam'tenga
munthu umweyo ninga wakuthemera kuyenda
kumoto wakusaya kumala mwakufunya kawiri
kuposa imwepo.

---

†† **23:11** Mat 20:26-27; Mko 9:35, 10:43-44, Luk 22:26 ‡‡ **23:12** Luk 14:11, 18:14 §§ **23:14** Bzakunemba na manja bza kale bzizinji bziribe kuikha pa m'ndandanda dutswa limweri 14.

16 “Tsoka kwa imwe atsogoleri azimola, nakuti
mumbati: ‘Penu wina anirumbirira Nyumba ya
Mulungu yakucena, bzimwebzi bzinirewa lini
cinthu. Tsono penu wina anirumbirira Oro
ya Nyumba ya Mulungu, bzin'funika kuti acite
momwe alumbirira’.
17 Azimola wakupusamwe! Kodi ni ciyani caku-
funikira kwene-kwene: Oro ayai Nyumba ya Mu-
lungu yomwe inicenesa oro?
18 Imwepombo mumbalewa kuti: ‘Penu wina
anirumbirira guwa, ibzi bzinirewa lini cinthu.
Tsono penu wina anirumbirira cakupereka
comwe ciri paguwa, bzin'funika kuti acite
momwe alumbirira’.
19 Azimolamwe! Niciyani cakufunikira kwene-
kwene: Bzakupereka ayai guwa lomwe linicenesa
bzakuperekabzo?
20 Na tenepo, ule omwe anirumbirira guwa,
alikulumbira mwa iro ndipo na bzentse bzomwe
bziri paguwapo.
21 Ndipo omwe anirumbirira na nyumba ya Mu-
lungu, alikulumbira mwa iyo ndipo na ule omwe
ambakhala m'mwemo.
22 Ndipo, ule omwe anirumbirira kudzulu,
alikulumbirira M'pando wa umambo bwa Mu-
lungu ndipo kuna ule omwe ambakhala kuna iwo.

23 “Tsoka kwa imwe, adziwi wa Mtemo na
afalizi, wanthu wacipha-maso! Imwepo mum-
bapereka cakhumi ca tumbeu twakununchira, na
twakukomesa cakudya na citowe, tsono mum-
baleka m'pfundo za Mtemo zakufunikira zomwe
ni cirungamo, ntsisi, na kukhulupirika. Imwepo
bzin'funika kuti mumbacite bzinthu bzimwebzi

mwakusaya kupambula bzimwebzire.
24 Wakutsogolera azimola! Imwepo mumba-
susa bzakumwa kuti mucose mbudu, tsono mum-
bameza ngamira***.
25 “Tsoka kwa imwe, adziwi wa Mtemo na afal-
izi wanthu wacipha-maso! Imwepo mumbatsuka
mkombo na ndiro kunja, tsono m'kati mwace mu-
dadzala na kupamba na kusirira.
26 “MuFalisi zimolawe! Cakuyamba tsuka
m'kati mwa m'kombo, kuti kunja kukhalembo
kwa kucena.
27 “Tsoka kwa imwe, adziwi wa Mtemo na afal-
izi, wanthu wacipha-maso! Imwepo mudakhala
ninga nthutu zakuikidwa m'toto zomwe, kunja
kwace kudadeka, tsono m'kati mwace mudadzala
na mafupa ndipo na m'tundu wentse wa bzakub-
vunda.
28 Ni tenepoyo imwepo: Kunja mudakhala
ninga wanthu wakulungama patsogolo pa
mbumba, tsono m'kati mudadzala na kunama
ndipo na kuipa.
29 “Tsoka kuna imwe, adziwi wa Mtemo na
afalizi, wanthu wacipha-maso! Imwepo mum-
bakondza bwino nthutu za apolofita ndipo mum-
badekesa nthutu za wanthu wakulungama.
30 Ndipo mumbalewa kuti: ‘Tingadakhala kuti
tikhalipombo Panthawe ya makolo yathu, tin-
gadacita lini nawo mbali pakupha apolofita’.
31 Na tenepoyo, imwepo mulikutsimikiza kuti
ndimwe dzindza la wale omwe adapha apolofita.

*** **23:24** Ni cifuwo cikulu cakunyamula mitolo cakudziwika na dzina lakuti ngamira.

32 Malizani tsono, kudzaza mphimo ya bza-
kuipa bza makolo yanu!
33 “Bzinyoka! Mtundu wa nyoka za
nyakungu!††† Mun'dzathawa tani kunyathwa
yakuyenda kumoto wakusaya kumala?
34 Na tenepo, Ine ndirikukutumizirani
apolofita, adziwi na adziwi wa Mtemo.
Anango wa iwo mun'dzawapha ndipo
muciwakhomera pam'tanda. Anango
mun'dzawachanga munyumba za mapembo
zanu mucidzawafambira m'mbuyo mzinda na
mzinda.
35 Tenepoyo, Mulungu andzakupasani nyathwa
thangwe la kufa kwa wanthu wentse wakusaya
thangwe omwe makolo yanu adapha, kuyambira
kuphedwa kwa Aberi mwakusaya thangwe‡‡‡
mpaka kwa Zakaliya, mwana wa Balakiya, omwe
mudapha pakati pa Nyumba ya Mulungu na guwa
la ntsembe.
36 Ine nin'kutsimikizirani kuti bzentsenebzi
bzin'dzabwerera mibadwe imweyi.

Jezu ana lufoi na Jerusalema

37 “Jerusalema, Jerusalema, iwepo
omwe ulikupha apolofita uciboma omwe
umbatumiziridwa! Ni kangasi kentse komwe
Ine nimbafuna kugumaniza wana wako, ninga
nkhuku yomwe imbagumaniza wana wace
pantsi pa maphapidwe yace, tsono imwe mulibe
kubvuma.
38 Dziwani kuti nyumba yanu in'dzakhala
matere.

††† **23:33** Mat 3:7; Luk 3:7 ‡‡‡ **23:35** Jen 4:8

39 Tsono Ine nin'kuuzani kuti imwepo
mun'dzandiwona lini pomwe, mpaka mudzalewe
kuti: ‘Asimbidwe omwe an'bwera mudzina la
Mbuya’§§§”.

24

Jezu anirewa bza kupfudzika kwa Nyumba ya Mulungu

(Mko 13:1-31; Luk 21:5-37)

1 Pomwe Jezu adacoka Nyumba ya Mulungu,
ndipo akhayenda, wakupfundzira wace adafend-
era pafupi na Iye kuti amulatize kamangidwe ka
Nyumba ya Mulungu.
2 Iye adawabvundza kuti: “Kodi imwepo muli
kuwona bzentsenebzi? Cadidi Ine ndikuuzani
kuti pano pan'dzakhala lini mwala padzulu pa
undzace, yentse in'dzagumulidwa”.

Kubonera na kufambiridwa m'mbuyo

3 Pomwe Jezu akhadakhala paphiri la Olivera,
wakupfundzira adadza pafupi na Iye pawokha
acimubvundza kuti: “Tiuzeni kuti bzimwebzi
bzin'dzacitika lini? Ndipo cizindikiro cakubw-
era kwanu na cakumala kwa dziko cin'dzakhala
ciponi?”
4 Jezu adatawira kuti: “Cenjerani, kuti winango
angakupumpseni.
5 Pakuti azinji an'dzabwera na dzina
langu acimbati: ‘Ine ndine Krixtu*’, ndipo
an'dzapumpsa azinji.

---

§§§ **23:39** Mas 118:26 * **24:5** MuciGiriki adati: “Krixtu”, mu-
ciHeberi ambati: “Mesiya”, bzentsenebzo ni kulewa kuti Wakud-
zozedwa wa Mulungu.

6 Imwepo mudzabva kulewa bza nkhondo na
ntabva-ntabva wa nkhondo, tsono lekani kukhala
na thupo. Bzin'funika kuti bzimwebzi bzidzaci-
tike, tsono cimaliziro cikanati kufika.
7 Pakuti madzindza yan'dzasandukirana
ndipo umambo na umambo un'dzamenyana.
Pan'dzakhala njala na citeke-teke mumbuto
zakusiyana-siyana.
8 Bzentsenebzi bzin'dzakhala kuyamba kwa
mphicha".
9 "Pamwepo iwo an'dzakuperekani kuti
muboneresedwe ndipo mucidzaphedwa,
mun'dzawengidwa na madzindza yentse
thangwe ra Ine.
10 Panthawe imweyo azinji an'dzataya
cikhulupiriro cawo, an'dzapindukirana ndipo
aciwengana m'bodzi na m'bodzi.
11 Ndipo padzawoneka apolofita azinji waku-
nama, acidzapumpsa wanthu azinji.
12 Thangwe ra kuwanda kwa bzakuipa, lufoi la
azinji lin'dzacepekera.
13 Tsono pa ule omwe anirimbika mpaka kumal-
izira an'dzapulumuka.
14 Ndipo Mafala Yabwino ya Umambo
yan'dzapalidzidwa padziko lentse ninga mboni
za madzindza yentse, ndipo pamwepo cidzafika
cimaliziro".
15 "Na tenepo pomwe imwe mun'dzawona
'cakudzonga cakupasa mantha'† comwe adalewa
m'polofita Daniyeri, Pambuto Yakucena (omwe
anirewenga abvesese),

† **24:15** Dan 9:27, 11:31, 12:11

16 pamwepo omwe an'dzakhala ali muJudeya
adzathawire kumapiri.
17 Omwe an'dzakhala ali pantsodzi, pa nyumba
yace adzathawiretu adzaleke kupita kukacosa
cinthu ciri centse m'nyumbamo.
18 Omwe an'dzakhala kumunda adzaleke kubw-
erera kutenga bzakubvala.
19 Tsoka kwa akazi omwe an'dzagumanizidwa
ana pathupi na wakumamisa ntsiku zimwezo!
20 Mupembe kuti bzimwebzi bzidzaleke kuci-
tika panthawe ya mphepo ayai ntsiku ya ma-
linkhuma.
21 Thangwe kun'dzawoneka bvuto likulu,‡
mwakuti likanati kuwoneka kale kuyambira
cirengedwe ca dziko mpaka lero, ndipo
yan'dzawoneka lini pomwe cipo.
22 Ndipo nthawezo zingadaleka kupunguzidwa,
palibe omwe angadapulumuka. Tsono,
thangwe ra wakusankhulidwa, nthawezo
zidzapunguzidwa.
23 Na tenepo penu anango an'dzakuuzani kuti:
‘Onani, Krixtu ali pano’ ayai: ‘Uyo ali apo’, lekani
kudzam'bvera.
24 Thangwe kun'dzawoneka akrixtu na
apolofita wakunama omwe an'dzacita
bzizindikiro na bzidabwiso bzikulu kuti penu
bzin'kwanisika apumpse wakusankhulidwa.
25 Onani Ine ndakudziwisani bzikanati kuci-
tika”.
26 “Na tenepo, Penu winango an'dzakuuzani
kuti: ‘Krixtu ali kule, kucidambo’, lekani kudza-
coka. Ayai kuti: ‘Krixtu ali apo, m'kati mwa

‡ **24:21** Dan 12:1; Cid 7:14

nyumba', lekani kudzabvuma.
27 Thangwe, tenepoyo ninga mpheni
imbacoka kumabvadzuwa ndipo icibziwonesa
kumadokero, bzin'dzakhalambo tenepo
pakubwera kwa Mwana wa munthu.
28 Komwe kun'dzawoneka mtembo ubodzi,
kumweko kun'dzagwezekana magola".

29 "Zikadzatondokumala ntsiku za kubonerazo,

" 'Dzuwa lin'dzacita m'dima,
mwezi un'dzabvunika lini,
nyenyezi zin'dzagwa kudzulu
ndipo mphambvu za kudzulu
zin'dzatekenyesedwa' "§.

30 "Pamwepo pan'dzawoneka kudzulu
cizindikiro ca Mwana wa munthu ndipo
madzindza yentse ya pantsi yan'dzadandaula
ndipo an'dzawona Mwana wa munthu
alikubwera mumitambo kudzulu na mphambvu
na mbiri ikulu.
31 Ndipo Iye an'dzatumiza anju zace na
muwira ukulu wa cimbututu, ndipo iwo
an'dzatsonkhanisa wakusankhulidwa wace
mumbali zinai, kucoka kuphampha kukafika
kuphampha kundzace kwa kudzulu".

32 "Pfundzirani m'fananizo wamuti wakuce-
meredwa figeira: Pomwe mithambi yace im-
bakula, masamba yace yambaphukira, imwe
mumbadziwa kuti maindza yafendera.

---

§ **24:29** Iza 23:10, 34:4

33 Ni tenepoyombo, mukadzawona bzinthu
bzentsenebzi, mudzadziwe kuti Iye ali pafupi, ali
pamisuwo.
34 Ine nin'kutsimikizani kuti m'badwe uno
an'dzamala lini bzikanati kuwoneka bzimwebzi.
35 Kudzulu na pantsi bzin'dzapita, tsono mafala
yangu yan'dzakhala kwa kuyenda na kuyenda”.

Bza ntsiku na nthawe
(Mko 13:32-37)

36 “Bza nthawe na ntsiku palibe omwe an'dziwa,
ngakhale anju za kudzulu, napo Mwana,** tsono
an'dziwa ni Baba basi.
37 Ninga momwe bzidacitikira Panthawe ya
Nowa,†† bzin'dzacitikambo tenepo pa kubwera
kwa Mwana wa munthu.
38 Nakuti ntsiku zidapitazo za cigumula,
mbumba ikhakhala icidya na kumwa,
acimbalowolana, mpaka ntsiku yomwe Nowa
adapita mu arka,
39 ndipo iwo alibe kudziwa, mpaka kubwera
kwa cigumula ndipo cidatenga wentse. Tenepoyo
bzin'dzacitika pa kudza kwa Mwana wa munthu.
40 Panthawe imweyo amuna awiri an'dzakhala
kumunda, m'bodzi an'dzatengedwa winango
acisala.
41 Akazi awiri an'dzakhala alikupeya, m'bodzi
an'dzatengedwa winango acisala”.
42 “Ndipopo, khalani na cheru, thangwe
imwepo mun'dziwa lini kuti ni ntsiku iponi
yomwe an'dzabwera Mbuya wanu.

** **24:36** Bzakunemba bzinango bza kale bziribe kunembedwa kuti: “Napo Mwana”. †† **24:37** Jen 6:5-8

43 Tsono bvani ibzi: Penu mwenekaciro
wanyumba angadadziwa kuti ni nthawe iponi ya
usiku yomwe mbava in'bwera, iye angadalindira
ndipo angadalekerera lini kuti nyumba yace
icholedwe.
44 Na tenepo imwepombo bzin'funika kuti
mukhale wakukondzeka, thangwe Mwana wa
munthu an'dzabwera Panthawe yomwe imwe
mun'dikhira lini”.
45 “Mbani tsono kapolo wakukhulupirika na
kucenjera, omwe mbuya wace animuikha kuti
anyang'anire wa pabanja pace kuti awapase
phoso Panthawe caiyo?
46 Ngnyakudala kapolo omwe mbuya wace
an'dzagumana alikucita bzimwebzi pomwe
an'bwerera.
47 Nin'kutsimikizani kuti iye an'dzamuikha kuti
anyang'anire bzace bzentse.
48 Tsono pinango kapoloyo ngwakuipa acirewa
mwa iye yekha kuti: ‘Mbuya wangu alikucedwa’,
49 ndipo pamwepo aciyamba kumbamenya wa
panyumbapo ndipo acimbadya na kumwa pa-
bodzi na aledzeri.
50 Pamwepo, Mbuya wa kapolo ule an'bwera
ntsiku yomwe akhadikhirira lini ndipo panthawe
yomwe an'dziwa lini.
51 Iye an'dzamupasa nyathwa ikulu kwene-
kwene‡‡ ndipo an'dzamuikha pambuto ibodzi na
wacipha-maso, komwe kun'dzakhala kulira na
kukukuta mano”.

25

‡‡ **24:51** MuciGiriki adati: “An'dzam'gwata na pakati”.

M'fananizo wa madende khumi

1 “Nthawe imweyo, Umambo wa kudzulu
bundzakhala, ninga madende khumi yomwe
yadatenga bziphani-phani bzayene ndipo
yadacoka kuti yakagumane na namwali wawo.
2 Maxanu ya iyo yakhali yakupusa, ndipo max-
anu yakhali yakucenjera.
3 Yakupusa yadatenga bziphani-phani bzayene,
tsono yalibe kutenga mafuta.
4 Tsono yakucenjera yadatenga mafuta
m'bzombo pabodzi na bziphani-phani bzayene.
5 Namwali adacedwa kufika, ndipo wentse ad-
abva tulo acigona”.

6 “Pakati pa usiku, kudabveka kukuwa kuti:
‘Namwali alikufendera! Cokani mukagumane
naye!’ ”.

7 “Pamwepo madende yentse yadalamuka
yacikondzekera bziphani-phani bza yene.
8 Yakupusa yale yadauza wakucenjera kuti:
‘Tipasenimbo pang'ono mafuta yanu, nakuti
bziphani-phani bzathu bzirikuthima’ ”.

9 “Iwo adatawira kuti: ‘Nee, nakuti pinango
yan'dzakwana lini kwa ife na imwepo. Ndokoni
kuna wakugulisa mukagule mafuta yanu’ ”.

10 “Ndipo iwo atacoka kukagula mafuta,
namwali adafika. Madende yomwe
yakhadakondzeka yadapita na iye muuzokoto
bwa malowozi ndipo msuwo udafungiwa”.

11 “Mwakucedwa yadabwerambo madende
yakupusa yale yaciti: ‘Mbuya! Mbuya!
Tifungulirenimbo msuwo ife!’ ”.

12 “Tsono iye adatawira adati: ‘Cadidi n'cakuti
ine nin'kudziwani lini!’ ”*
13 Pakumaliza Jezu adati: “Na tenepo, kha-
lani na cheru, thangwe imwepo mun'dziwa lini
ntsikuna nthawe!

M'fananizo wa talento

14 “Umambo bwa kudzulu un'dzandendemerambo
ninga mwamuna omwe, pakucoka ulendo,
adacemera akapolo wace aciwasiyira bzombo
bzace.
15 M'bodzi adam'pasa talento† zixanu, kwa
winango adam'pasa ziwiri ndipo winango ibodzi.
M'bodzi na m'bodzi malingana na mphambvu
zace. Patsogolo pace adaguduka ulendo bwace.
16 Omwe akhadatambira matalento maxanu
adacokeratu pamwepo acikayaphatisa basa
ndipo aciphindula yanango maxanu.
17 Napombo omwe akhadatambira matalento
mawiri adawona phindu mawiri.
18 Tsono omwe akhadatambira talento libodzi,
adacoka acicera dindi pantsi aciifucira ndipo ad-
abisa kobiri ya mbuya wace.
19 “Patapita nthawe izinji mbuya wa akapolo
wale adabwerera acirewengerana kobirizo.
20 Omwe akhadatambira matalento maxanu ad-
abweresa yanango maxanu ndipo adati: ‘Inde,
mbuya, mudandipasa matalento maxanu, onani
ndacita phindu manango maxanu’.
21 “Mbuya adatawira aciti: ‘Ni bzabwino kwene-
kwene, kapolo wabwino ndipo wakukhulupirika!

---

* **25:12** Luk 13:25 † **25:15** Talento ikhali kobiri yomwe ikhalingana na mphimo yakulemera kiro makumi mawiri na zitanthatu.

Iwepo udakhulupirika na bzing'ono, ine
nin'dzakuikha pa bzizinji. Bwera udzacite mbali
pa cikondwerero ca ine, mbuya wako!’

22 “Adabwerambo ule omwe akhadatambira
matalento mawiri adati: ‘Inde mbuya mudandi-
pasa matalento mawiri. Onani ndacita phindu
yanango mawiri’.

23 “Mbuya adatawira kuti: ‘Ni bzabwino kwene-
kwene, kapolo wabwino ndipo wakukhulupirika!
Iwepo udakhulupirika na bzing'ono, ine
nin'dzakuikha pa bzizinji. Bwera udzacite mbali
pacikondwerero ca mbuya wako’.

24 “Pakumalizira adabwera omwe akhadatam-
bira talento ibodzi adati: ‘Ine ndikhadziwa kuti
mbuya ndimwe mwamuna wakunesa kwene-
kwene, omwe mumbabvuna pomwe mulibe
kubzala ndipo mumbakhongobza pomwe mulibe
kumwaza.

25 Ndipopo ndidabva mantha, ndidacoka ndi-
cikabisa talento yanu pantsi. Njiyi talento yanu’.

26 “Mbuya adatawira kuti: ‘Kapolo wakuipa
ndipo wautofu! Iwe ukhadziwa kuti ine nim-
babvuna pomwe ine ndiribe kubzala ndipo nim-
bakhongobza pomwe ndiribe kumwaza?

27 Na tenepo, bzikhafunika kuti iwepo ukaikhe
kuthenthe lakukoyera, kuti ine ndikabwera
ndidzatambire na cimbadzo.

28 “ ‘Mutengereni talento yace iperekeni kuna
omwe ana khumi.

29 Nakuti omwe anabzo, an'dzapasidwa
bzinango‡, ndipo an'dzakhala na bzakuposa.

‡ **25:29** Mat 13:12; Mko 4:25; Luk 8:18

Tsono omwe alibe, napo bzomwe anabzo
an'dzatengeredwa.
30 Ndipo m'thuseni kunja kapolo wautofu,§
kum'dima, komwe kun'dzawoneka kulira na
kukukuta-mano'.

Kutongesedwa kwakumalizira

31 "Pomwe Mwana wa munthu an'dzabwera
pam'pando wa umambo bwace,** pabodzi na
anju zentse, an'dzakhala pam'pando wa utongi
wa ulemerero††.
32 Madzindza yentse yan'dzatsonkhezedwa pat-
sogolo pace, Ndipo Iye an'dzapambula yanango
na yandzace ninga makabusa omwe an'pambula
mabira pa atonde.
33 Ndipo an'dzaikha mabira kuboko lace lama-
didi ndipo atonde kuboko lace la madzere.
34 "Pamwepo Mambo an'dzauza omwe aliboko
lace lamadidi kuti: 'Bwerani wakusimbidwa
wa Baba wangu! Tambirani ninga utaka
Umambo omwe budakondzedwa kuyambira
pakulengedwa kwa dziko.
35 Nakuti Ine ndikhana njala ndipo imwepo mu-
dandipasa cakudya. Ndikhana nyota imwepo mu-
dandipasa cakumwa. Ndikhali nyakudza imwepo
mudandikhongobza,
36 ndikhana usiwa imwepo mudandibvazika.
Ndikhaduwala imwepo mudandirimbikisa.
Ndikhali m'kawoko imwepo mudadzandiwona'.
37 "Pamwepo wakulungama adam'tawira kuti:
'Mbuya, ni lini pomwe tidakuwonani na njala

§ **25:30** Mat 8:12, 22:13 ** **25:31** Mat 16:27 †† **25:31** Mat 19:28

ticikupasani cakudya ayai na nyota ticikupasani
cakumwa?
38 Ni lini pomwe tidakuwonani ninga nyakudza
ticikukhongobzani, ayai wausiwa ticikupasani
bzakubvala?
39 Ni lini pomwe tidakuwonani mucidwala ayai
m'kawoko ticidzakuzungirani?’

40 “Mambo an'dzatawira kuti: ‘Nin'kuuzani
bzacadidi kuti, bzomwe imwepo mudacita kwa
m'bodzi mwa abale wangu ang'ono, mudacitira
Ine’.

41 “Pamwepo Iye an'dzauza omwe ali kuboko
lace lamadzere kuti: ‘Wakutembereredwa,
cokani kwa Ine ndokoni kumoto wakusaya
kumala, omwe udakondzeredwa Dyabu na anju
zace.
42 Nakuti Ine ndikhana njala, ndipo imwe
mulibe kundipasa cakudya, ndikhana nyota
ndipo mulibe kundipasa cakumwa,
43 ndikhali mulendo imwepo mulibe
kundikhongobza, ndikhana usiwa imwepo
mulibe kundipasa cakubvala, ndikhadwala
ndipo ndikhali m'kawoko imwepo mulibe
kundzandiwona’.

44 “Pamwepo iwombo an'dzatawira kuti:
‘Mbuya, ni kuponi komwe tidakuwona na
njala ayai nyota ayai nyakudza ayai wakusaya
cakubvala ayai wakuduwala ayai m'kawoko
ndipo tiribe kukuthandizani?’

45 “Iye an'dzawatawira kuti: ‘Nin'kuuzani ca-
didi kuti: Comwe imwepo mudaleka kucita kwa
ang'ono-ang'onowa, mulibe kucitambo kuna Ine’.

46 “Ndipo amwewa an'dzayenda kunyathwa
yakusaya kumala,‡‡ tsono wakulungama kumoyo
wakusaya kumala”.

26

Citalo cakuti aphe Jezu
(Mko 14:1-2; Luk 22:1-2; Juw 11:45-53)

1 Pomwe Jezu adamala cipfundziso centseneci,
adauza wakupfundzira wace kuti:
2 “Ninga imwe mun'dziwa, zasala ntsiku zi-
wiri kuti ticite uzokoto bwa Paxkwa, Mwana wa
munthu an'dzaperekedwa kuti akhomereredwe
pam'tanda”.
3 Panthawe imweire akulu-akulu wa
anyantsembe na atsogoleri wa mbumba
adatsonkhana kunyumba kwa Kaifasi m'kulu
wa anyantsembe,
4 iwo pabodzi adacita citalo cakuti amange Jezu
acimupha mwakabise-bise.
5 Tsono akhalewa kuti: “Bzin'funika lini cita
nthawe za uzokoto zino, nakuti pangawoneke
phokoso pakati pa mbumba”.

Jezu an'dzozedwa muBetanya
(Mko 14:3-9; Juw 12:1-8)

6 Pomwe Jezu akhali muBetanya, kunyumba
kwa Simau, nyamapere,
7 mkazi winango adafendera kuna Iye na
ntsupa ya mafuta ya alabastro bzakununchira
bza kobiri zizinji kwene-kwene. Iye adathulurira
mumsolo mwa Jezu, pomwe Iye akhadya pa meza.

‡‡ **25:46** Dan 12:2

8 Wakupfundzira pomwe adawona bzimwebzi,
adaipidwa kwene-kwene ndipo adam'bvundza
kuti: “Thangwe ranyi kudzonga terepa?
9 Bzakununchirabzi bzingadagulisidwa na
ntsengwa ikulu, ndipo kobirizo zingadapasidwa
wakusauka”.
10 Jezu pomwe adadziwa bzimwebzi
adawabvundza kuti: “Ni thangwe ranyi imwepo
mun'funa kunesa mkaziyu? Iye wacita cinthu
cabwino kuna ine.
11 Nakuti wakusauka* an'dzakhala na imwe
nthawe zentse, tsono Ine imwepo mun'dzakhala
lini nande nthawe zentse.
12 Pomwe athulula bzakununchirabzi muthupi
mwangu, iye wabzicita mwakukondzekera thupi
rangu kudidi.
13 Ine nin'kuuzani kuti kumbuto iri-yentse
ya dziko lentse komwe kun'dzapalidzidwa
Mafala Yabwinoya, bzomwe iye acita
bzin'dzawerengedwambo mwakum'kumbukira”.

Judasi an'sandulikira Jezu

14 Pamwepo, m'bodzi wa khumi na awiri wale,
wakucemeredwa Judasi Isikaliyoti, adayenda
kuna akulu wa anyantsembe
15 ndipo adakawabvundza kuti
“Mun'dzandipasa ciyani ndikadzam'pereka kuna
imwe?” Ndipo adamutalira ntsengwa kuti: Kobiri
za ndzayaya za parata makumi matatu.
16 Kuyambira pamwepo, Judasi akhanyang'ana
mpata wakuti apereke Jezu.

---

* **26:11** Deu 15:11

Uzokoto bwa Paxkwa
(Mko 14:12-26; Luk 22:7-23; Juw 13:18-30)

17 Ndipo ntsiku yakuyamba ya uzokoto bwa
pau zakusaya cakufufumisa,† wakupfundzira
adayenda kuna Jezu ndipo adamubvundza kuti:
“Kodi mun'funa kuti tikakukondzereni kuponi
cakudya ca paxkwa?”
18 Iye adatawira kuti ndokoni kum'zinda,
mukanyang'ane mwamuna m'bodzi mukamuuze
kuti: “Misiri walewa kuti: Nthawe yangu
yafendera Ine na wakupfundzira wangu
nin'dzacitira kumui kwako uzokoto bwa
paxkwa”.
19 Wakupfundzira adacita ninga momwe Jezu
akhadawauzira ndipo adakakondza uzokoto bwa
Paxkwa.
20 Pomwe kukhadoka, Jezu akhadakhala pa
meza na wakupfundzira khumi na awiri wale.
21 Ndipo pomwe akhadya Jezu adati:
“Nin'kuuzani cadidi kuti m'bodzi wa imwe
an'dzandisandulikira”.
22 Iwo adakhala wakusunama kwene-kwene
ndipo adayamba kumubvundza m'bodzi na
m'bodzi kuti: “Mbuya, kodi ndine?”
23 Jezu adatsimikiza kuti: “Ule omwe
anisaiza pabodzi na Ine mundiro, umweyo
an'dzandisandulikira.
24 Mwana wa munthu aniyenda, ninga momwe
bzidanembedwa kucipande ca iye. Tsono, tsoka
kwa ule omwe an'dzasandulikira‡ Mwana wa
munthu! Bzikhali bwino angadaleka kubadwa”.

---

† **26:17** Eks 12:1-27 ‡ **26:24** Mas 41:9

25 Pamwepo, Judasi omwe angadamusandulikira, adati: “Misiri§, kodi ndine?”
Jezu adatsimikiza aciti: “Inde ndiwepo”.**

Ciraliro ca Mbuya
(Mko 14:22-26; Luk 22:14-20; 1aK 11:23-25)

26 Pomwe akhadya, Jezu adatenga pau acidalisa ndipo adaubedula, adapasa wakupfundzira wace adati: “Tambirani, dyani. Iri ni thupi rangu”.
27 Patsogolo pace adatenga m'kombo wa vinyu aciudalisa adapasa wakupfundzira wace adati: “Mwani mwentse.
28 Umweyu ni mulopa wangu†† wa cipangano‡‡, omwe un'dzataidwa thangwe ra azinji, kuti alekeleredwe bzakuphonyera Mulungu.
29 Ine nin'kuuzani kuti, kuyambira tsapano kuyenda kutsogolo nin'dzamwa lini pomwe bzakumwabzi bza muti wa uva mpaka ntsiku ire yomwe nin'dzamwa vinyu ipsa na imwepo muUmambo bwa Baba wangu”.
30 Atamala kuimba nyimbo ibodzi, adacoka aciyenda kuphiri la Olivera.

Kudziwisidwa kwa Pedru
(Mko 14:27-31; Luk 22:31-34; Juw 13:36-38)

31 Pamwepo Jezu adawauza kuti: “Usiku buno mwentsenemwe mun'ndisiya. Nakuti bzidanembedwa kuti:

“ ‘Nin'dzapweteka makabusa,

---

§ **26:25** MuciGiriki adati: “Rabi”, napombo mudutswa la 49.
** **26:25** Ayai kuti: “Iwepo caiye ndiwe wabzirewa”. †† **26:28** Eks 24:6-8 ‡‡ **26:28** Jer 31:31-34

ndipo mabira yan'dzabalalisidwa pam'thithi’§§.

32 Ndipo, ndikadzalamuka kwa wakufa,*** nin'dzatsogola kuyenda kuGalireya”.
33 Pedru adam'tawira kuti: “Napo wentse adzakusiyeni, ine nin'dzakusiyani lini cipo!”
34 Jezu adatawira kuti: “Cadidi nin'kuuza kuti usiku buno, congwe akanati kulira katatu iwepo un'dzandiramba”.
35 Tsono Pedru adatsimikiza kuti: “Napo bzicifunika kuti ine ndife pabodzi na imwe, nin'dzakulambani lini cipo”. Ndipo wakupfundzira anangowo adalewambo bzibodzi-bodzibzo.

Jezu kuGetsemani
(Mko 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Pamwepo Jezu adayenda na wakupfundzira wace kumbuto inango ikhacemeredwa Getsemani ndipo adati: “Bakakhalani pano pomwe Ine ndirikuyenda apo kukapemba”.
37 Adatenga Pedru na wana awiri wa Zebedeu, Jezu adayamba kusunama na kutsukwala.
38 Pamwepo Iye adawauza kuti: “M'tima mwangu mudadzala na m'sunamo mpaka kufa. Bakakhalani pano ndipo mulindire pabodzi na Ine”.
39 Adayenda patsogolo pang'ono, adagodama acitsulima mpaka pantsi ndipo adapemba aciti: “Baba, penu bzin'kwanisika, kalise imweyi fundusani kuna Ine. Na tenepo, bzireke kucitika

§§ **26:31** Zak 13:7 *** **26:32** Mat 28:16

ninga momwe Ine nin'funa, tsono citani ninga
momwe Imwe mun'funa”.
40 Tsono pomwe adabwerera kuna wakup-
fundzira wace, adawagumana adagona ndipo Iye
adabvundza Pedru kuti: “Imwepo mulibe kuk-
wanisa kulindira na Ine ngakhale nthawe ibodzi?
41 Lindirani ndipo pembani kuti muleke kugwa
mukuyezedwa. Mzimu un'funa tsono thupi ni
lakuwofoka”.
42 Ndipo adacoka pomwe acikapemba kuti:
“Baba wangu, penu bzin'kwanisika lini kundifun-
dusira mkomboyu Ine ndicireka kuumwa, citani
cifuniro canu”.
43 Pomwe adabwerera, adawagumana agona
pomwe, thangwe maso yawo yakhadalemedwa.
44 Pamwepo adawasiya aciyenda kukapemba
kacitatu adalewa mafala yabodzi-bodziyo.
45 Patsogolo pace adabwerera kuna
wakupfundzira wace adawauza kuti: “Imwepo
mukadagona ndipo muli kupuma? Onani
nthawe yakwana! Ndipo Mwana wa munthu
alikuperekedwa m'manja mwa wanthu
wakuphonyera Mulungu.
46 Lamukani, tiyende! Onani alikubwera ule
omwe alikundipereka!”

Jezu animangidwa
(Mko 14:43-50; Luk 22:47-53; Juw 18:1-11)

47 Pomwe Iye akhalewa terepoyo, adafika Ju-
dasi m'bodzi wa khumi na awiri wale. Iye akhana
m'thithi ukulu omwe ukhadakondzeka bzisenga
na mpsimbo, akhadatumidwa na akulu-akulu wa
anyantsembe na atsogoleri wa mbumba.

48 Wakum'perekayo akhadapangana na iwo
kuti an'cita cizindikiro cakuti: “Ule omwe
nin'kamusana naye ndicim'mpsompsona, ni
umweyo m'mangeni”.
49 Judasi adayenda lunga-lunga kuna Jezu
ndipo adati: “Tikumuseni, Misiri”, ndipo
adam'mpsompsona.

50 Jezu adam'bvundza kuti: “Xamwali, wabw-
era kudzacita ciyani?”†††

Pamwepo iwo adafendera ndipo adam'phata
acim'manga.
51 Tsono m'bodzi wa omwe akhana Jezu, ada-
solola cisenga acipweteka kapolo wa m'kulu wa
anyantsembe mpaka kumugwata khutu.

52 Na tenepo Jezu adamuuza kuti: “Bwezera
cisenga m'mbuto yace! Pakuti wentse
wakuphatisa basa cisenga, an'dzaphedwa na
cisenga.
53 Kodi iwepo ulikukumbuka kuti Ine
ningakumbire lini Baba wangu, ndipo Iye
acinditumizira m'thithi wa anju wa nkhondo
wakuposa khumi na awiri tsapanopa?
54 Tsono, bzingadakhala tenepoyo bzingadaci-
tika tani kuteweza bzomwe Manemba yalikulewa
kuti bzimwebzi bzikhafunika kuti bzicitike mwa-
tenepayu?”

55 Panthawe imweire Jezu adauza m'thithi
kuti: “Mwabwera na bzisenga na mpsimbo kuti
mudzandimange, kodi Ine ndirikutsogolera
wanthu wakusandukira? Ntsiku zentse Ine

††† **26:50** Ayai kuti: “Xamwali, thangwe ranyi wabwera?”

ndikhambapfundzisa kucintalo ca Nyumba ya Mulungu‡‡‡ ndipo imwe mulibe kundimanga!
56 Tsono bzentsenebzi bzacitika kuti bzikwanirisike Bzakunemba bza apolofita”. Pamwepo wakupfundzira wentse acimusiya, adathawa.

Jezu patsogolo pa gulu likulu la alangizi

57 Ndipo omwe adamanga Jezu adam'tenga aciyenda naye kunyumba ya Kaifasi m'kulu wa anyantsembe, komwe akhadatsonkhana adziwi wa Mtemo na akulu wa aJuda.
58 Tsono Pedru akhatewera na patali mpaka kuseri kwa mkulu wa anyantsembe, adapita acikhala pabodzi na alindiri kuti awone bzomwe bzin'citika.
59 Akulu wa anyantsembe na atongi wa mphala ikulu§§§ wentse akhanyang'ana mulandu wakunamizira Jezu kuti amuphe.
60 Tsono alibe kuwona mulandu napo akhambapereka umboni buzinji bwakunama.

Pakumalizira adadzawoneka awiri
61 omwe adapereka umboni bwakuti: “Mwamuna umweyu adalewa kuti: ‘Ine ningakwanise kupfudza nyumba ya Mulungu ndipo ndiciimanga muntsiku zitatu’ ”.
62 Pamwepo m'kulu wa anyantsembe adaimirira aciuza Jezu kuti: “Iwepo un'bzitawirira lini mulandu omwe amwewa alikukupasa?”
63 Tsono Jezu adapitiriza kunyamala.

---

‡‡‡ **26:55** Luk 19:47, 21:17 §§§ **26:59** Gulu la atongi wa mphala ikulu, muciGiriki padanemba kuti: “Sinedriyo”.

M'kulu wa anyantsembe adamuuza kuti: “Ine nin'funa kuti Iwepo ulumbire mudzina la Mulungu wamoyo, tiuze penu Iwe ndiwe Krixtu, Mwana wa Mulungu”.

64 Jezu adam'tawira kuti: “Iwepo ndiwe walewa*, tsono Ine nin'kuuzani mwentse kuti: In'dzafika ntsiku yomwe mun'dzawona Mwana wa munthu adakhala kuboko lamadidi la Wamphambvu zentse ndipo acidzabwera pakati pa mitambo ya kudzulu”.

65 Pamwepo m'kulu wa anyantsembe adang'amba bzakubvala bwace acirewa kuti: “Wanyoza! Kodi tin'funiranyi mboni zinango? Imwepo mwamala kubva kunyoza kumweku.

66 Muli kukumbuka tani?”

Iwo adatawira kuti: “Bzin'funika kuti aphedwe!”

67 Pamwepo anango adam'psipira mata kunkhope acim'menya na mafaiti. Anango akhamenya na mbama

68 Ndipo akhambati: “Cita cipolofita, Krixtu. Mbani omwe wakumenya?”

Pedru aniramba Jezu
(Mko 14:66-72; Luk 22:54-62; Juw 18:15-18,25-27)

69 Pedru akhadakhala kunja mulitsito la nyumba ya m'kulu wa anyantsembe, ndipo m'tsikana wa basa adafendera kuna iye aciti: “Iwepombo ukhali pabodzi na Jezu wa kuGalireya”.

---

* **26:64** Ayai kuti: “Ninga momwe walewera”.

70 Tsono iye adamulamba patsogolo pa wentse
aciti: “Nin'dziwa lini bzomwe iwe ulikulewa”.
71 Ndipo adacoka aciyenda kwakupitira, kapolo
winango wacikazi adamuwona aciuza omwe
akhali pamwepo kuti: “Mwamunayu akhali
pabodzi na Jezu wa kuNazareta”.
72 Ndipo iye mwa kulumbira adamulamba
pomwe adati: “Nin'mudziwa lini mwamuna
umweyu!”
73 Patapita nthawe ing'ono-ng'ono, omwe
akhali kumweko adafika pafupi na Pedru ndipo
adati: “Cadidi letu iwepo ndiwe m'bodzi wa iwo!
Kalewedwe kako kalikulatiza”.
74 Pamwepo Pedru adati: “Ndirikulumbira kuti
ndinim'dziwa lini mwamuna umweyo! Mulungu
andipase nyathwa penu ndirikunama!”
Pamwepo letu congwe adalira.
75 Tsono Pedru adakumbukira mafala yomwe
Jezu akhadalewa yakuti: “Congwe akhanati
kulira, Iwepo un'dzandiramba katatu”. Ndipo
pomwe adacoka pamwepo, adalira mwakupasa
ntsisi.

27

Kuperekedwa kwa Jezu kuna Pirato
(Mko 15:1; Luk 23:1-2; Juw 18:28-32)

1 Ndipo, mangwana yace macibese-bese, akulu-
akulu wa anyantsembe wentse na atsogoleri wa
aJuda adaphata mfundo yakupasa mulandu Jezu
kuti aphedwe.
2 Ndipo adam'manga aciyenda naye
kukam'pereka kuna Pirato m'tongi mkulu wa
cigawo.

Kufa kwa Judasi

3 Pomwe Judasi omwe adam'pereka, adawona
kuti Jezu wapasidwa nyathwa, adazindikira
bzomwe adacita, adatenga kobiri za ndzayaya
makumi matatu acikapereka kuna akulu-akulu
wa anyantsembe na atsogoleri wa aJuda.
4 Ndipo adati: “Ndidaphonya, nakuti
ndidapereka munthu wakusaya thangwe”. Ndipo
iwo adam'tawira kuti: “Ife tinabzonyi? Mulandu
ni wako”.
5 Pamwepo Judasi adathusa kobiri munyumba
ya Mulungu ndipo pomwe adacoka adayenda
kukabzimangirira.
6 Akulu-akulu wa anyantsembe adagwezeka ko-
biri zire ndipo adati: “Ni kuphonyera Mtemo
kuikha kobirizi kuthenthe, thangwe ni za ntsen-
gwa ya mulopa”.
7 Pamwepo adaphata mpfundo yakuti akagule
mbuto kwa nyakuumba bzikalango kuti ukhale
thenje la anyakudza.
8 Ndipopo mpaka lero iyo imbacemeredwa kuti
Mbuto ya Mulopa.
9 Pamwepo bzidakwanirisidwa bzomwe
bzidalewedwa na m'polofita Jeremiya kuti:
“Adatenga kobiri za ndzayaya makumi
matatu, ntsengwa yomwe mbumba ya Ijirayeri
idabverana,
10 ndipo adaziphatisa basa pakugula mbuto
ya wakuumba bzikalango, ninga momwe Mbuya
akhadalewa”*.

Jezu patsogolo pa Pirato

---

* **27:10** Zak 11:12-13; Jer 19:1-13, 32:6-9

11 Jezu adaikhidwa patsogolo pa Pirato m'tongi
mkulu wa cigawo, ndipo iye adamubvundza kuti:
“Iwe ndiwe mambo wa aJuda?”
Jezu adam'tawira kuti: “Iwe ndiwe ulikulewa”†.
12 Ndipo pomwe akhapasidwa mulandu na
akulu-akulu wa anyantsembe na atsogoleri wa
aJuda, Iye alibe kutawira cinthu.
13 Pamwepo Pirato adam'bvundza kuti: “Iwepo
ulikubva lini kuti ni mirandu mingasi yomwe
alikukupasayi?”
14 Tsono Jezu alibe kulewa fala na libodziro,
mwakuti m'tongi m'kulu wa cigawo adakhala
wakudabwa nabzo.
15 Tsono Panthawe za uzokoto bwa Paxkwa
akhana cizerewezi ca m'tongi m'kulu wa cigawo
kucosa wam'kawoko m'bodzi wakusankhulidwa
na mbumba.
16 Nthawe imweire iwo akhana nyam'kawoko
m'bodzi wakudziwika kwene-kwene dzina lace
likhali Barabasi.
17 Pirato adabvundza mthithi omwe
ukhadatsonkhana pa mbuto ire kuti: “Ni
muponi wa amwewa omwe mun'funa kuti
ndikutsundzulireni: Barabasi ayai Jezu,
wakucemeredwa Krixtu?”
18 Thangwe akhadziwa kuti adam'pereka mwa
ciwengo.
19 Pomwe Pirato akhadakhala pa mphala,
mkazi wace adamutumizira mafala yakuti: “Leka
kupitira nkhani ya munthu wakusaya mulandu,
thangwe lero mukulota ndabonera kwene-kwene
thangwe la Iye”.

---

† **27:11** Ayai kuti: “Inde ninga momwe walewera”.

20 Tsono akulu-akulu wa anyantsembe na
atsogoleri wa aJuda adapumpsa m'thithi kuti
ukumbire kucoseredwa Barabasi ndipo aphe
Jezu.
21 Pamwepo m'tongi m'kulu wa cigawo adab-
vundza aciti: “Ni muponi pa awiriwa omwe
mun'funa kuti ndikucosereni?”
Iwo adatawira kuti: “Barabasi!”
22 Pirato adabvundza kuti: “Ndicite ciyani tsono
na Jezu, wakucemeredwa Krixtu?”
Wentse adatawira kuti: “Mukhomerereni pam-
tanda!”
23 Pirato adabvundza kuti: “Thangwe ranyi? Ni
mulandu uponi omwe Iye acita?”
Tsono iwo akhambapitiriza kukuwa aciti:
“Mukhomerereni!”
24 Pomwe Pirato adadziwa kuti akhakwanisa
lini kuwona phindu labwino, ndipo wanthuwo
akhayamba kucita phokoso, adalewa kuti
am'pase madzi, adasamba m'manja patsogolo
pamthithi aciti: “Ndiribe mulandu pa mulopa wa
mwamunayu, mulandu ni wanu”.
25 Mbumba yentse idatawira kuti: “Mulopa
wace ugwere kuna ife na kuna wana wathu!”
26 Pamwepo Pirato adawatsudzulira
Barabasi, adalewa kuti Jezu amenyedwe ndipo
adam'pereka kuti akhomereredwe pa m'tanda.

Jezu an'perekedwa kwa acikunda (Mko 15:16-20)

27 Pamwepo acikunda wa m'tongi m'kulu
adatenga Jezu aciyenda naye kunyumba ya

m'tongi m'kulu wacigawo‡, ndipo acikunda
wentse adam'zungulira.
28 Adam'cosa bzakubvala acimubvazika
cikapote cifuira,
29 Adam'kondzera nkhata ya minga ndipo
adamuikha mumsolo mwace. Acimuikha
mpsimbo kuboko la madidi, ndipo adagodama
patsogolo pace, acimbamusinjirira aciti:
“Bzipulumuse, mambo wa aJuda!”
30 Adamupsipira mata ndipo acimutengera mp-
simbo acimbamenya nayo mumsolo.
31 Atamala kumusinjirira Iye, adamucosa
cikapote ndipo adamubvazika bzakubvala bzace
pamwepo adam'tenga kuti akam'khomerere.

Kukhomereredwa kwa Jezu
(Mko 15:21-32; Luk 23:43; Juw 19:16-27)

32 Pomwe akhacoka, adagumana na mwamuna
m'bodzi wa kuSireni akhacemeredwa Simau
ndipo adamukakamiza kunyamula m'tanda.
33 Adafika pambuto ina yomwe ikhacemeredwa
Gologota, komwe ni kulewa kuti mbuto ya
n'khadzi za misolo,
34 ndipo adam'pasa kuti amwe vinyu yaku-
sanganiza na ndulu, tsono pomwe adalawidza
adalamba kumwa.
35 Atam'khomera pam'tanda, adagawana bza-
kubvala bzace mwakucita vima-vima§.

‡ **27:27** MuBibliya la Almeida adati “Pretoriyo”. Ni kulewa kuti Nyumba ya boma ya m'tongi wacigawo wa ciRoma. § **27:35** Bzakunemba na manja bzakale bzinango bzimbati: “Mvima-vima”, kuti likwanirisidwe fala lomwe adalewa kuti: “Bzakubvala bzangu adagawana pakati pawo ndipo adacita m'vima-vima na bzakubvala bzangu”. Wonani Mas 22:18.

36 Ndipo atakhala pamwepo adamulindira.
37 Adaikha cikwangwali padzulu pa msolo wace
comwe cikhadanemba mulandu omwe adamu-
namizira nawo kuti: UYU NI JEZU, MAMBO WA
AJUDA.
38 Akambowa awiri adakhomeredwa naye
pabodzi, ibodzi kuboko lamadidi inango
kulamadzere.
39 Omwe akhapita na pamwepo akham-
bam'tukana acimbakwetekedza msolo**
40 ndipo acimbalewa kuti: “Iwepo omwe
un'pfudza Nyumba ya Mulungu ndipo uciimisa
muntsiku zitatu, bzipulumuse!†† Penu ndiwe
Mwana wa Mulungu, buluka pam'tanda!”
41 Bzibodzi-bodzi na atsogoleri wa
anyantsembe, na adziwi wa Mtemo ndipo na
atsogoleri wa aJuda akham'sinjirira,
42 acimbati: “Adapulumusa anango, tsono
an'kwanisa lini kubzipulumusa Iye yekha! Iye
ni mambo wa Ijirayeri! Buluka tsapanopa
pam'tanda, ndipo tin'dzamukhulupirira.
43 Iye adakhulupirira Mulungu.‡‡ Mulunguyo
mbam'pulumuse tsapano, penu an'funa, nakuti
adati: ‘Ndine mwana wa Mulungu!’ ”
44 Bzibodzi-bodzi na mbava zomwe
zikhadakhomereredwa pabodzi na Iye
zikham'tukana.

Kufa kwa Jezu
(Mko 15:33-41; Luk 23:44-49; Juw 19:28-30)

** **27:39** Mas 22:7, 109:25 †† **27:40** Mat 26:61; Juw 2:19
‡‡ **27:43** Mas 22:8

45 Ndipo kuyambira pakati na kati ya masikati
kufikira nthawe zitatu zakumaulo padawoneka
m'dima pa dziko lentse la pantsi.
46 M'kati mwa nthawe zitatu za kumaulo, Jezu
adakuwa kwene-kwene adati: “Eloi, Eloi,§§ Lama
sabakitani?” Bzirikulewa kuti: “Mulungu wangu,
Mulungu wangu, Thangwe ranyi mwandireker-
era?”***
47 Pomwe adabva bzimwebzi anango omwe
akhali pambuto ire, adati: “Iye alikucemera
Eriya”.
48 Pamwepo letu, m'bodzi wa iwo adathamanga
kukatenga guntsalinya, acibviika muvinyu
yakuwawasa†††, adaphairira kuntsonga kwa
cimuti ndipo adapasira Jezu kuti amwe.
49 Tsono anango adalewa kuti: “Mulekeni.
Tin'funa kuwona penu Eriya an'bwera
kudzam'pulumusa”.
50 Pomwe adamala kukuwa pomwe, Jezu
adapereka m'zimu.
51 Pamwepo letu, nguwo‡‡‡ ya kugawa Nyumba
ya Mulungu idang'ambika bzipande bziwiri,
kuyambira kudzulu mpaka pantsi. Pantsi
padatekenyeka, ndipo minyala idabaduka.
52 Nthutu zidafunguka, ndipo mitembo ya
wakucena azinji omwe akhadafa adalamusiwa
kwa wakufa.
53 Ndipo, atacoka munthutu, Jezu atalamuka
kwa wakufa, adapita mum'zinda wakucena ndipo
adawonekera.

---

§§ **27:46** Bzakunemba na manja bzakale bzinango bzimbati: “Eli, Eli”. *** **27:46** Mas 22:1 ††† **27:48** Mas 69:21 ‡‡‡ **27:51** Eks 26:31-33

54 Pomwe kapitau wa gulu la acikunda
wa ciRoma na omwe akhali pabodzi na iye
akhalindira Jezu adabva kutekenyeka na bzentse
bzomwe bzikhadacitika, adakhala na mantha
kwene-kwene ndipo acimbalewa kuti: “Cadidi
umweyu akhali Mwana§§§ wa Mulungu!”
55 Akazi azinji akhali pamwepo, acimbawona
na patali. Iwo akhatewera Jezu kuyambira ku-
Galireya, kuti amutumikire.
56 Pakati pawo akhalipo Maliya wa kuMa-
gadala, Maliya mai wa Tiyago na Zuze, ndipo na
mai wa wana wa Zebedeu.*

Kupendesedwa kwa Jezu
(Mko 15:42-47; Luk 23:50-56; Juw 19:38-42)

57 Pomwe kukhakwana kumaulo padafika
mwamuna nyakudala, wa mzinda wa
kuArimateya, akhacemeredwa Zuze, omwe
akhalimbo wakupfundzira wa Jezu.
58 Adayenda kuna Pirato, acikakumbira
mtembo wa Jezu, ndipo Pirato adalewa kuti
apasidwe.
59 Zuze adatenga mtembo, aciuzengezera pa
nguwo icena ipsa.
60 Ndipo adauikha munthutu ipswa, yomwe iye
akhadaceresa pa mwala. Ndipo adafunga na
mwala ukulu pakupitira pace, acicoka.
61 Maliya Madalena na Maliya winango
akhadakhala pamwepo, kutsogolo kwa nthutuyo.

Alindiri wa nthutu

§§§ **27:54** Ayai “akhali mwana”. * **27:56** Luk 8:2-3

62 Mangwana yandzace, yomwe ikhali ntsiku ya
Sabudu,† akulu-akulu wa anyantsembe na afalizi
adayenda kuna Pirato
63 ndipo adati: “Mbuya, tirikukumbuka kuti,
pomwe akhana moyo, wakunama ule adati:
‘Pakupita ntsiku zitatu nin'dzalamuka’.
64 Na tenepo, lewani kuti nthutu yace
irindiridwe mpaka ntsiku yacitatu, kuti
wakupfundzira wace aleke kubwera kudzaba
thupi, acidzauza mbumba kuti iye walamuka
kwa wakufa. Kunama kwakumaliziraku kun-
gadzakhale kwakukulu kuposa kwakuyamba”.
65 Pirato adatawira kuti: “Tengani gulu
la alindiri.‡ Ndokoni mulindire nthutuyo
mwacheru ninga momwe imwe mungawonere”.
66 Iwo adayenda acikacita citalo cakalindiridwe
kanthutuyo, ndipo adaikha cizindikiro pa mwala
acisiya alindiri pamwepo.

28

Kulamuka kwa Jezu
(Mko 16:1-8; Luk 24:1-12; Juw 20:1-9)

1 Yatapita ntsiku ya malinkhuma, kuyamba
kwa m'dzinga macibese-bese, Maliya Madalena
na Maliya unango adayenda kukawona nthutu.
2 Mwacisututu padabveka kutekenyeka kukulu,
nakuti Anju wa Mbuya adabuluka kudzulu ndipo
adafika pa nthutu, acicosa mwala pakupitira
aciukhalira.

---

† **27:62** Ayai kulewa kuti: “Mangwana yandzace ya ntsiku ya kukondzekera”. ‡ **27:65** Ayai: “Imwepo muna gulu la alindiri!”

3 Mawonekedwe yace akhadakhala ninga
mpheni ndipo bzakubvala bzace bzikhadacena
ninga pfulere.
4 Ndipo lindiri wale adatetemera na mantha
adakhala ninga wakufa.
5 Anju ule adauza akaziwo kuti: “Lekani
kubva mantha! Nin'dziwa kuti imwepo
mulikunyang'ana Jezu, omwe adakhomereredwa
pa m'tanda.
6 Iye ali lini pano, walamuka kwa wakufa, ninga
momwe akhadalewera. Bwerani muwone mbuto
yomwe Iye akhadagona.
7 Ndokoni mwakam'fulumize ndipo kauzeni
wakupfundzira wace kuti: Iye walamuka kwa
wakufa ndipo atsogola alikuyenda kuGalireya.
Kumweko imwe mun'kamuwona. Dziwani kuti
ine ndakudziwisiratuni”.
8 Akazi wale adacoka mwakam'fulumize
pa nthutu, mwa mantha na kudzala na
kukomedwa, adayenda mwakuthamanga
acikauza wakupfundzira wa Jezu.
9 Mwacisututu, Jezu adagumana nawo ndipo
adati: “Khalani na mtendere!” Iwo adafend-
era pafupi na Iye, acim'phata minyendo ndipo
adam'pemba.
10 Pamwepo, Jezu adawauza kuti: “Lekani
mantha. Ndokoni mukauze abale wangu
kuti wayende kuGalireya, kumweko iwo
an'kandiwona”.

Bzakulewa bza alindiri

11 Pomwe akazi wale akhayenda, anango wa
alindiri adayenda kum'zinda ndipo adakafoko-

tozera akulu wa anyantsembe bzentse bzomwe
bzikhadacitika.
12 Akulu-akulu wa anyantsembe adatsonkhana
na atsogoleri wa mbumba ndipo adacita citalo.
Adapasa acikunda kobiri zizinji,
13 aciwauza kuti: “Imwepo mulewe tenepa:
Wakupfundzira wace abwera usiku ndipo waba
thupi, pomwe tikhadagona.
14 Penu bzimwebzi bzin'fika mumakutu mwa
m'tongi mkulu wa cigawo, ife tin'dzauuza ndipo
tin'dzakukhocererani pa mulandu uliwentse”.
15 Tenepoyo acikunda adatambira kobiri ndipo
adacita ninga momwe akhadawapfundzisira.
Ndipo kunama kumweku kudadzabvekera pakati
pa aJuda mpaka ntsiku ya lero.

Kuwonekera kwa Jezu kuGalireya

16 Wakupfundzira khumi na m'bodzi adayenda
kuGalireya, kuphiri lomwe Jezu akhadawalatiza.
17 Pomwe adamuwona, adamupemba, tsono
anango adapenukira.
18 Pamwepo, Jezu adafendera pafupi na iwo
aciti: “Ndidapasidwa mphambvu zentse kudzulu
na pantsi.
19 Na tenepo, ndokoni kuna mbumba ya
m'madziko yentse mukaisanduse wakupfundzira
wangu, mucimbawabatiza mudzina la Baba na la
Mwana na la Mzimu Wakucena.
20 Muciwapfundzisa kubvera bzentse bzomwe
Ine ndidakuuzani. Ndipo Ine nin'dzakhala
namwe nthawe zentse mpaka kumalizira kwa
pantsi”.

Nyungwe
Portions of the Holy Bible in the Nyungwe Language of Mozambique

copyright © 1897, 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyungwe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

O utilizador pode copiar e distribuir a obra.
You may copy and distribute the work.
All rights reserved.

2023-09-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 13 Dec 2023
1bad52f1-9cdd-5cdf-8d76-bb7e5972811f